

TK 155.568

KFKI-1983-119

IZSAK É.
PÓR G.
VALKÓ J.

KUTATÁSI JELENTÉS

OKKFT A/11-5.3.1

A FELMELEGÍTÉS HATÁSÁNAK VIZSGÁLATA
A NYOMÁSFLUKTUÁCIÓK SPEKTRUMAIBAN

(MÉRÉSI EREDMÉNYEK ÉS INTERPRETÁCIÓK)
(PAKS, I. BLOKK, MELEGJÁRATÁS)

Hungarian Academy of Sciences

CENTRAL
RESEARCH
INSTITUTE FOR
PHYSICS

BUDAPEST

2017

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

Faint, illegible text and markings, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

KUTATÁSI JELENTÉS
OKKFT A/11-5.3.1

A FELMELEGÍTÉS HATÁSÁNAK VIZSGÁLATA
A NYOMÁSFLUKTUÁCIÓK SPEKTRUMAIBAN
(MÉRÉSI EREDMÉNYEK ÉS INTERPRETÁCIÓK)
(PAKS, I. BLOKK, MELEGJÁRATÁS)

MTA
Központi Fizikai Kutató Intézete
Atomenergia Kutató Intézet

*Készítette: Izsák Éva
Pór Gábor
Valkó János*

11-10-1919

RECEIVED

NOV 10 1919

U.S. DEPARTMENT OF AGRICULTURE

OFFICE OF THE ASSISTANT SECRETARY

WASHINGTON, D. C.

11-10-1919

11-10-1919

11-10-1919

11-10-1919

Bevezetés

Az atomerőmű primerkörében uralkodó nyomás és hőmérsékleti viszonyok jelentősen befolyásolhatják a rezgés és nyomásfluktuációk mért spektrumait. Ennek a hatásnak az ismerete fontos a zajdiagnosztika szempontjából. Ilyen mérések végzésére csak ritkán, az erőmű indításakor van lehetőség. Normál, üzemi indítások során megfelelő statisztikájú zajdiagnosztikai felvételekre a gyorsan változó paraméterek miatt nincs lehetőség. Az erőmű első indításakor a Melegjáratás alatti hosszú stabil időszakok lehetővé teszik e kérdés tanulmányozását. A nyomásjelek spektrumát alacsony /0 - 12,5 Hz/ frekvenciatartományban vizsgáltuk, mivel a reaktor neutronfluktuáció átviteli függvénye sem terjed ezen frekvenciatartomány fölé.

1. A mérések leírása

A felmelegítés időszakában végzett méréseket az I.sz. táblázat foglalja össze. 50-, 110-, 160-, 188-, 208°C-ról és az üzemi 260°C-ról készítettünk felvételeket. A felvételek alatt a primérgör kvázi stabil állapotban volt /kivételt képez a 187°C-os méréssorozat M15, M16/. Ezalatt azt értjük, hogy noha az FKSz-k a táblázat harmadik oszlopában jelzett konfigurációban üzemeltek, a hőmérséklet emelkedés a felvétel időszakában nem lépte túl az 1°C-t. Ezt elsősorban szekunderköri hőelvezetéssel érték el. Az egyes hőlépcsőkön az üzemelő FKSz-k konfigurációját, az üzemi nyomást stb., a felvételkor az üzem által megkívánt /vagy egyéb külső körülmények által diktált/ feltételek határozták meg. Ez és a segédberendezések időnkénti járatása nagyon nehezíti a spektrumok interpretációját. Célszerű lenne, ha a 2. blokk indításakor megteremtenék annak a feltételét, hogy a diagnosztikai felvételek "azonos" mellékparaméterek mellett valósulhassanak meg az egyes hőlépcsőkön.

A bemutatásra kerülő spektrumok a nyomásjelek feldolgozásából kerültek ki. Elsősorban a hűtőközeg hőmérséklet változásából következő nyomásfluktuáció-spektrumok változásait kívántuk nyomon követni.

A jelek feldolgozása a KFKI-ban a PDR-11/10 kisszámítógépen felépített FIGURA kiértékelő programmal valósult meg [1].

2. A mért spektrumok bemutatása és diszkussziója.

Mint a bevezetőben már említettük, vizsgálódásaink fő célja, hogy interpretációs alapot biztosítsunk a neutronspektrumok vizsgálatához. Közismert, hogy a moderátor sűrűség fluktuációi,

a nyomásfluktuációk és a reaktor különböző részeinek rezgései a neutrondetektorokkal mért spektrumokban is jelentkezhetnek. Mivel a reaktor általános /globális/ átvitele körülbelül 2 Hz táján kezd erősen csökkenni, és a különböző helyi /lokális/ technológiai zajok átvitele a neutronok segítségével csak néhányszor tíz Hz-ig terjed, figyelmünket a lehetséges zajforrások vizsgálatainál is elsősorban az 50 Hz alatti tartományra /főleg a 0-12,5 Hz-es tartományra; 2.3 pont/ összpontosítottuk.

A magasabb frekvenciatartományokban végzett feldolgozásoknak két fő szempontja van. Az egyik fizikai: a zajforrások kiterjedtebb vizsgálata /0-100 Hz, 0-500 Hz tartományban/ megkönnyíti a zajforrások természetének megértését. A másik ok inkább technikai: A Δt mintavételezési idő megában hordozza az un. aliasing lehetőségét - vagyis az

$$f_N = \frac{1}{2\Delta t}$$

határfrekvenciánál magasabban fekvő frekvenciakomponensek befordulását a vizsgált spektrumrészbe. Ezt előzetes szűrők alkalmazásával $2f_{\text{szűrő}} \leq f_N$ szokás elkerülni. Egy 80-100 dB/dekád-os szűrő sem képes azonban elnyomni nagyon közeli és erős spektrumösszetevőket. Ezek biztonságos elkülönítéséhez szükséges a vizsgálatnál szélesebb frekvenciatartomány előzetes megismerése.

2.1 APSD-k a 0-500 Hz-es frekvenciatartományban

A 2.1.1 - 2.1.5 ábrákon 0-500 Hz-es tartományban /közel 4 Hz-es frekvenciafelbontással/ ábrázoltuk a mért nyomásjelek teljesítménysűrűség-spektrumát /APSD/. Szinte valamennyi ábrán jól azonosítható az 50 Hz-es hálózati frekvencia és felharmonikusai. Több érzékelő spektrumában

jól elkülönül a 125 Hz-es csucs, amely az irodalomban általánosan elfogadott vélemény szerint az FKSz fordulatszámának /25 fordulat/sec/ és lapátszámának /5 lapát/ szorzata.

A későbbiekben részletesen tárgyalt alacsonyfrekvenciás csucsek alig különböztethetők meg, ami a viszonylag gyenge / 4 Hz-es/ felbontás és Hanning időablak használatának következménye.

Az egyes jelek spektrumában szereplő csucsek a II. táblázatban összesítettük.

2.2 A 0-100 Hz közötti teljesítménysűrűség spektrum

Ezt a középső frekvenciatartományt /amelyben a felbontás közel 1 Hz-es/ elsősorban azért mutatjuk be, hogy meggyőződjünk arról, hogy a vizsgált tartományban az 50 Hz-es hálózati frekvencián kívül nincs prominens csucs. Ezekután előre számítható, hogy kisebb frekvenciasávval mintavételezett spektrumokban ez milyen hibát fog jelenteni. Például az általunk majd részletesen vizsgált 0-12.5 Hz-es frekvenciasávban 12.5 Hz-es töréspontu, 80 dB/dekádos szűréssel az eredeti csucs 1 %-a fog hamis frekvenciaösszetevőként jelentkezni /0 Hz-nél/ így megállapítható, hogy ez a mért spektrumot nem zavarja.

A 2.2.1 - 2.2.5 ábrákon már külön-külön is jelentkeznek azok az alacsonyfrekvenciás csucsek, amelyeket a következő pontban tárgyalunk. Nagyon fontos a 25 Hz-es csucs, amely csak a P47, P49, P50 és P44 jelekben jelentkezik. Ezt a csucset az irodalomban sokan az FKSz saját fordulatszámának a következményeképpen tárgyalják. Ez azonban szükségképpen csak akkor domináns, ha az öt lapát nyomása közül legalább az egyik eltér a többitől. Tulajdonképpen e csucs nem domináns megjelenése az FKSz

lapátok kiegyensúlyozottságáról árulkodik. Jelenléte számunkra mégis jelentős, mert éppen abban a frekvenciatartományban van, ahol a neutronspektrumban a lokális típusu technológiai zajok jelentkezhetnek. A 0-125 Hz tartományban észlelt csúcsoakat a III.sz. táblázatban összesítettük.

2.3 Teljesítménysűrűség spektrumok a 0-12,5 Hz közötti tartományban és változásaik a hőmérséklettel

A frekvenciatartományba eső csúcsok összefoglaló táblázatból /IV.táblázat/ jól látható, hogy a következő fő maximumhelyek jellemzik a nyomásspektrumokat:

0.3 - 0.9 Hz

1.2 Hz

2.0 - 2.8 Hz

3.8 - 4.5 Hz

5.4 - 5.6 Hz

7.5 - 9.5 - 10.2 Hz

Ebből a hat csúcsból egy-egy spektrumban általában csak három jelenik meg. A többi vagy nem felbontható, vagy nem jelentkezik. A fent jelölt hat frekvenciasáv az egyes csúcsoknak a mérések során különböző üzemállapotokban fellépő frekvenciahelyének összességét fedik le. Vizsgáljuk végig, milyen jellegzetességeket találunk a teljes méréssorozat folyamán /50°C-260°C/ között.

A teljesítménysűrűség spektrumok változásainak bemutatását a P43 és P44 nyomásfluktuáció érzékelők spektrumaival kezdjük. A későbbi neutronfluktuációk tanulmányozásához természetesen e két érzékelő által mutatott spektrum a legdöntőbb,

hiszen a zóna belépő /P43/ és kilépő /P44/ nyomásfluktuációkról feltételezhetjük, hogy jól jellemzik a zónában uralkodó nyomásviszonyokat. Márpedig a nyomásfluktuációk a moderátor sűrűségfluktuációján keresztül közvetlenül jelentkeznek a neutrondetektorokkal mérhető spektrumokban is.

A P43 nyomástávadó jele az 50°C -os állapotban csucokban gazdag spektrumot mutat /3.1.1 ábra/. Jelentkezik a 0.6 Hz-es, a 2.8 Hz-es, a 4.0 Hz-es, az 5.6 Hz-es és 7 Hz-es csucs, határozott, több összetevőből álló csucs 9.5-10 Hz között. Azaz, legkevesebb hat különböző csucspot lehet megkülönböztetni ezen az alacsony hőfokon / 50°C / és kis nyomáson /36 bar/, noha csak három főkeringtető szivattyú /1.-5.-6 számú/ működött. A további hőfokon /3.1.2 - 3.1.5 sz. ábrán/ soha nem jelentkezik ennyi csucs. Általában három csucsból áll a spektrum. Ez azonban nem jelenti feltétlenül azt, hogy ténylegesen eltűntek a csucskok. Inkább arról van szó, hogy új, erős összetevők olyan markánsan jelentkeznek, hogy elnyomják az ábrákon a többi. Erre egyik legjobb példa az 50°C -on 7 Hz-nél jól megfigyelhető /legnagyobb amplitudójú/ csucs. Noha ez a többi hőfokon nem válik ki külön csucsként, minden ábrán érzékelhető a jelenléte: 260°C -on határozottan, csaknem különálló csucsként, de jól látszik a 160° és 188° -os méréseknél is mint az ujonnan jelentkezett 8-9 Hz-es csucs baloldalának kicsiny hajlata. Ez az utóbbi csucs is /amely üzemi állapotban a legmarkánsabb csucs a ennek a spektrumrésznek/ láthatóan legalább két összetevőből áll. Vessük össze a 160°C -on, 188°C -on és 260°C -on végzett méréseket /3.1.3 - 3.1.5 ábrák/. Láthatjuk, hogy az említett összetett csucsban a két komponens váltakozó sullyal szerepel. Ennek a variációnak az okát nem ismerjük.

A P44-es jel spektrumi mindenben megegyeznek a P43-aséval. /3.2.1 - 3.2.6 ábrák/. Ne felejtjük azonban el, hogy a melegjáratás alatt a reaktortartályban zónaimitátor foglalt helyet, amely ugyan fojtást jelent, de a valódi zónát szimuláló zajforrásnak nem tekinthető.

Ezekután vizsgáljuk meg a 6.sz. hurokban az FKSz előtt és után elhelyezett P50 és P49 jelű nyomásfluktuáció távadók teljesítménysűrűség spektrumait /3.3.1 - 3.4.4 ábrák/. A P50 APSD-je 50°C -on két fő csucst tartalmaz 3.8 Hz -nél és $7-9\text{ Hz}$ között. A másik három kis csucs 0.6 ; 2.5 és 5.5 Hz -nél éppen hogy kiemelkedik a közös háttérből. 110°C -nál a spektrum megnövekszik, a $7-9\text{ Hz}$ -es csucsnak a már 50°C -nál is érzékelhető két komponense különválik / 8.0 és 9.5 Hz /. A 4 Hz -es és 2.5 Hz -es csucs is annyira megnőtt, hogy a többi korábbi csucst teljesen elfedik. 160°C -nál további amplitudónövekedést észlelünk, de ezt főleg az átlagos háttér megnövekedése okozza. A spektrum egyes összetevői feljebb csuszna frekvenciában / 3.0 Hz , 4.5 Hz , 9.0 Hz ill. $\sim 11\text{ Hz}$ -nél jelentkeznek/. A 188°C -os APSD az előzővel egybevágó képet mutat, de tovább csökken a spektrum dinamikája. Ezalatt azt értjük, hogy az említett csucskiemelkedése az általános fehérzajból relative kisebb /azaz a fehérzaj megnőtt/. Nincs egyértelmű magyarázatunk erre, de felhívjuk a figyelmet, hogy a 160°C 188°C /és a 208°C -os/ felvételek más FKSz kombinációnál készültek, mint a 110°C -os. Ugyanigy még egy FKSz bekapcsolásával magyarázható az, hogy 260°C -nál újra más jellegűvé válik a spektrum. /Leginkább az 50°C -osra emlékeztet, egyébként ott is járt az 1.sz. FKSz/. A $7-9\text{ Hz}$ -es csucs lassu, fokozatos eltolódása, egészen 11 Hz -ig, figyelhető meg a hőmérséklet növekedésével.

Hasonlítsuk össze a P49 és P50 APSD-jét 160°C , 188°C , 208°C és 260°C -nál /3.3.3 - 3.4.4 ábrák/. A spektrumok sokban hasonlítanak egymásra. A legszembevetőbb különbség a 4-4,5 Hz körüli csúciban mutatkozik. Míg a P49 jelben ez kicsiny, a P50-ben erős /nagyobb amplitudójú, mint a 2.5-3 Hz-es csúcs, amely mindkettőben körülbelül ugyanakkora/. Ezt tehát az FKSz hatásának tulajdoníthatjuk. A hőmérséklettel a változás ugyanaz, mint a P50 jelben volt.

Végül tekintsük át még két nyomásjel, a P45 és P48-as teljesítménysűrűség spektrumait /3.5.1 - 3.5.4 ill. 3.6.1 - 3.6.5 ábrák/. Ahol az 1.sz. FKSz működik, ott a 7-9 Hz-es csúcs 7-8 Hz-es összetevője, ahol a 2 FKSz működik, ott a 9-10 Hz-es összetevője létezik. A 2 - 2.5 Hz közötti csúcs magasabb frekvencia felé tolódik a hőmérséklet emelésével. Hasonló tendenciát találunk az 1 Hz körüli csúcsnál is, bár ennek mozgását nem tudjuk pontosan követni. Ugyanigy a 3.6.3 és 3.6.5 ábrák arra mutatnak, hogy a 7 Hz körüli összetevő az 1.FKSz működésétől függ /v.ö. még 3.6.1 és 3.6.4 ábrákkal/. Mindazonáltal, a felmelegítés következtében bekövetkező változásokat nehéz egyértelműen megfogalmazni.

2.4 Néhány koherencia és fáziskép vizsgálata

A 4.1.1 - 4.4.3 ábrákon, valamint az V. táblázatban a P44 nyomástávadó jele és négy másik távadó jele /P43, P50, P45 és P48/ közötti koherencia és fázisviszonyokat mutatjuk be a különböző hőfokokon.

A P43 és P44 között szinte végig teljes a koherencia /és zérus a fázis/. Mint már mondtuk, a zóna helyén csak zóna-

imitátor volt. Annál figyelemreméltóbb az a tény, hogy az 1 Hz alatti csucs és a 2-3 Hz közötti csucs mennyire különbözik. A 2-3 Hz közötti csucsnak a fázisa 180° . Azaz, a zóna be- és kilépésénél ellenfázisban van. Ez a fázisváltás /3 Hz felett végig zérus a fázis/ matematikailag magyarázza a koherencia letörését 3.2 Hz környékén [5]. Azonban a 1.0 és 2.0 Hz közötti szélesebb koherenciahiányt már nem lehet ezzel magyarázni. Így az 1.0 Hz alatti jelentős koherencia elkülönülése a 2.0 Hz felettiektől már magában is egy indikáció e zajok eltérő eredetére.

Ha összevetjük a 4.2.1, 4.3.1, és 4.4.1 ábrát /az 50°C -on mért koherenciákat/ jól látható, hogy 0.6, 4.0 és 5.3 Hz-nél nagy a koherencia. Jelentős koherenciát találunk 7 és 8 Hz között, valamint 10 Hz környékén. Érdekes, hogy magasabb hőfoknál ezek a koherenciák az egyetlen, 1.0 Hz alatti csucstól kivéve mind eltűnnek, vagy legalábbis 20 % alá süllyednek. Ebből megint az következik, hogy az 1.0 Hz alatti zaj eredete más, mint a többié, és olyan, amely független a huroktól és a hőmérséklet növekedésétől. Az összes többi észlelt csucs magasabb hőmérsékleten a különböző hurkokban különbözőképpen jelenik meg. Feltételezhető, hogy a 3 Hz feletti csucskok az egyes hurkokban kialakuló sajátrezgésekkel kapcsolatosak.

Végül megvizsgálva a P49 és P50 közötti fázist és koherenciát különböző hőfokokon /4.5.1 - 4.5.4 ábrák/, láthatjuk, hogy itt szó sincs a koherencia eltűnéséről 1 Hz-nél magasabb frekvenciákon. Sőt, éppen az 1 Hz alatti csucstól nem leljük. Ezt még egyszer annak igazolására hozzuk fel, hogy az 1 Hz alatti csucs eredete valahol a hurkokon kívül keresendő, amíg az 1 Hz felettieké a hurkokban magukban, hiszen a P49 és P50 is azonos /6.sz./ hurokban található.

Itt is ellenfázist találunk 2 és 3 Hz között. Ebből az következik, hogy egy hurkon belül az FKSz a választóvonal ebben az ellenfázis kérdésben. Összegezve a két ellenfázis képet: az FKSz-től az aktiv zóna bemenetéig lévő rész ellenfázisban van a kimenettől az FKSz-ig mért hurokrész fluktuációjával 2 és 3 Hz között.

3. Néhány javaslat a további vizsgálatokra

Összegezve az eddig elmondottakat, meg kell állapítanunk, hogy a felmelegítés alatt mért spektrumok interpretációját jelentősen megnehezítette az a tény, hogy a mérések folyamán az üzemviteli paramétereket nem igazították a zajdiagnosztika kívánságaihoz. Ahhoz, hogy a sok változás okát külön tudjuk választani, a 2.blokk indítási méréseinél törekedni kell az azonos üzemeltetési paraméterek elérésére. Például, figyelmet kell fordítani a térfogatkompenzátor vízszintjére, az FKSz-ek azonos konfigurációjára, a tápvizszivattyuk azonos üzemére, stb.

A jelenlegi mérésekből magának a felmelegítésnek a hatását csak ezután lehet egyértelműen tisztázni, ha az FKSz indítások hatásainak vizsgálata, a térfogatkompenzátor és más berendezések hatásának vizsgálata is befejeződött. Ugy gondoljuk, hogy a jelen anyag csak az említett vizsgálatokkal együtt nyújthat biztos támpontot a nyomásfluktuációk elemzésében.

Hivatkozások

- 1 Valkó J.: FIGURA zajdiagnosztikai feldolgozó és adattároló rendszer PDP kisszámítógépre KFKI-1983-
- 2 Pór G., Valkó J., Izsák É., Czibók T.: Elszabadult alkatrész detektálhatóságának vizsgálata a Paksi Atomerőmű I.sz. blokkjának Melegjáratásakor KFKI-1982-95
- 3 Pór G., Izsák É.: FKSz indítások hatása a zajspektrumokra a Paks I.-ben KFKI-1983-
- 4 Pór G.: Zajdiagnosztikai jelek jelalakok vizsgálata a Paks I. Kismelegjáratáskor Kutatási jelentés, KFKI 1983, PDR-700/O3/82.
- 5 G. Pór: Report ECN-131-81.

I. Táblázat

A felmelegítés időszaka alatt végzett mérések összefoglalása

Mérés azonosító	Hőfok /°C/	Reaktor állapot	Felvett jelek
M10	46	p=36bar h _{TK} =7900mm 1,5,6 FKSZ 2.TK jár	nyomás: 43,44,45,48,50 rezgés: 12,17,18,19,20,25,29,41
M11	110	p=123 bar 6. FKSZ áll összes FTZ nyitva 2.TK jár	nyomás: 43,44,45,48,50 rezgés: 12,17,18,19,20,25,29,41
M12	160	p=128bar 1.FKSZ áll összes FTZ nyitva 2.TK jár	nyomás: 45,48,49,50 rezgés: 14,17,18,19,20,23,33,40,41
M13			nyomás: 43,44,46 rezgés: 11,12,13,2,4,15,22,27,28,30
M14			nyomás: 46,47,49,50,51 rezgés: 1,15,17,19,20,6,21,42
M15	186	p=124bar 1.FKSZ áll ö.FTZ nyitva 1.TK jár	nyomás: 46,47,49,50,51 rezgés: 1,6,15,17,19,20,21,42
M16	188	ua, mint M15-nél	nyomás: 44,45,46,48,49,50 rezgés: 17,18,19,20,27,34,41
M18/I	208	p=50bar ua, mint M16-nál *	nyomás: 48,49,45,50 rezgés: 14,17,18,19,20,23,33,40,41
M18/II			nyomás: 43,44,46 rezgés: 2,4,11,12,13,15,22,27,28,30
M20	260	p=123bar minden FKSZ jár	nyomás: 43,46,47 rezgés: 2,4,10,11,12,15,22,27,28,30

*Megjegyzés: 188 °C-ig a nyomást nitrogénpárna segítségével biztosították. 208 °C-nál már megtörtént a nitrogénpárnáról gőzre való áttérés.

II. táblázat A nyomásjelek teljesítményspektrumában mutatkozó csucok helye frekvencia-
tartományonként /Hz-ben, 450 Hz-ig, 186 °C-on/

Jel	0 - 50	50-100	100-150	150-200	200-250	250-300	300-350	350-400	400-450
P46	10;25;50	65;100	118;150	200				400	
P47	10;25;50	65;100	115;125;150	200				400	
P49	10;25;50	65;100	120;125;150	200				400	
P50	12;25;50	65	115;150		225;250			400	
P44	10;25;50	65	125;150	165;180;200	250				

III. táblázat A nyomásjelek teljesítményspektrumában mutatkozó csucok helye frekvencia-
tartományonként /Hz-ben, 125 Hz-ig, 186 °C-on/

Jel	0 - 10	10-20	20 - 30	30-40	40 - 50	50-60	60-70	70-80	80-90	90-100	100-125
P46	2;4;7	18	23;26		46;50		61			100	115
P47	2;6	20	25;28,5		50		64			100	112
P49	3;10		25;30	33	50	54	64		99		117;124
P50	3;9	11	25		43,5;50		63		90	100	112
P44	3;8		25;28	40	45;50		65			100	125

IV. táblázat A különböző nyomásjelek teljesítményspektrumában mutatkozó csucok helye a különböző hőmérsékleteken

P50

50°C	0,5Hz	2,55Hz	3,85Hz	5,4Hz	7,5-8Hz
110°C	/0,45Hz/	2,7Hz		4,1Hz	7,8-9-9,3Hz
160°C	/0,3Hz/	2,85Hz		4,4Hz	8,8-9,3Hz
188°C	0,9Hz	2,85Hz		4,2Hz	8,5-9,5-10,6Hz
208°C	0,7Hz	2,7Hz		4,45Hz	8,2-9,2-10,2Hz
260°C	0,6-1Hz	2,75Hz		4,7Hz	6,7-7,3Hz

P49

160°C		2,75Hz		4,3Hz	8,8-9,3
188°C		1,2Hz	2,8Hz	4,2-4,5Hz	8,5-9,5-10,7Hz
208°C	0,7Hz		2,65Hz	/4,2Hz/	8,2-9,2-10,2Hz
260°C	0,7Hz		2,7Hz	/4,5-5,4Hz/	/6,6-7Hz/ 10,2-10,9Hz

P48

50°C	0,6Hz	2,2Hz	3,8Hz	5,4Hz	6,7-7,3Hz
110°C	0,8Hz	2Hz	3,3Hz	5,2Hz	8,9Hz
160°C	/0,6Hz/	2,2Hz	3,8Hz	4,5Hz	8,2-8,5Hz
188°C	0,3Hz	1,2Hz	3,8Hz		8,3Hz
260°C	0,6Hz	2,25Hz			6,7Hz 8,2-8,5Hz

IV. táblázat /folytatás/

P44

50°C	0,6Hz		3Hz; 3,8Hz	5,4-6,9Hz	9,5-10Hz
110°C	0,75Hz	2,75Hz		5,8Hz	
160°C		1,6Hz	3Hz		7,8-8,3Hz
188°C		1,2Hz	3Hz		8,2Hz
208°C	0,7Hz		3Hz		7,8Hz; /10,1Hz/
260°C	0,7Hz	2,5Hz			7Hz; 8,2Hz

P43

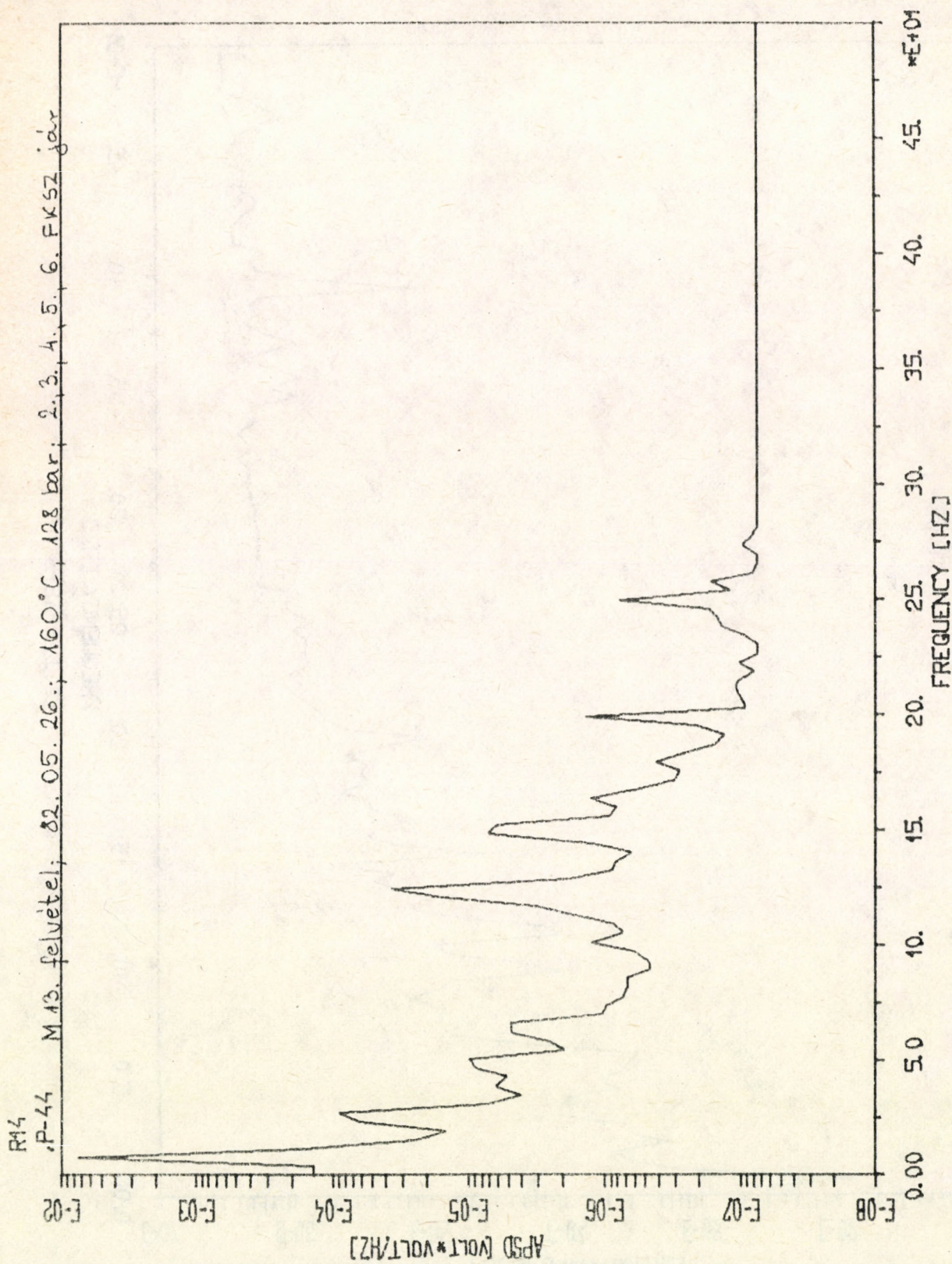
50°C	0,6Hz	2,8Hz	3,8Hz	5,4-6,9Hz	9,5-9,9Hz
110°C	0,8Hz	2,7Hz		5,9Hz	
160°C			3Hz		/7,9Hz/-8,3Hz
208°C	0,7Hz		3Hz		7,7Hz; /9,9-10,2Hz/
260°C	0,7Hz	2,3Hz		6,8Hz	8Hz

P45

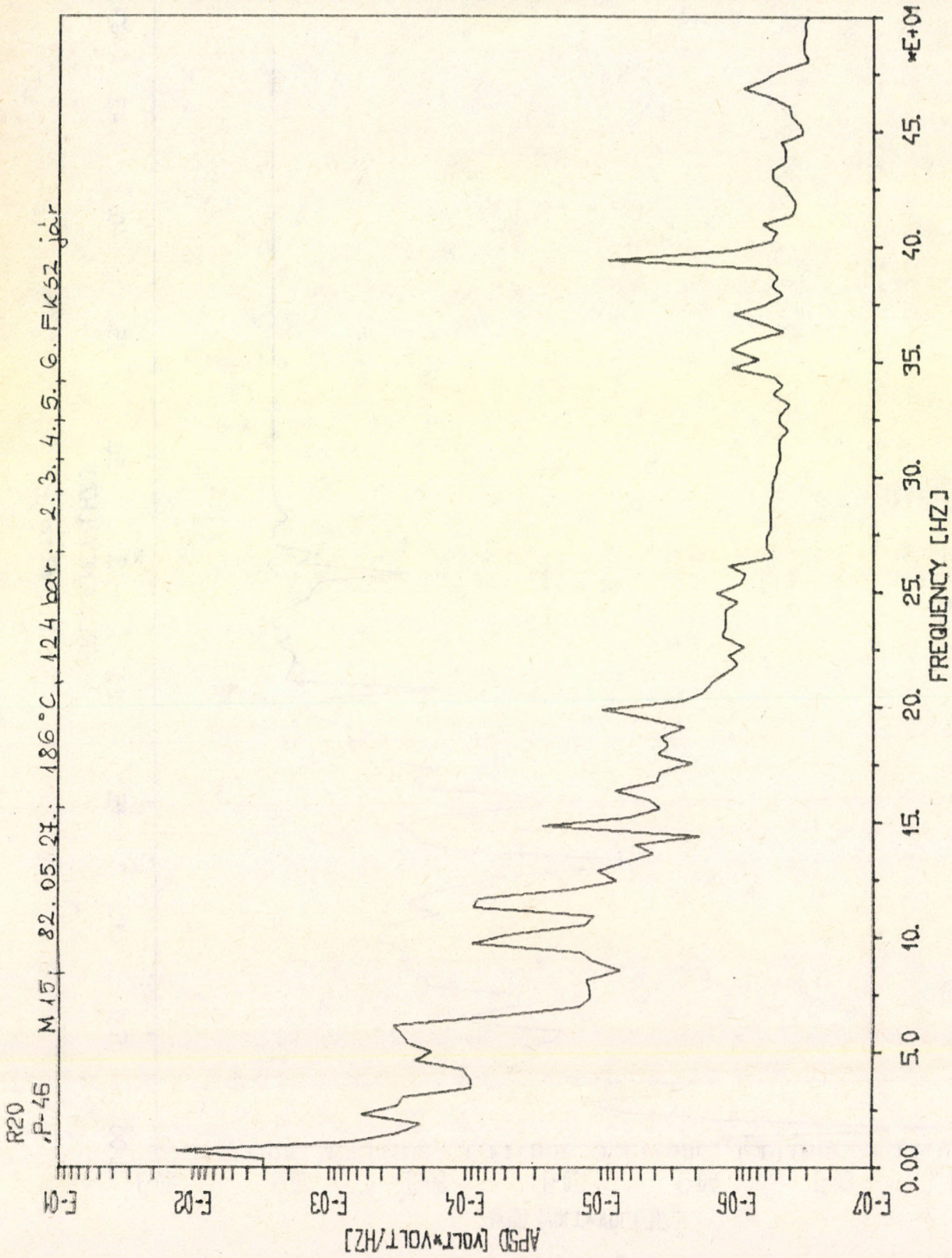
50°C	0,6Hz	2,3Hz	3,9Hz	5,35Hz	7,7Hz
110°C	0,8Hz	2,2Hz	3,9Hz		7,1-8,9Hz
160°C		2,3Hz	4,3Hz	/5,5Hz; 6,8Hz/	8,7Hz; 11,2Hz
188°C	1,2Hz	2,3Hz	4,3Hz	5,75Hz	8,5Hz; 11,3Hz

V. táblázat Koherencia és fázisviszonyok a különböző jelpárosítások esetében, frekvencia-
tartományonként, a különböző hőmérsékleteken
(frekvencia [Hz] - fázis [rad] /koherencia [%])

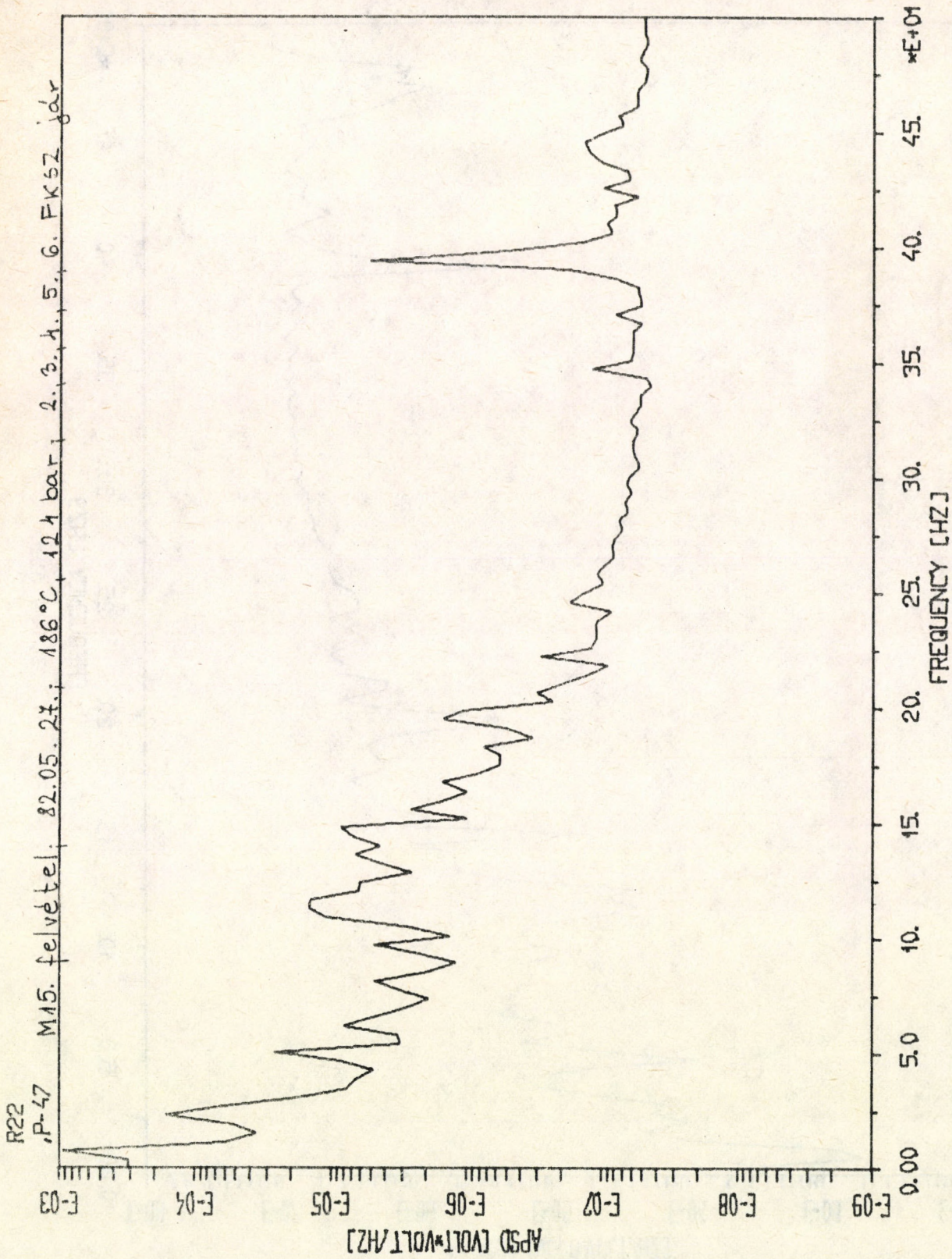
Jelpár	Hőm.	0 - 1	1 - 2	2 - 3	3 - 4	4 - 6	6 -	8 -
P43, P44	50°C	0,6 -0/90		2,8 - π /85	3,8 -0/95		0/100	
	110°C	0,7 - π /65		2,7 - π /95			0/100	
	160°C	0,5 -0/70	1,6 - π /25	3 - π /90			0/100	
	208°C	0,2-0,7 -0/95	1,5 - π /40	3 - π /90			0/100	
	260°C	0,6 - π /85		2,3 - π /95			0/100	
P44, P50	50°C	0,5 -0/45			3,8 -0/95	π /50		
	110°C	0,8 -0/45		2,7 - π /8			0/15	
	188°C		1,2 -0/20					
P44, P45	50°C	0,6 -0/80			3,8 - π /90	5,4 -0/50		
	110°C	0,7 -0/50						
	188°C		1,2 -0/75			5 -0/15		
P44, P48	50°C	0,6 -0/87			3,8 - π /85	5,4 -0/50		
	110°C	0,7 -0/40						
	188°C		1,2 -0/45					8,2 - π /20
P49, P50	160°C			2,7 - π /80		4,3 -0/75	7 -0/100	0/100
	188°C		1,2 -0/20	2,8 - π /80		4,2 -0/55	7 -0/100	0/100
	208°C	0,6 -0/80		2,5 - π /75	3,8 - π /50		6 -0/100	
	260°C			2,3 - π /98		4,5 - π /50	9 -0/100	

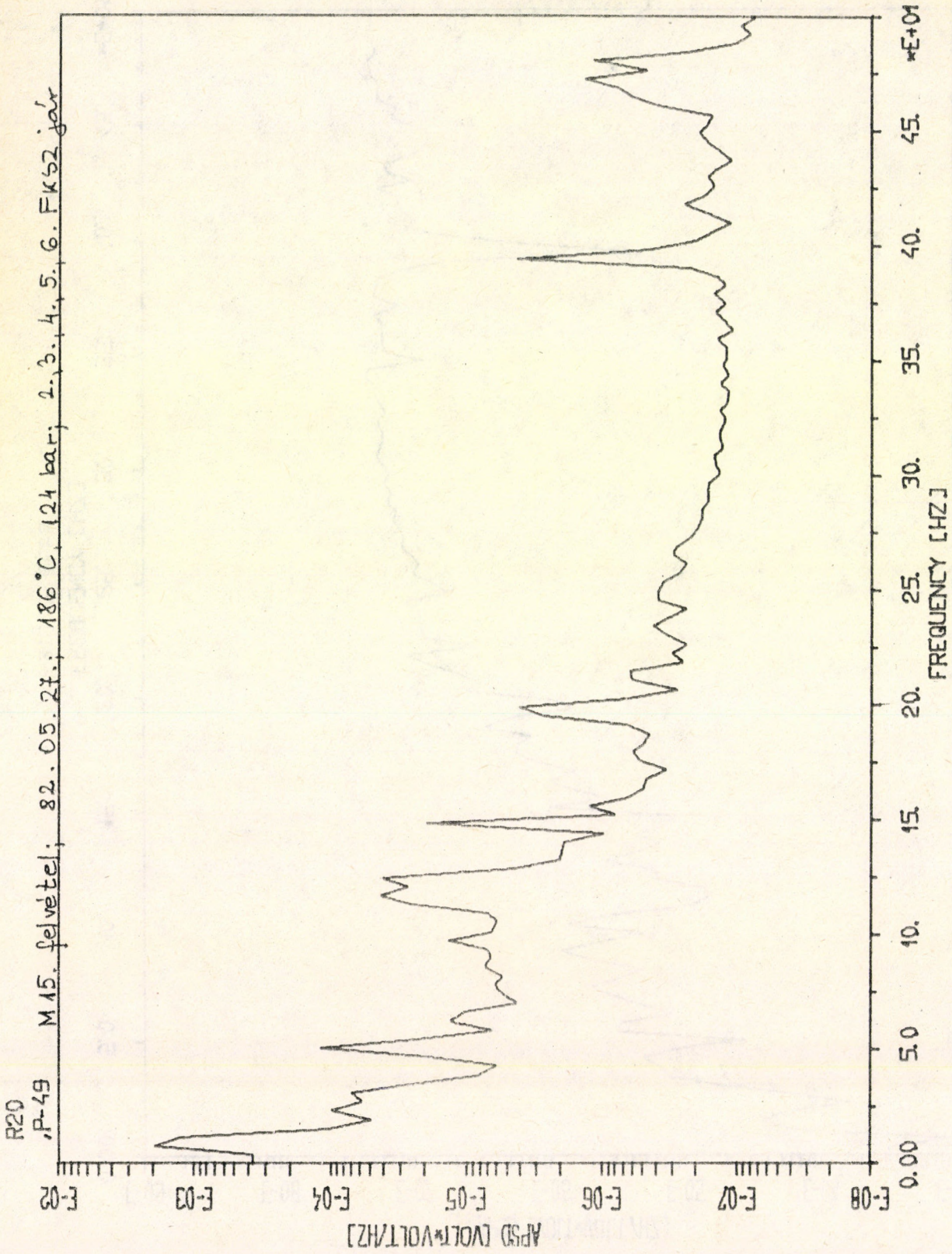
2.1.1 ábra

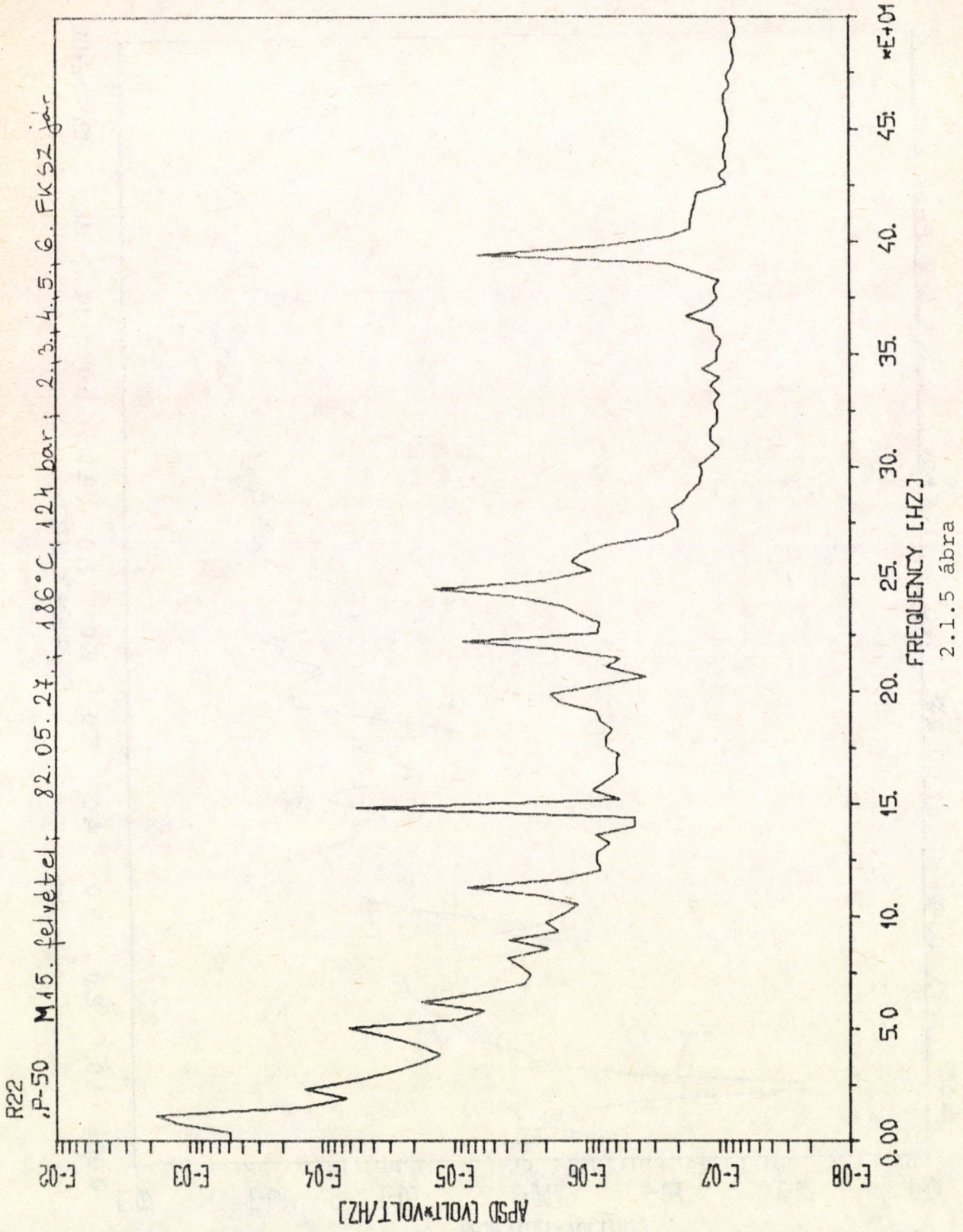
2.1.2 ábra

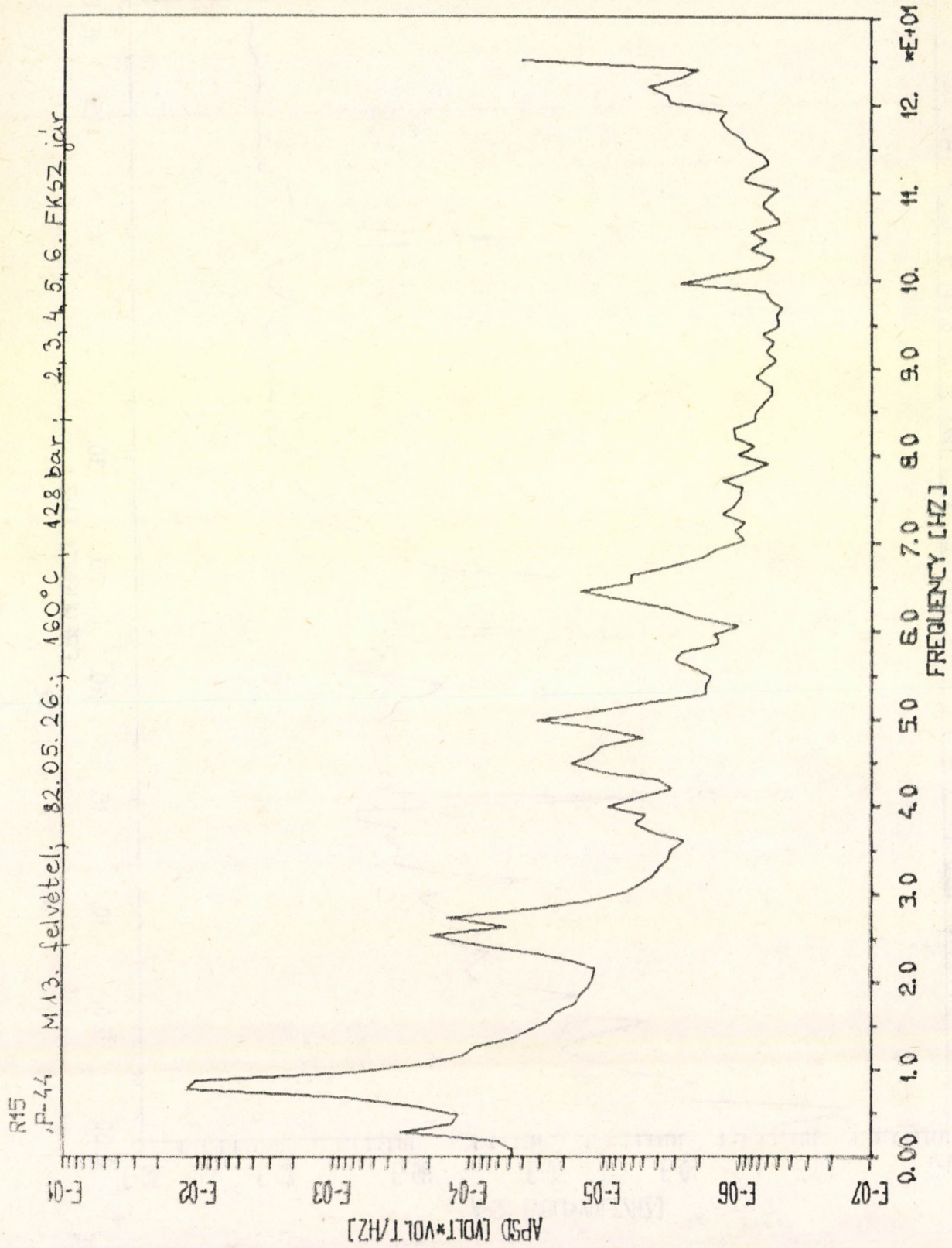

2.1.3 ábra

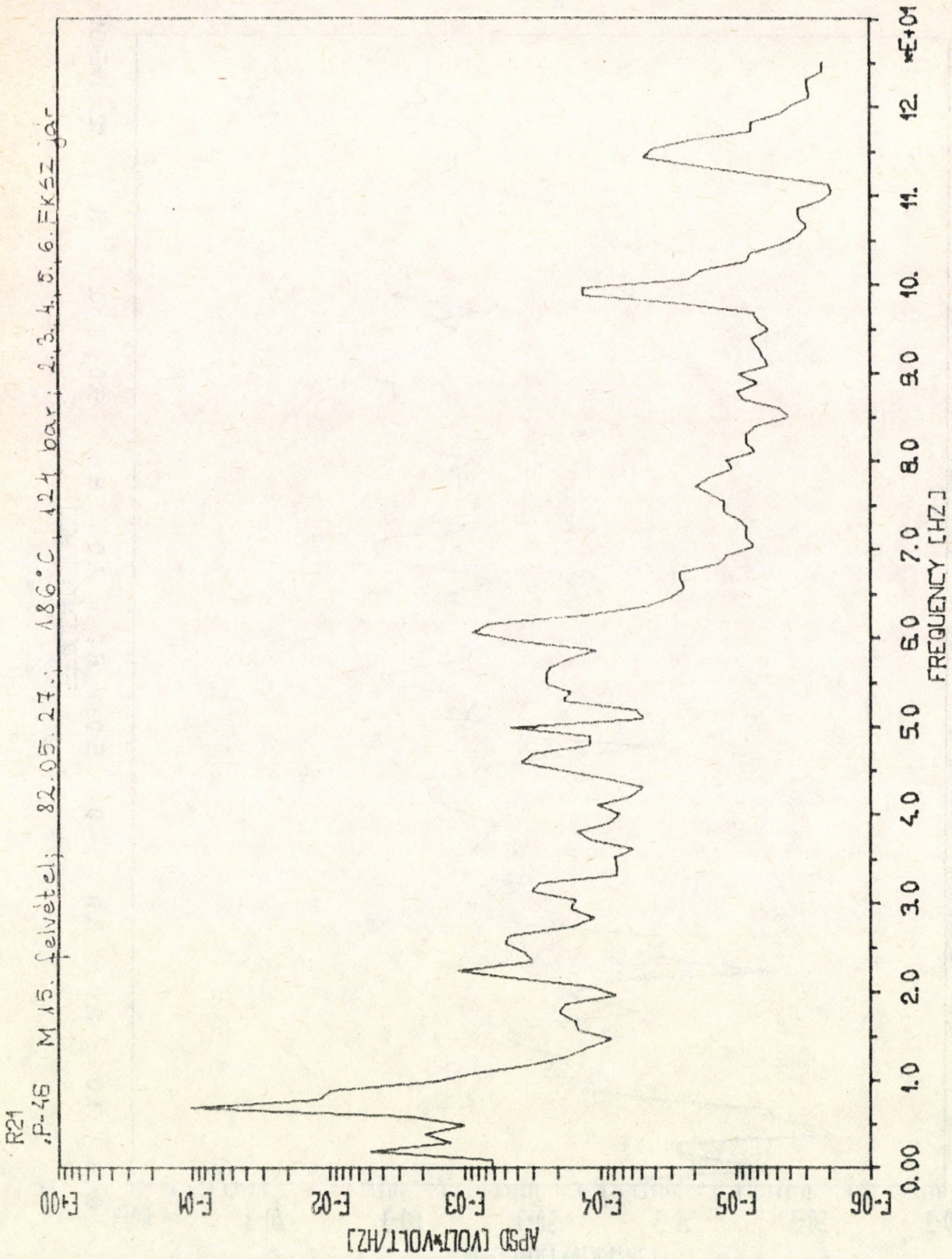

2.1.4 ábra

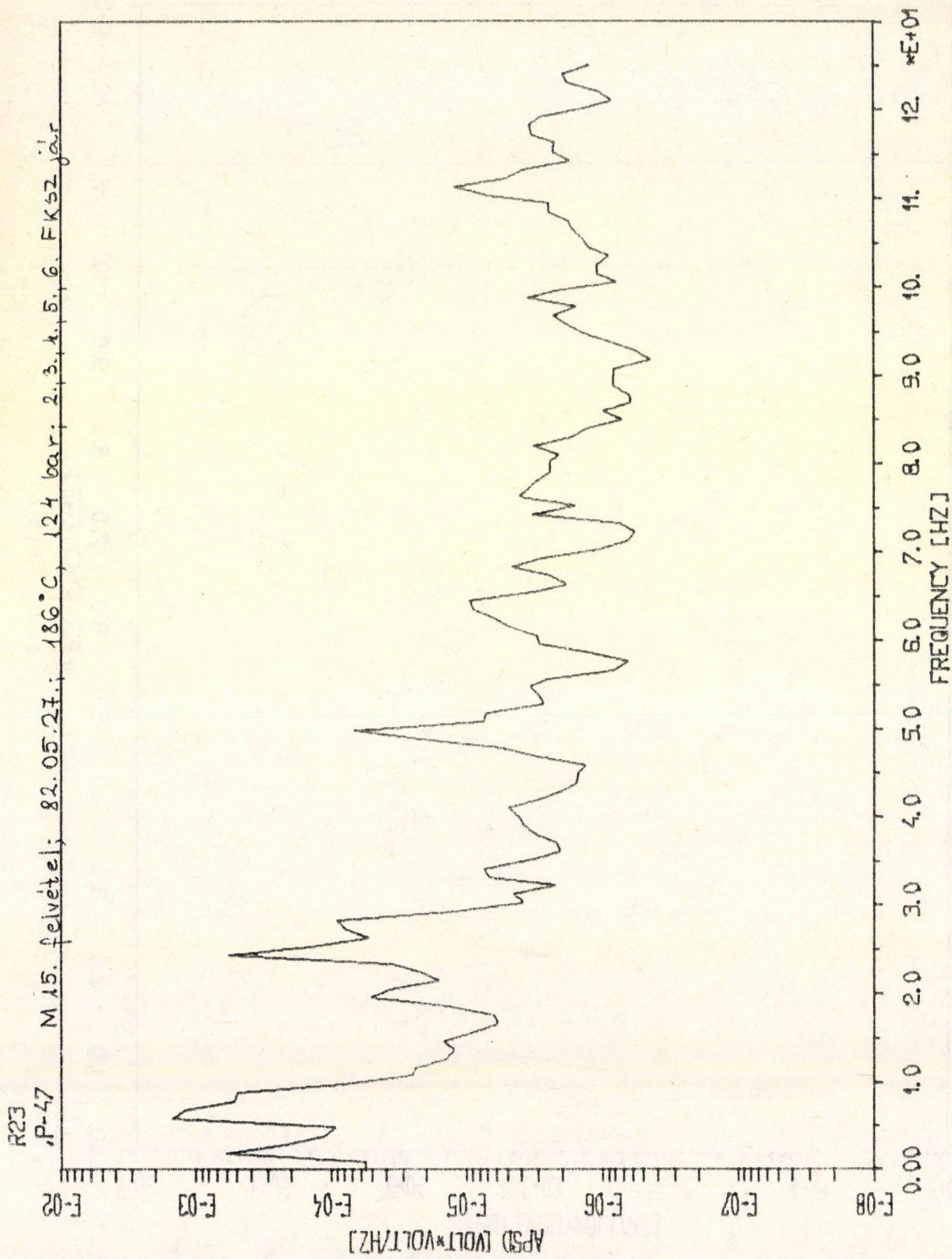

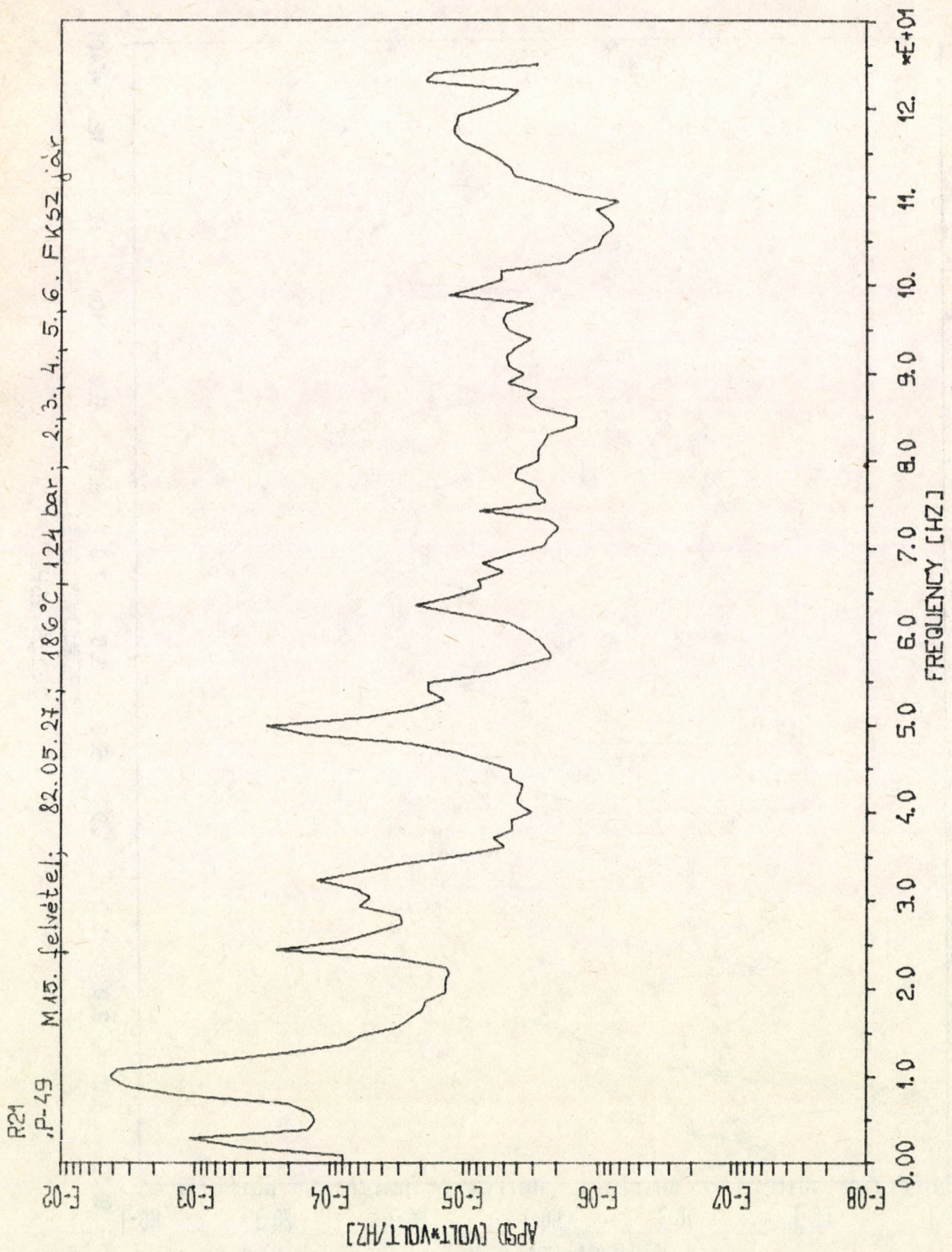
2.2.1 ábra

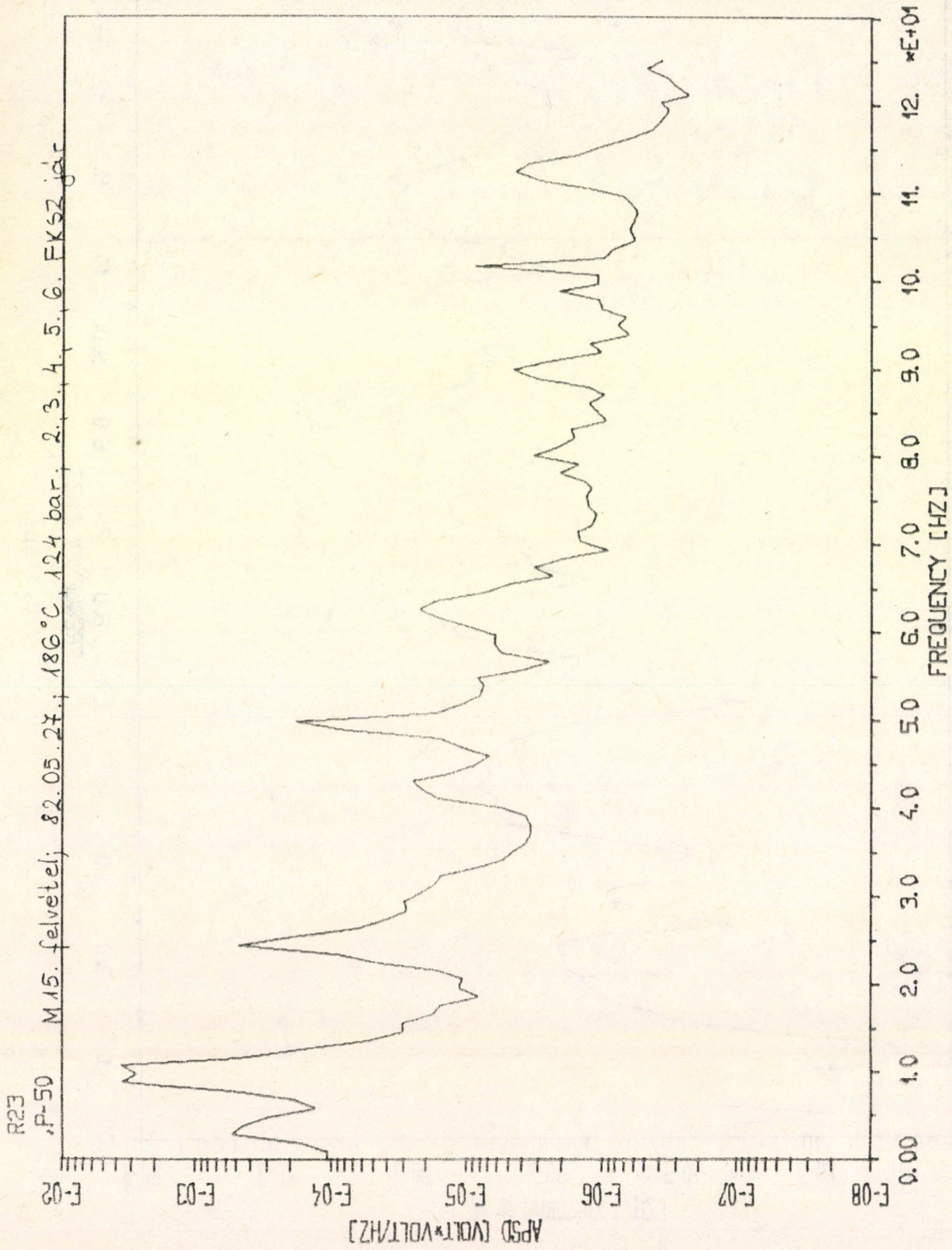
2.2.2 ábra

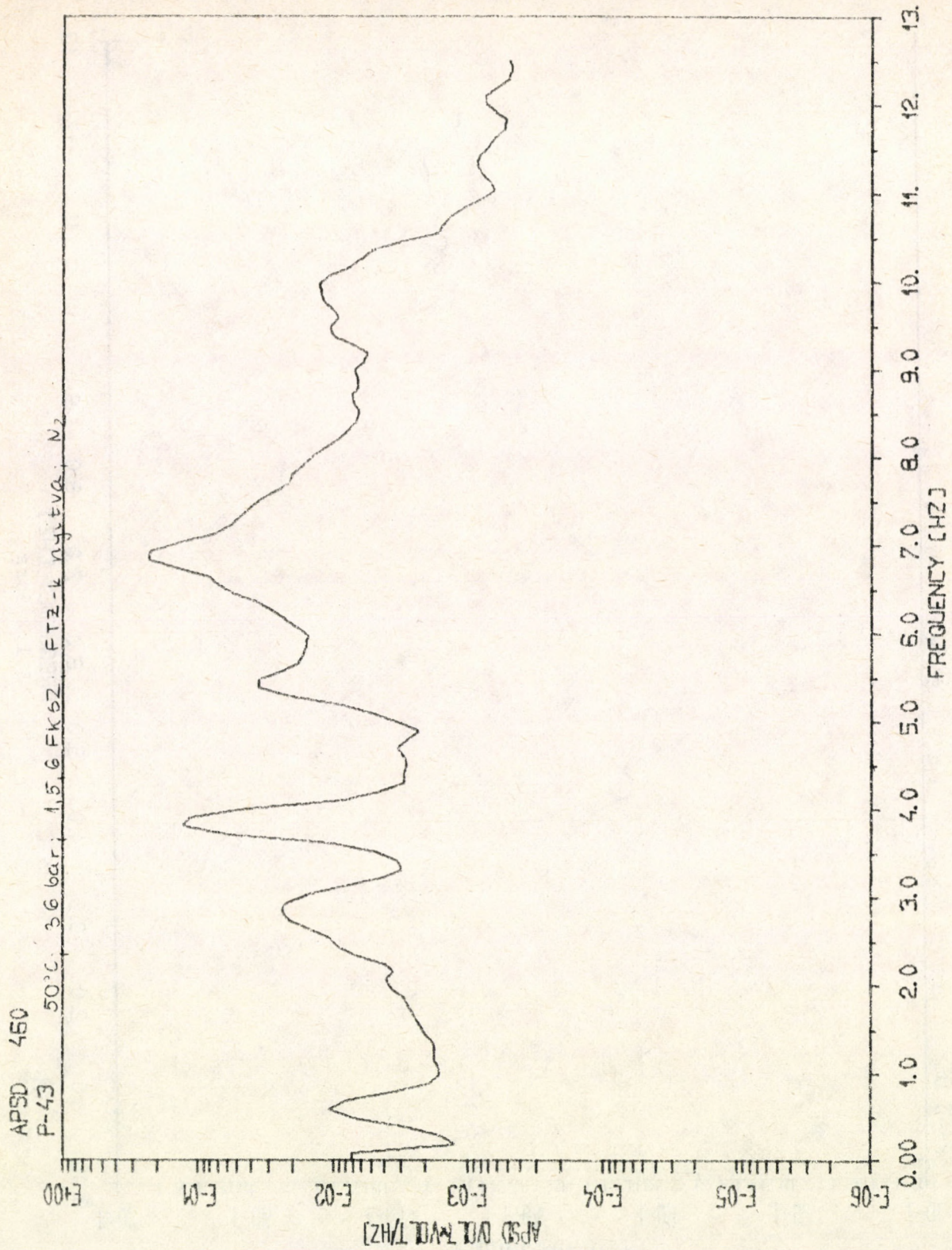
2.2.3 ábra

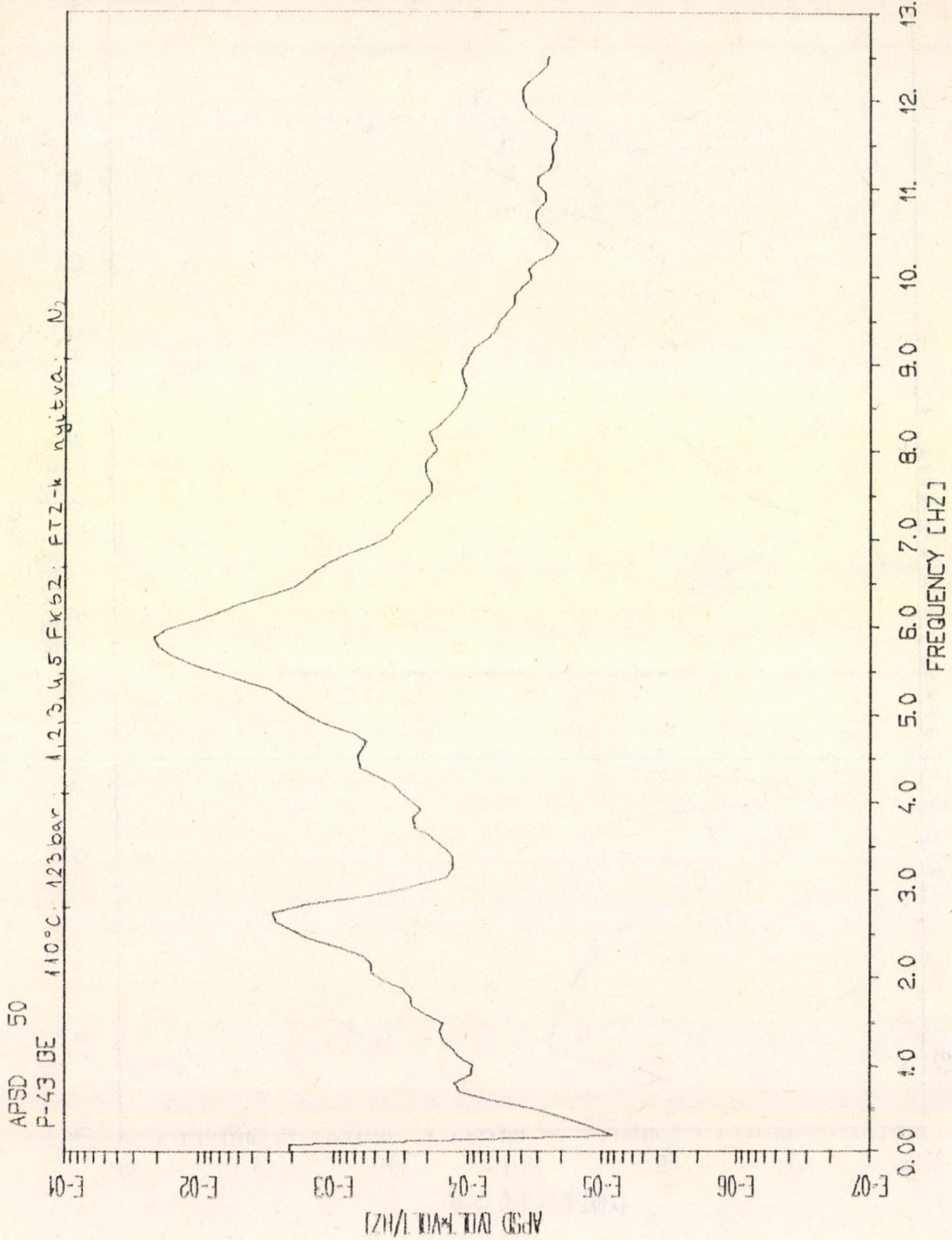

2.2.4 ábra

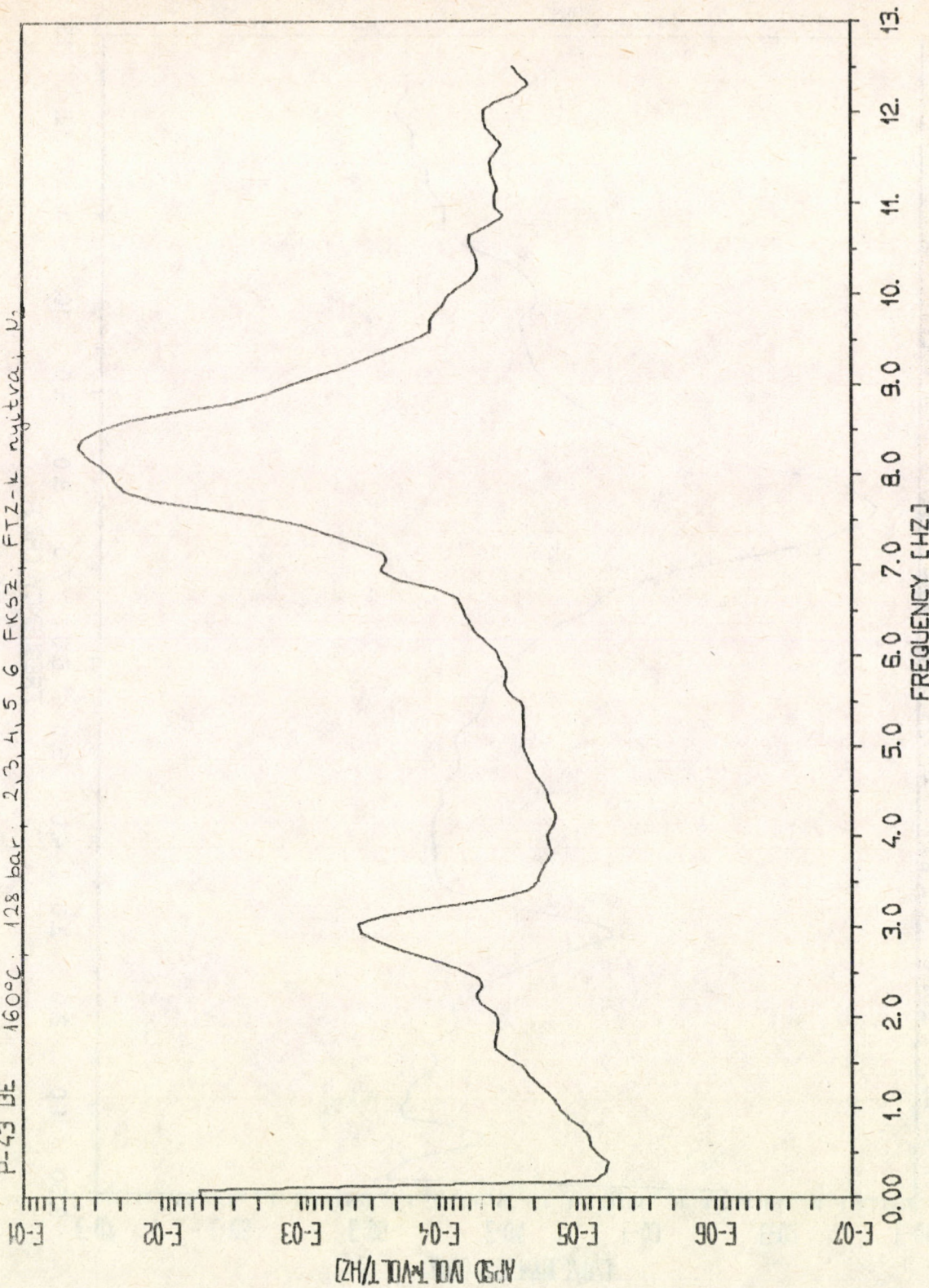

2.2.5 ábra

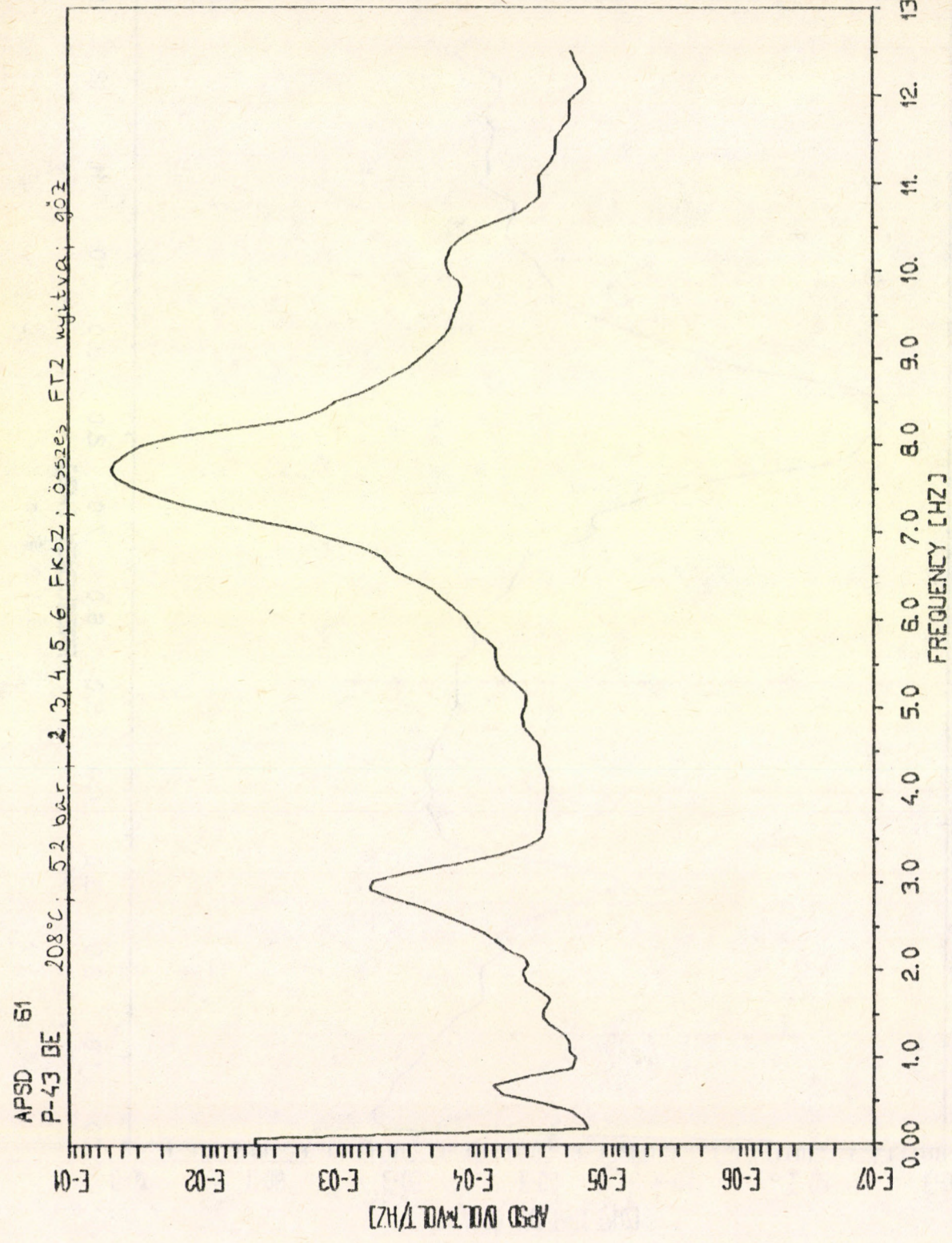

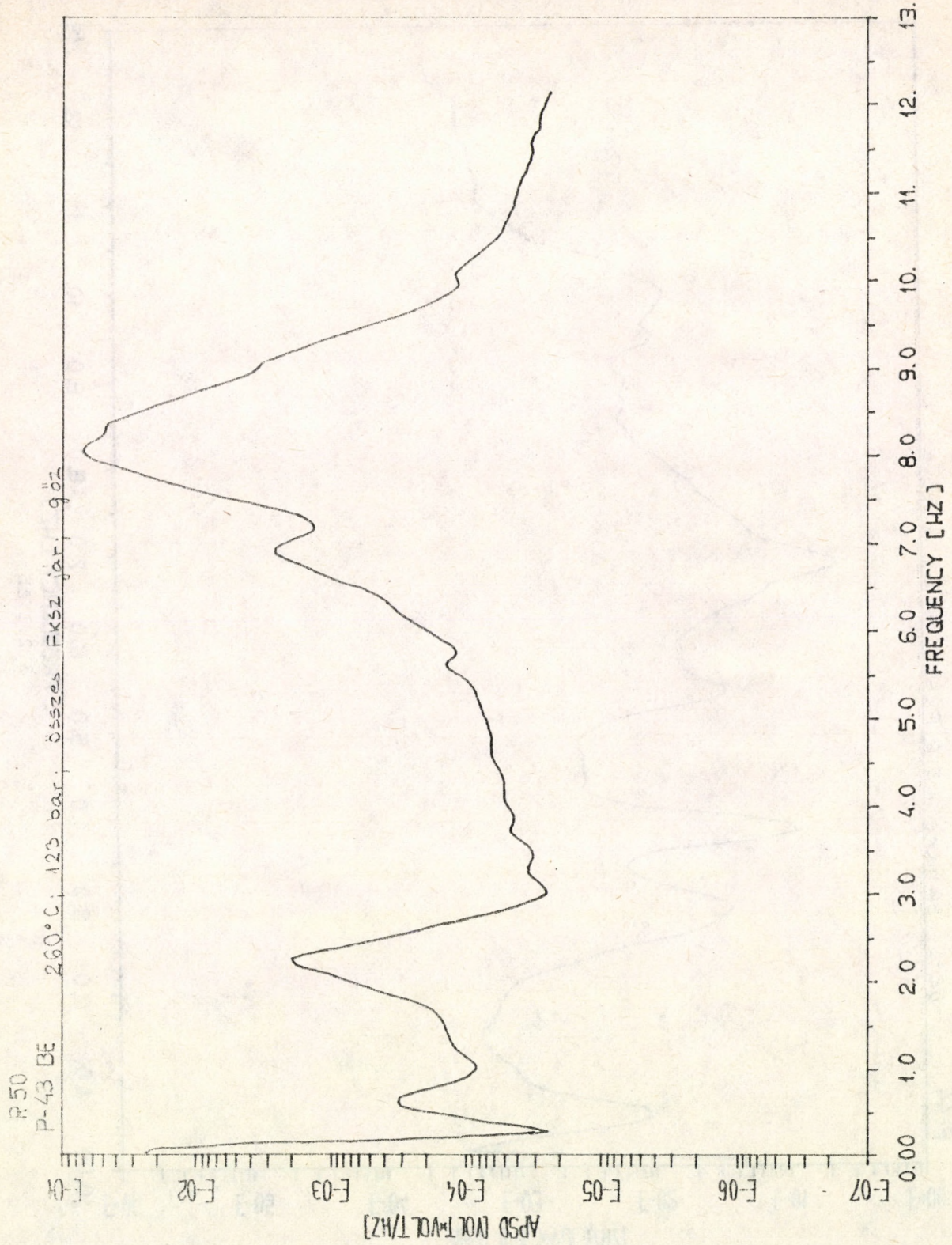
APSD 54
P-43 DE 160°C; 128 bar; 2, 3, 4, 5, 6 FKSZ; FITZ-k nyitra, U₂

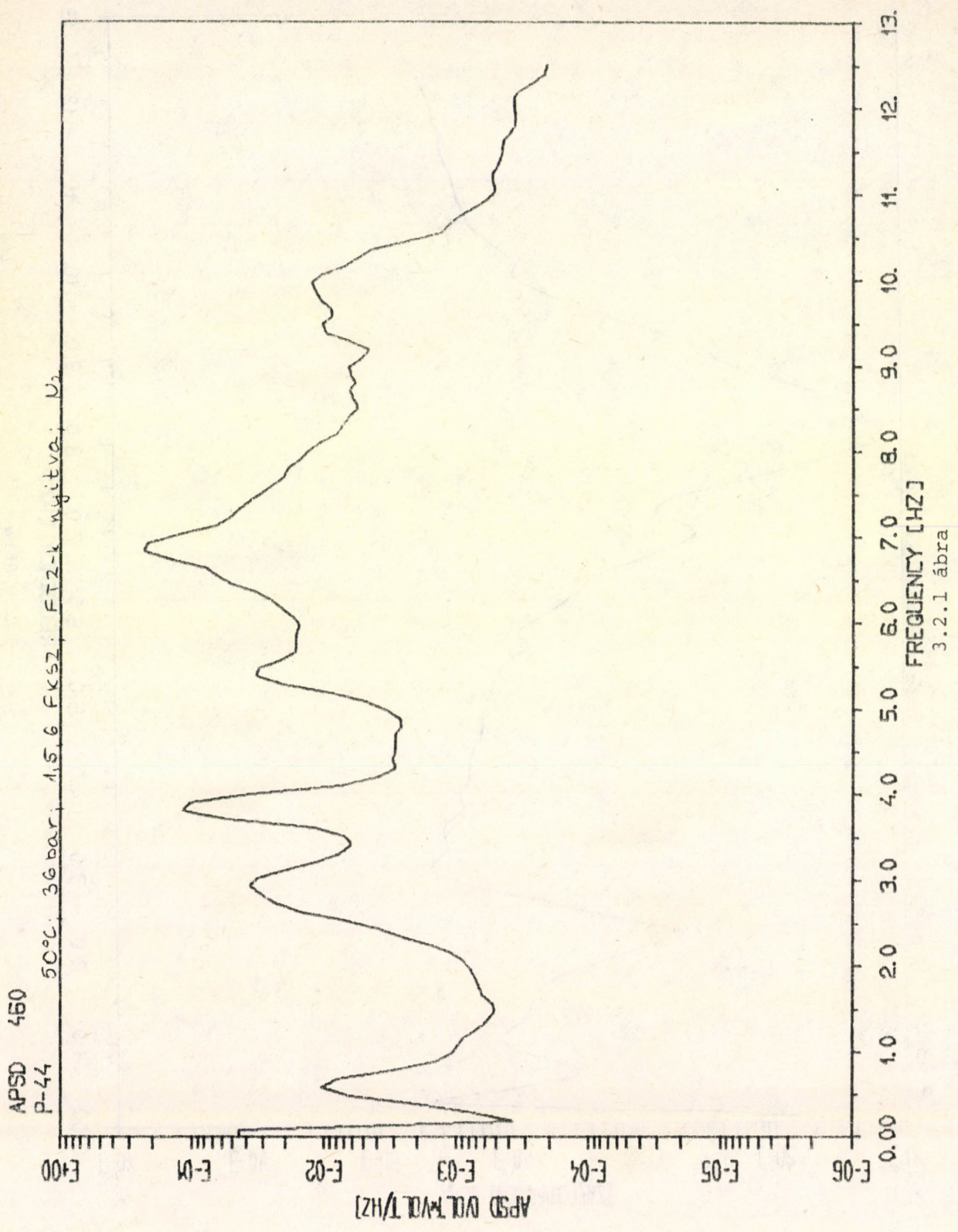
3.1.3 ábra

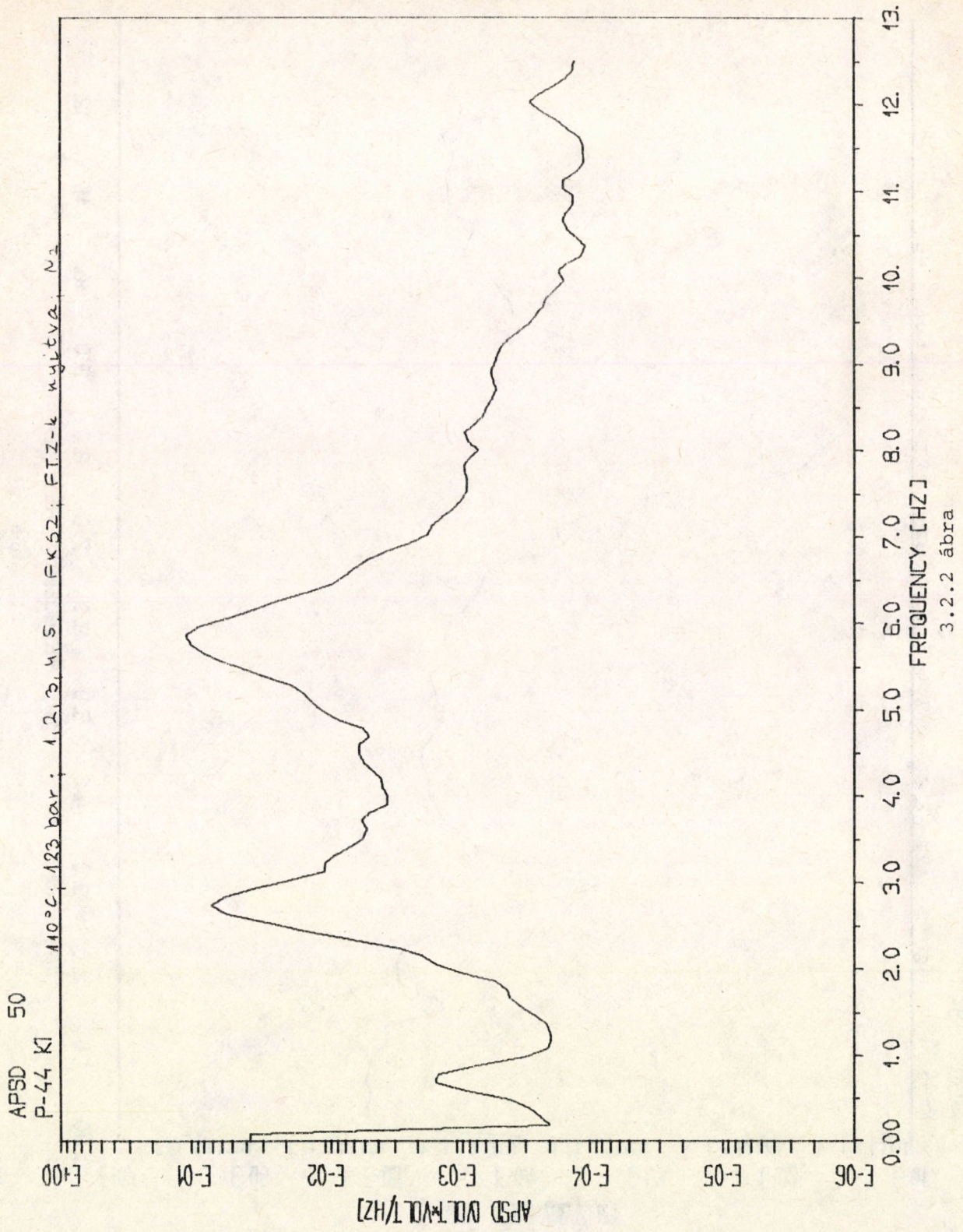

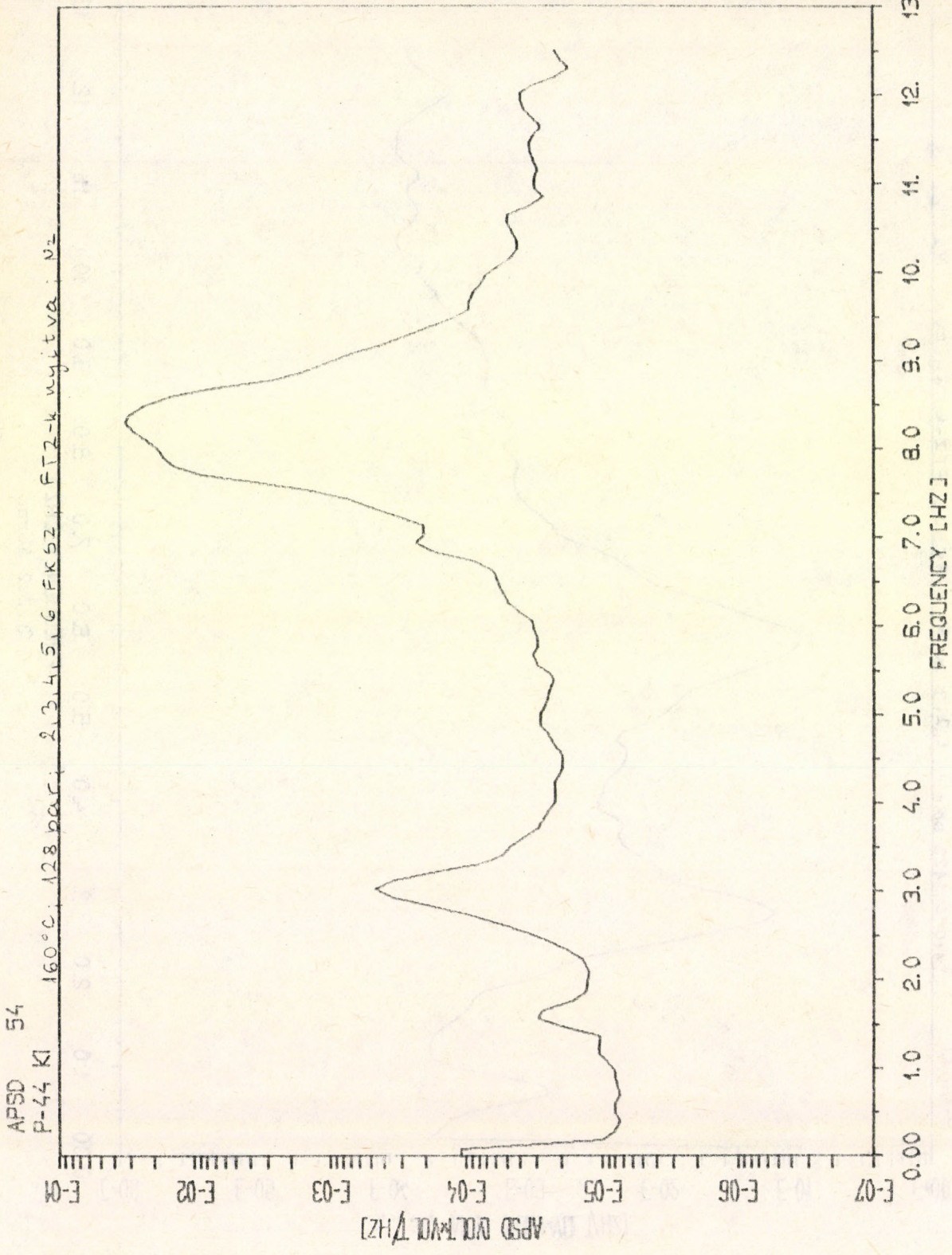
3.1.4 ábra

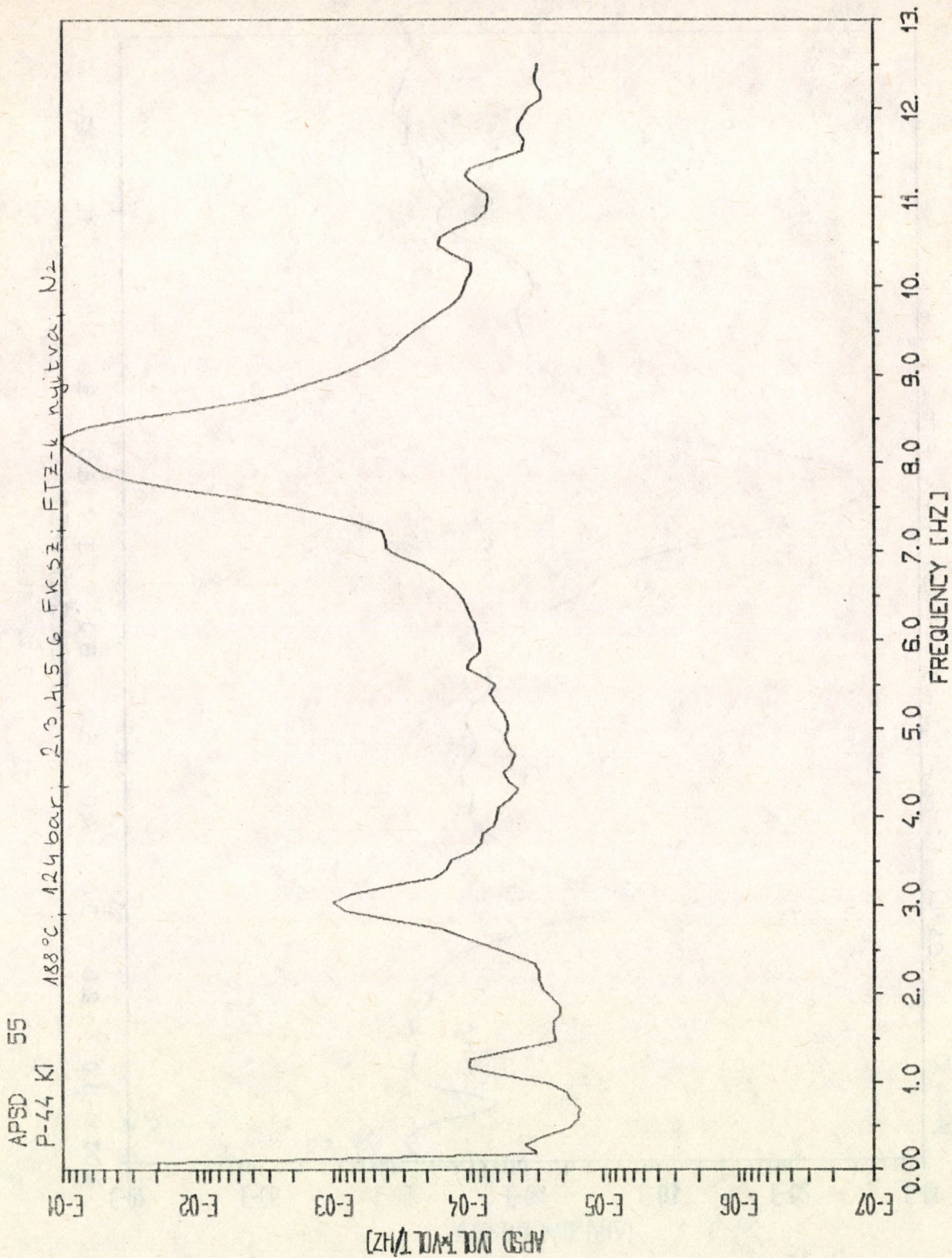
3.1.5 ábra

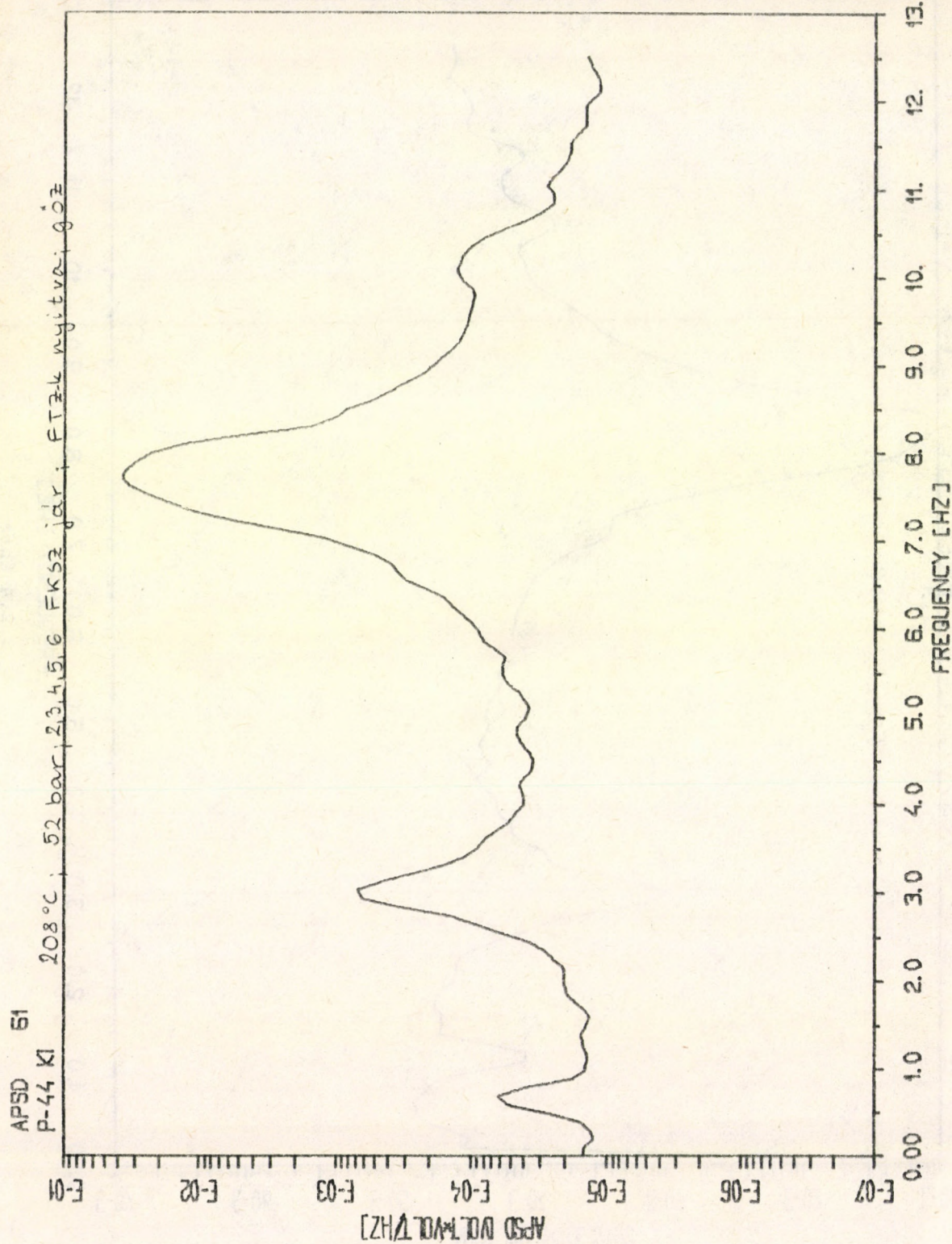

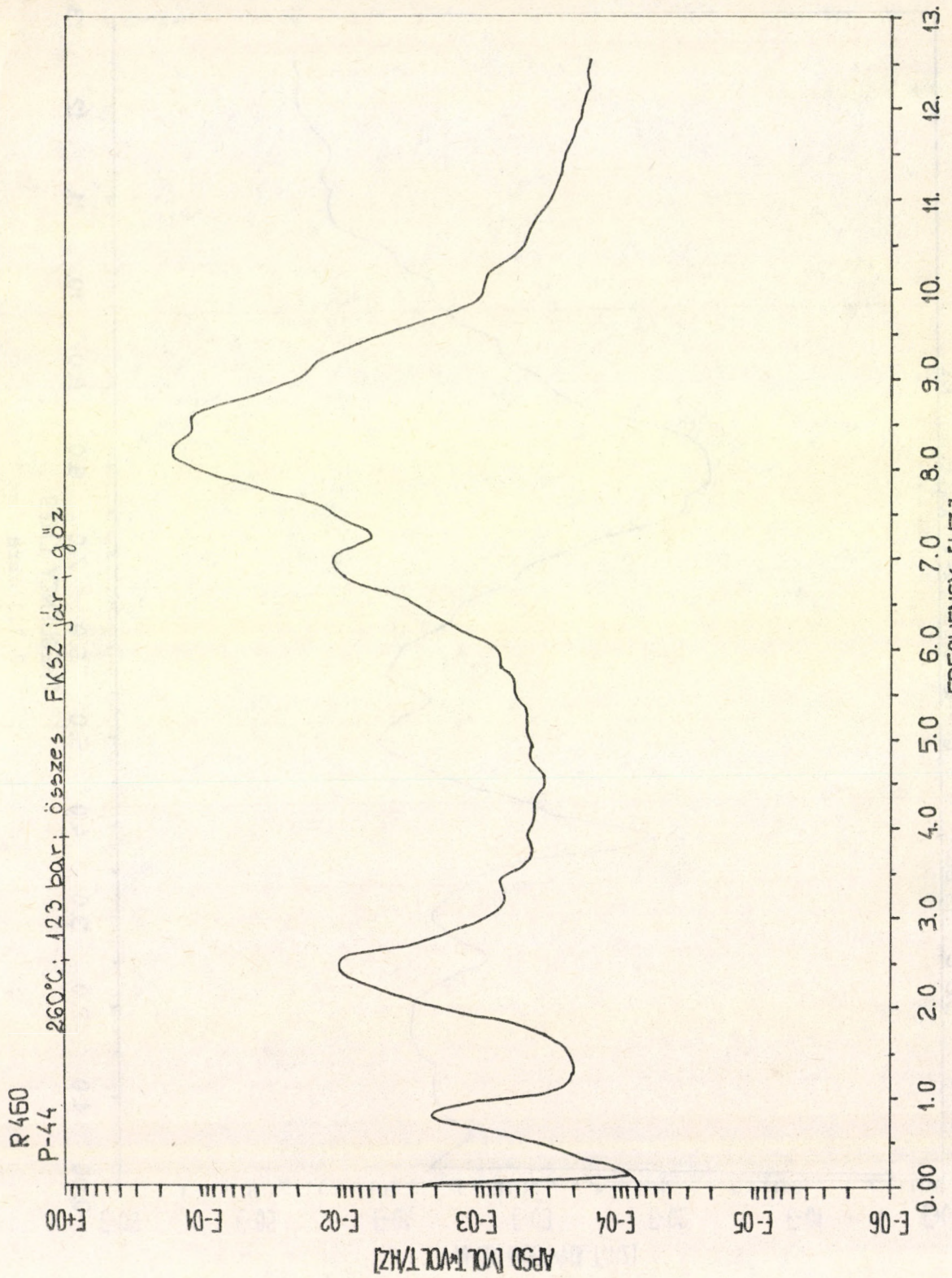
3.2.3 ábra

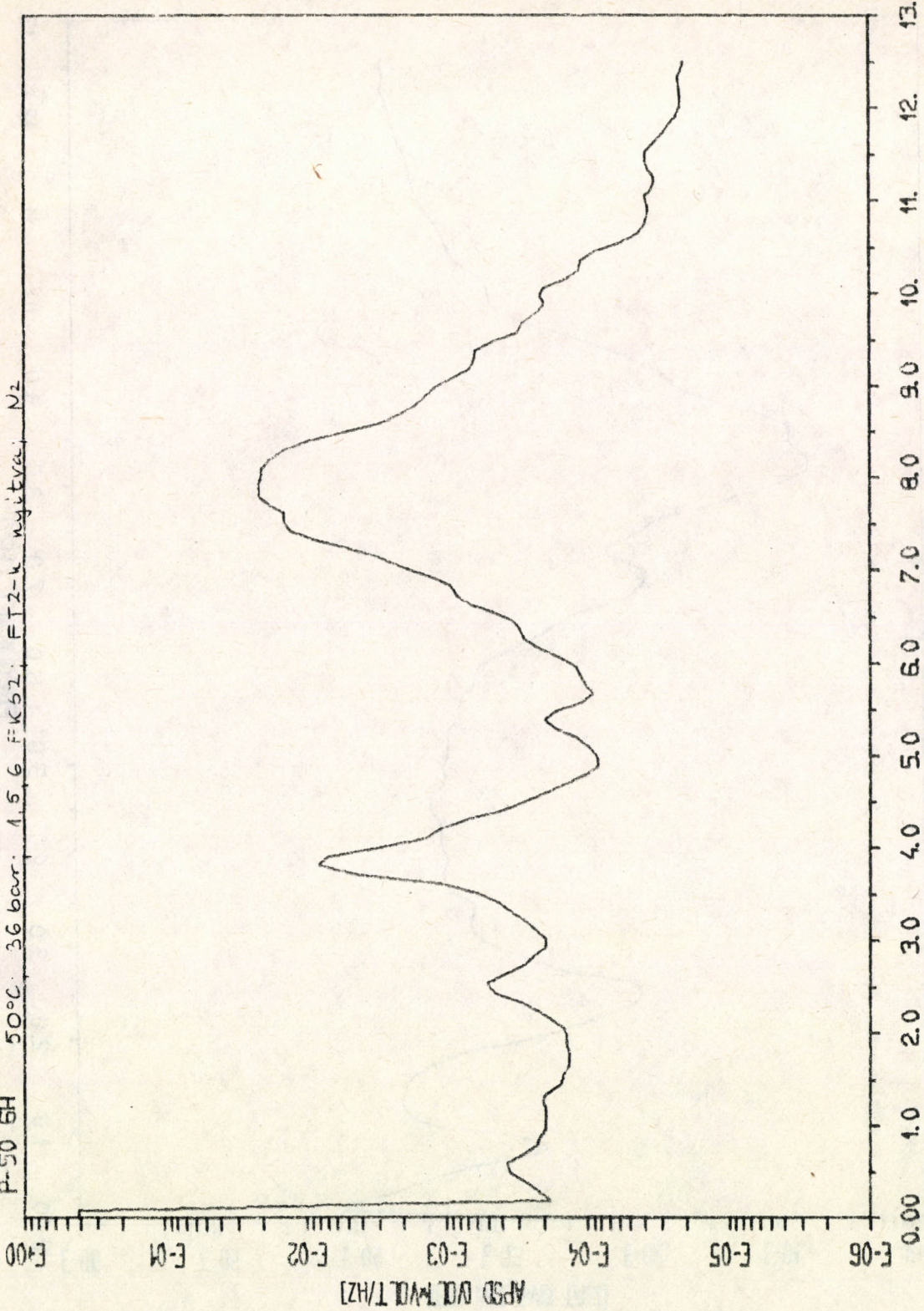
3.2.4 ábra

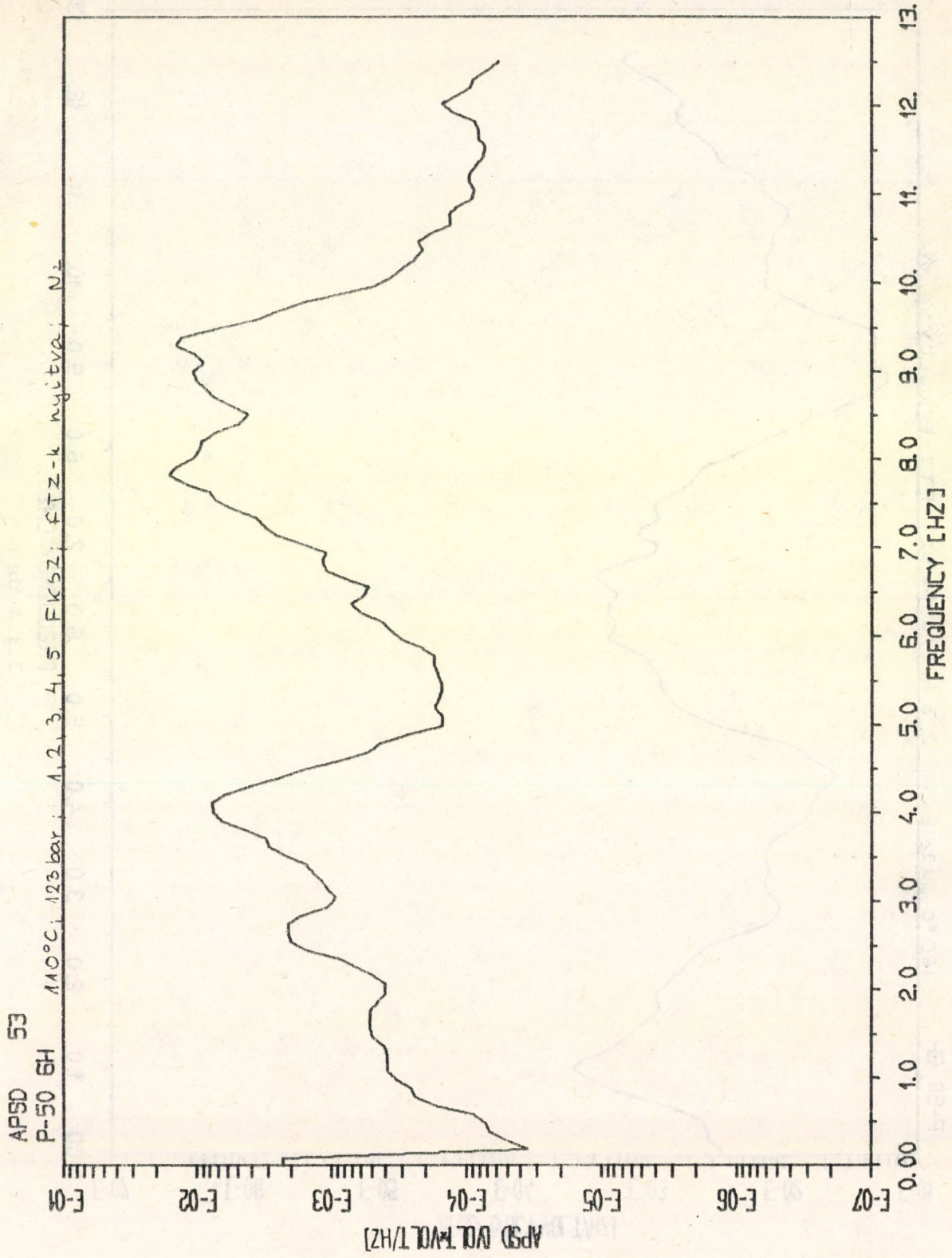
3.2.5 ábra

APSD 49
P-50 6H 50°C 36 bar: 1,5,6 F12-k nyugtalan N2

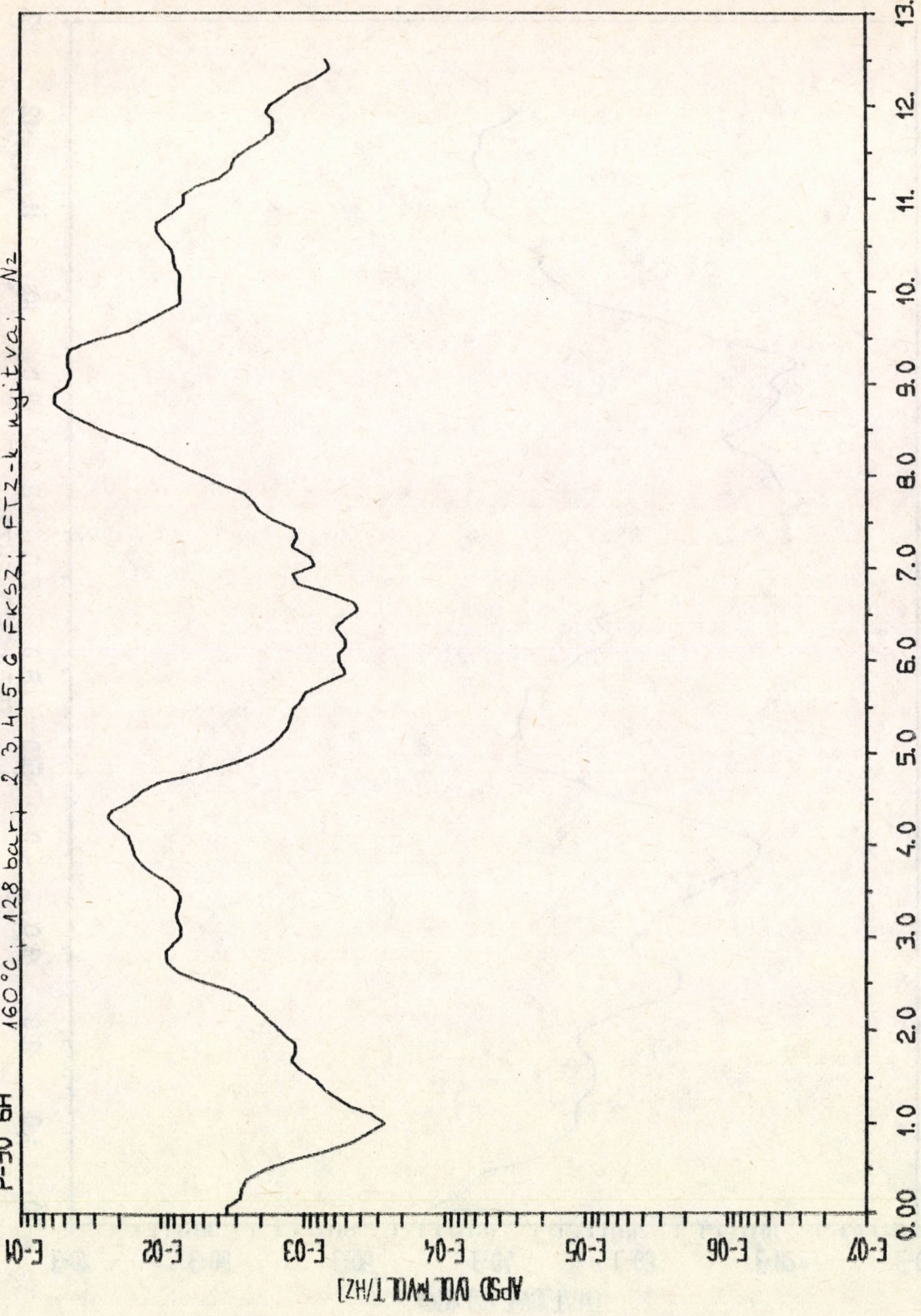

3.3.1 ábra

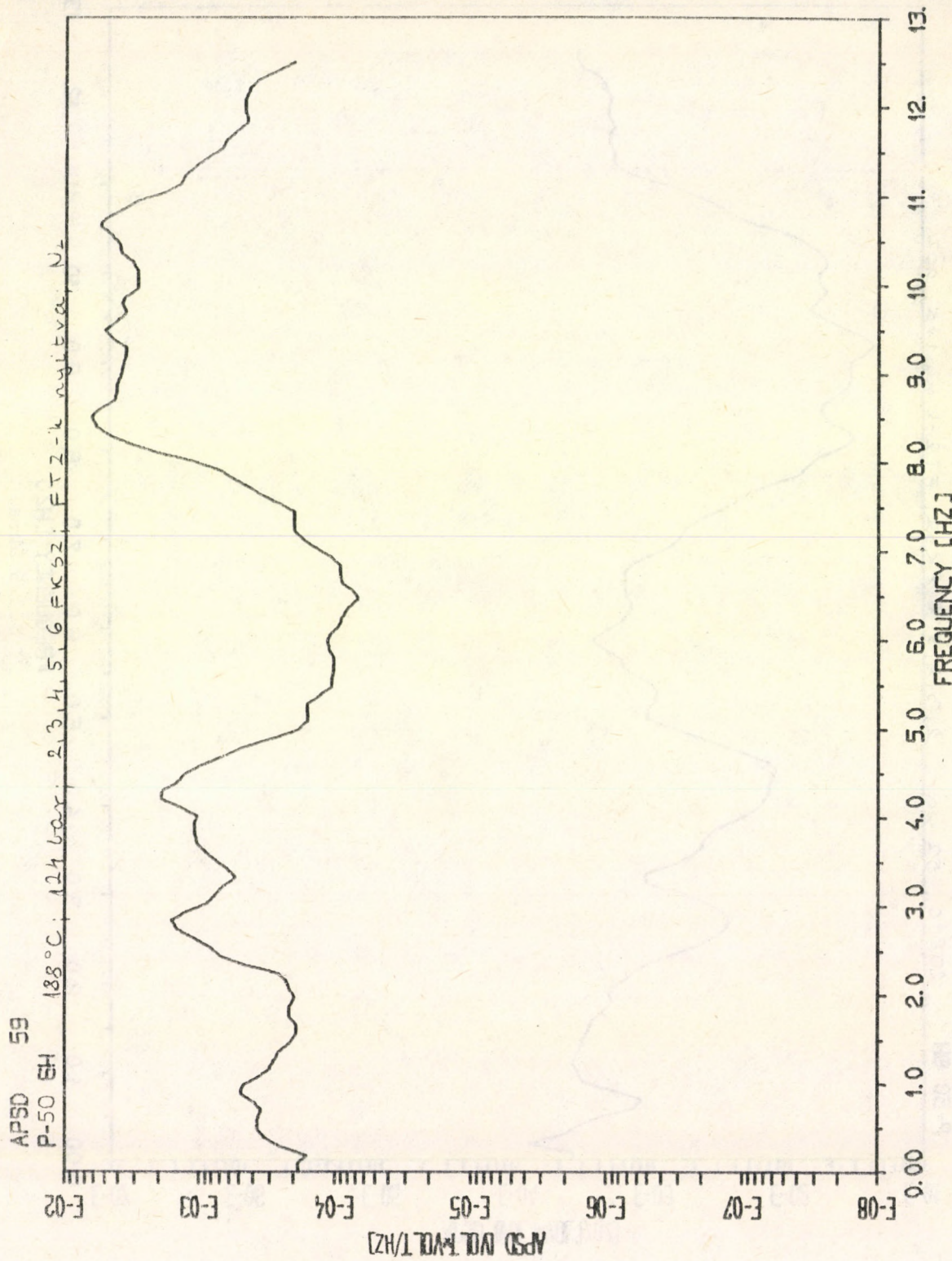

3.3.2 ábra

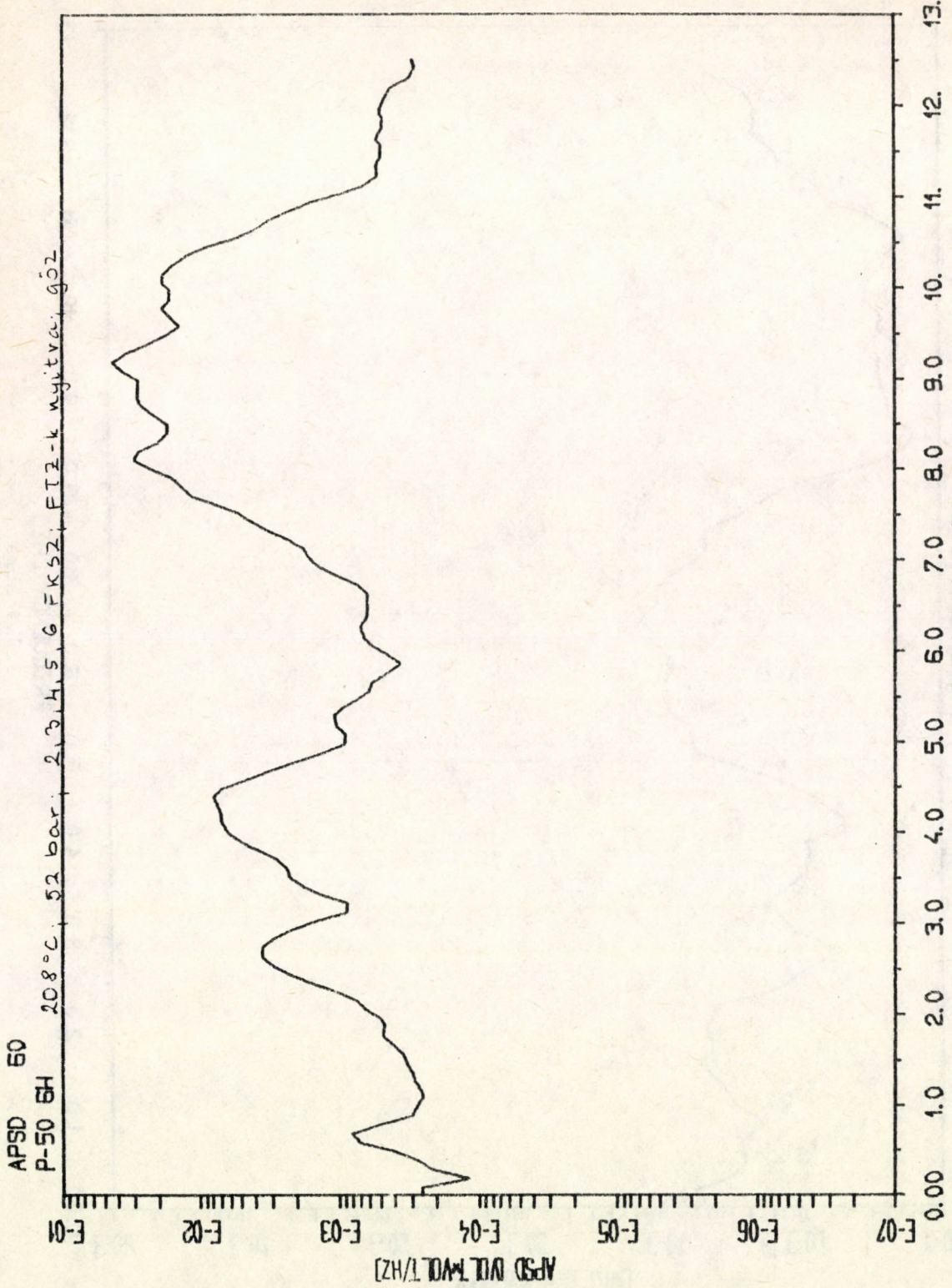
APSD 58
P-50 6H
160°C; 128 bar; 2, 3, 4, 5, 6 FKSZ; FTZ-k nyitva; N₂

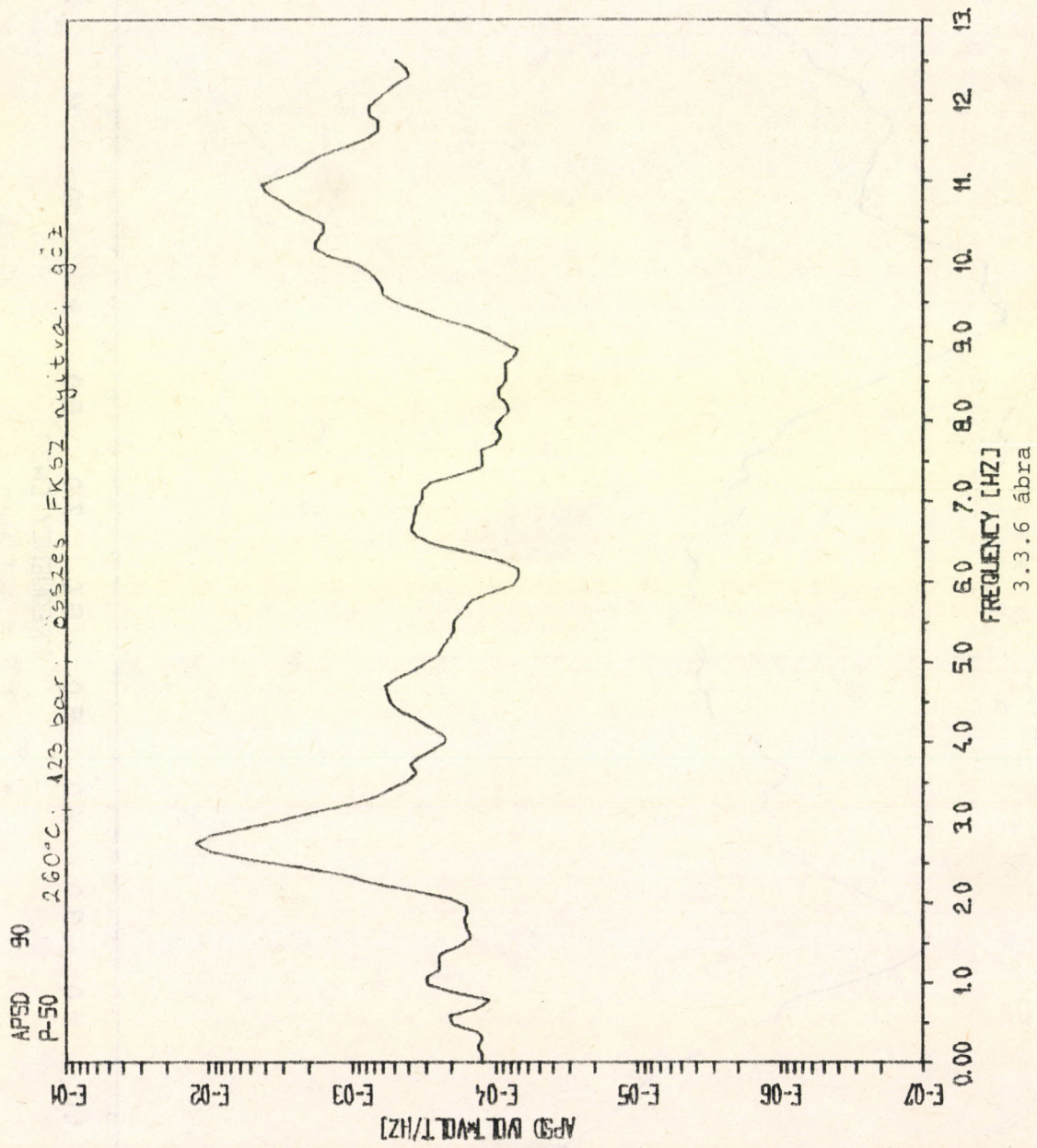
3.3.3 ábra

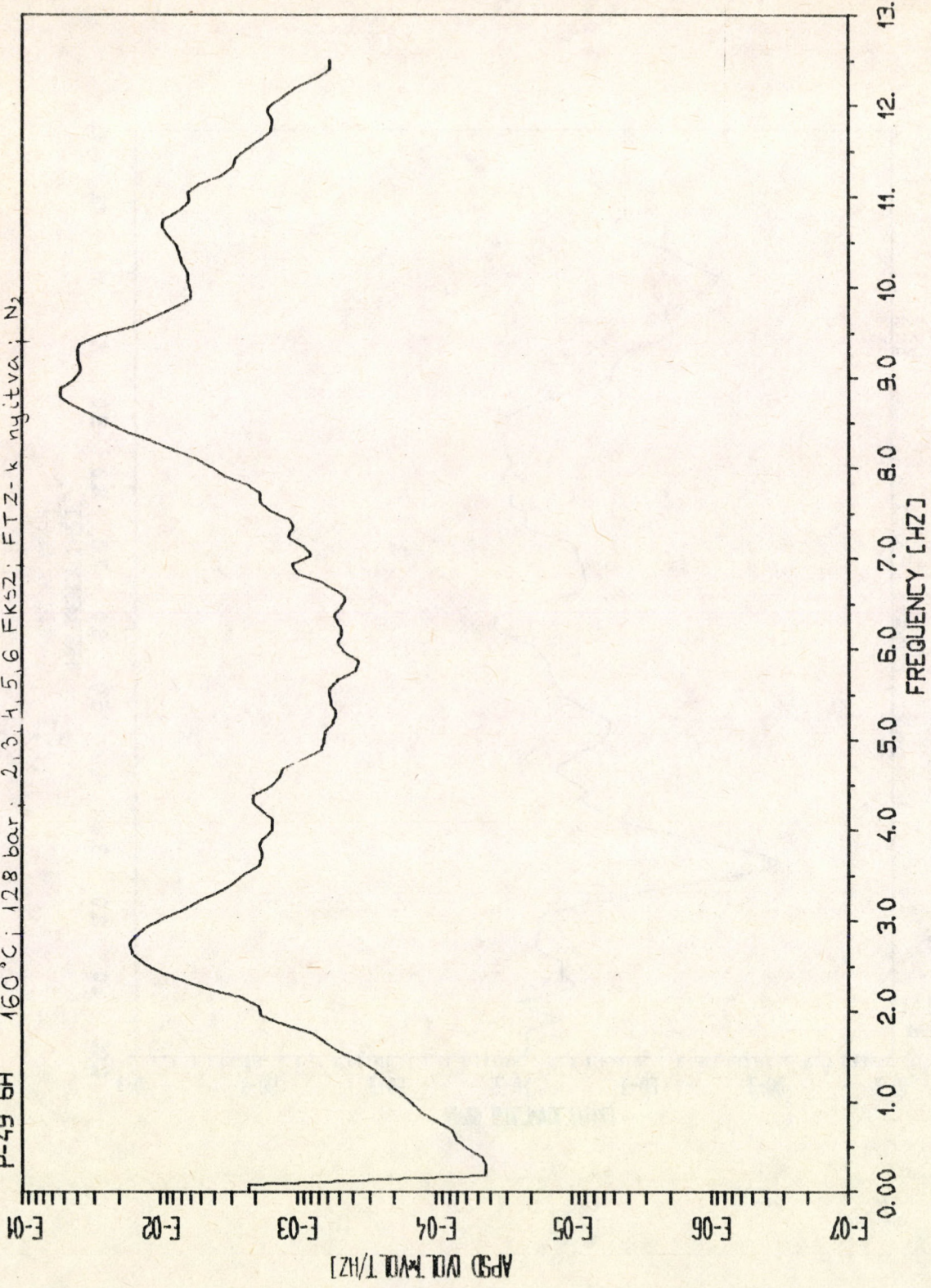
3.3.4 ábra

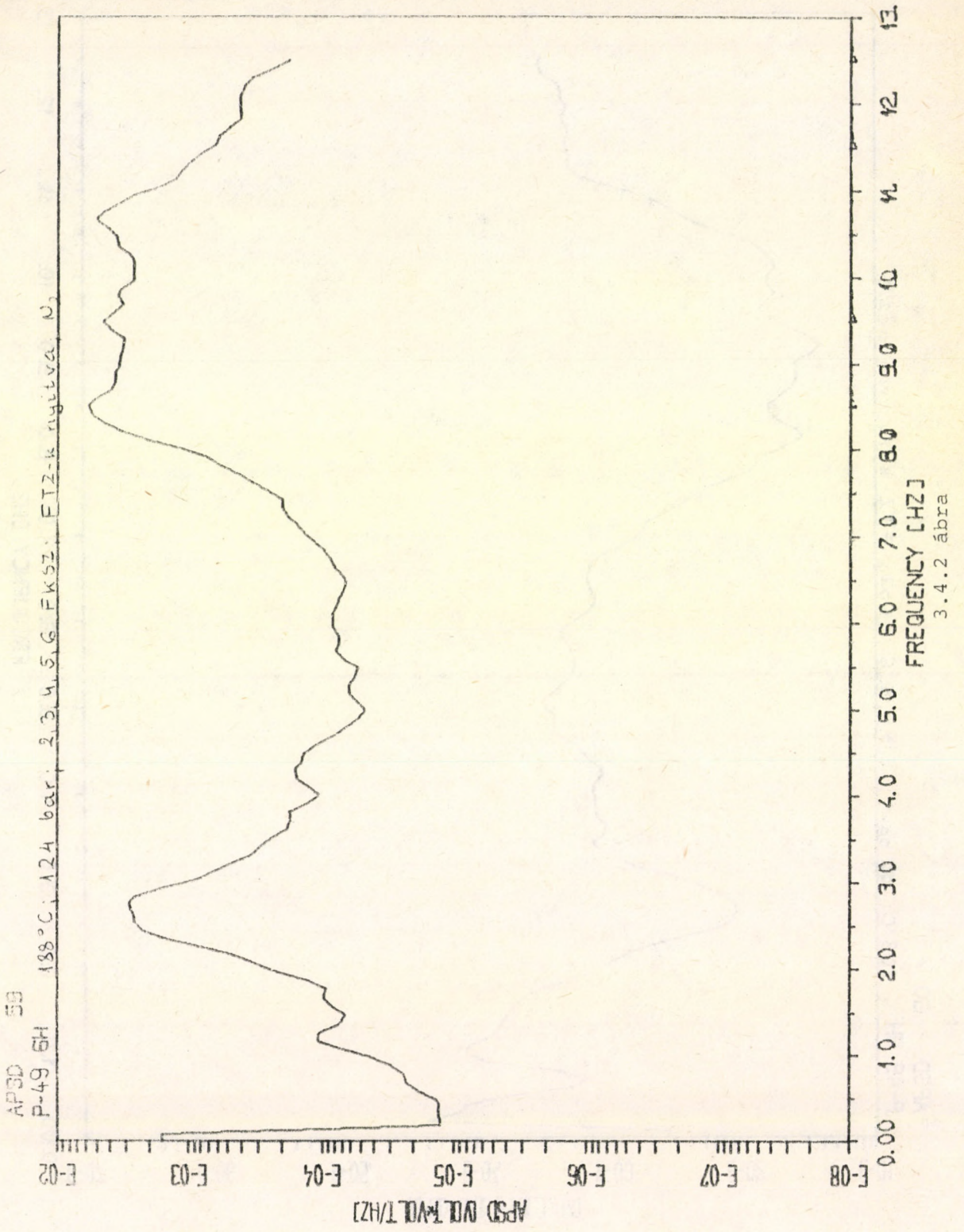
3.3.5 ábra

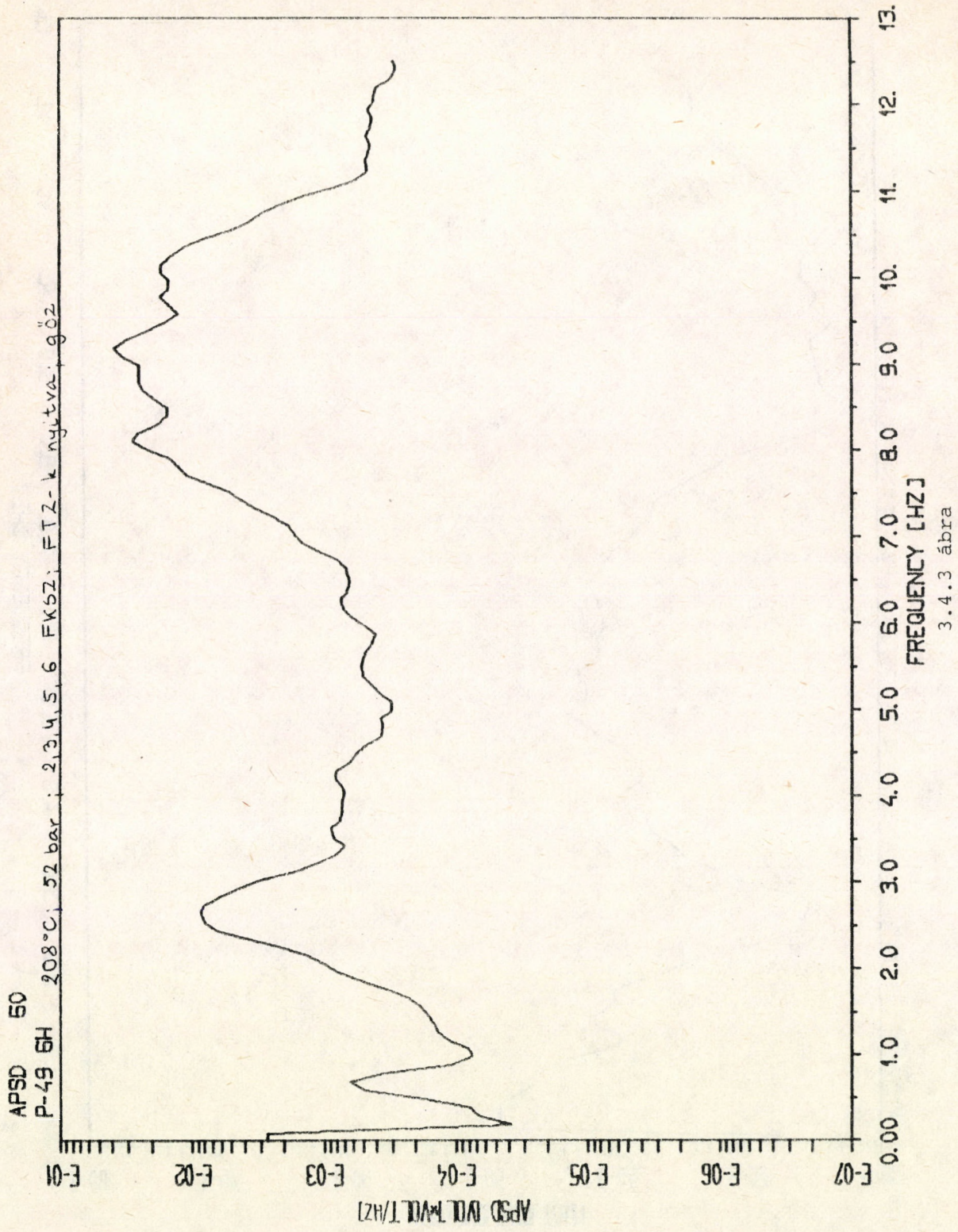

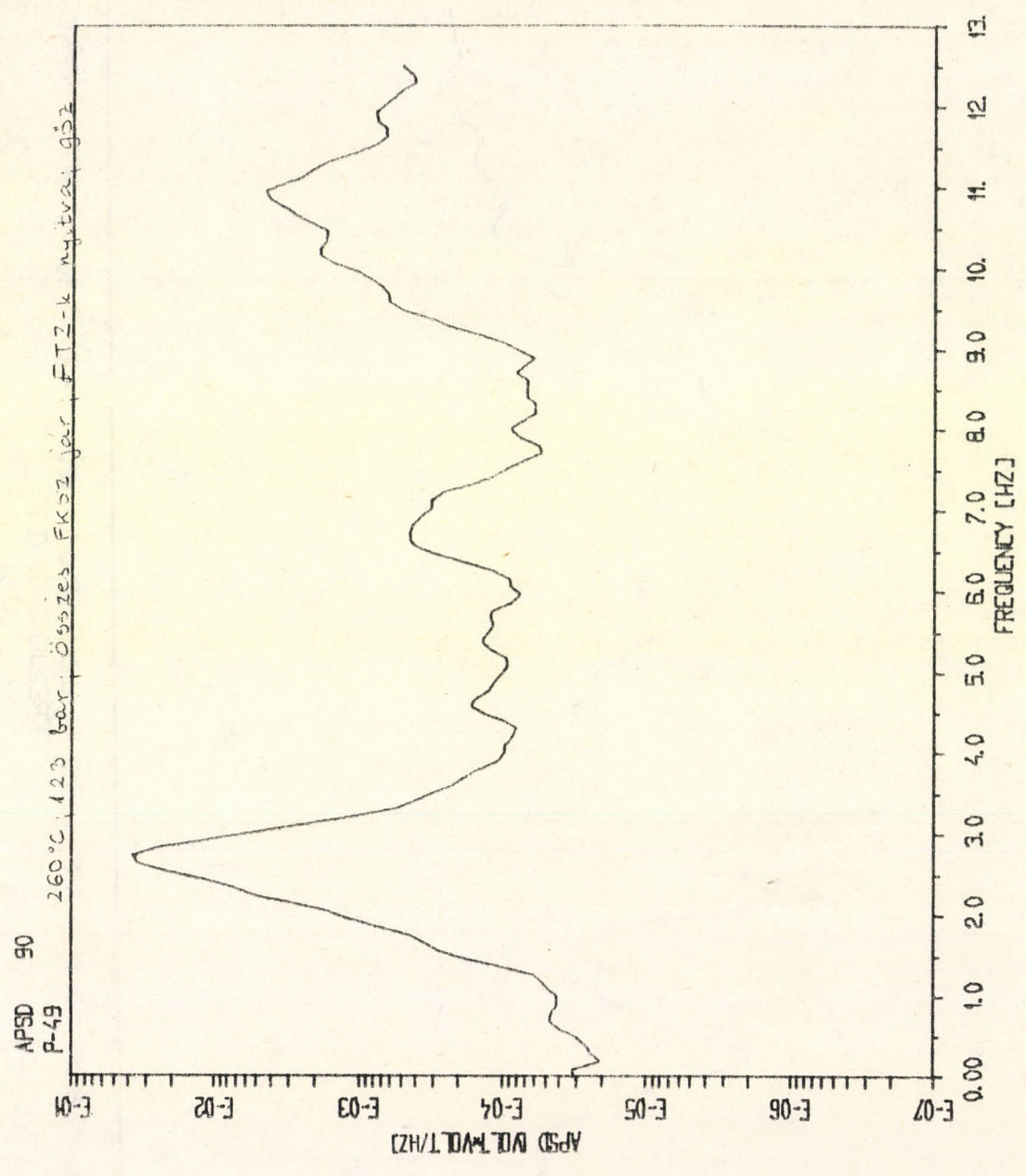
APSD 58
P-49 5H 160 °C; 128 bar; 2, 3, 4, 5, 6 FK52; FTZ-k nyitva; N₂

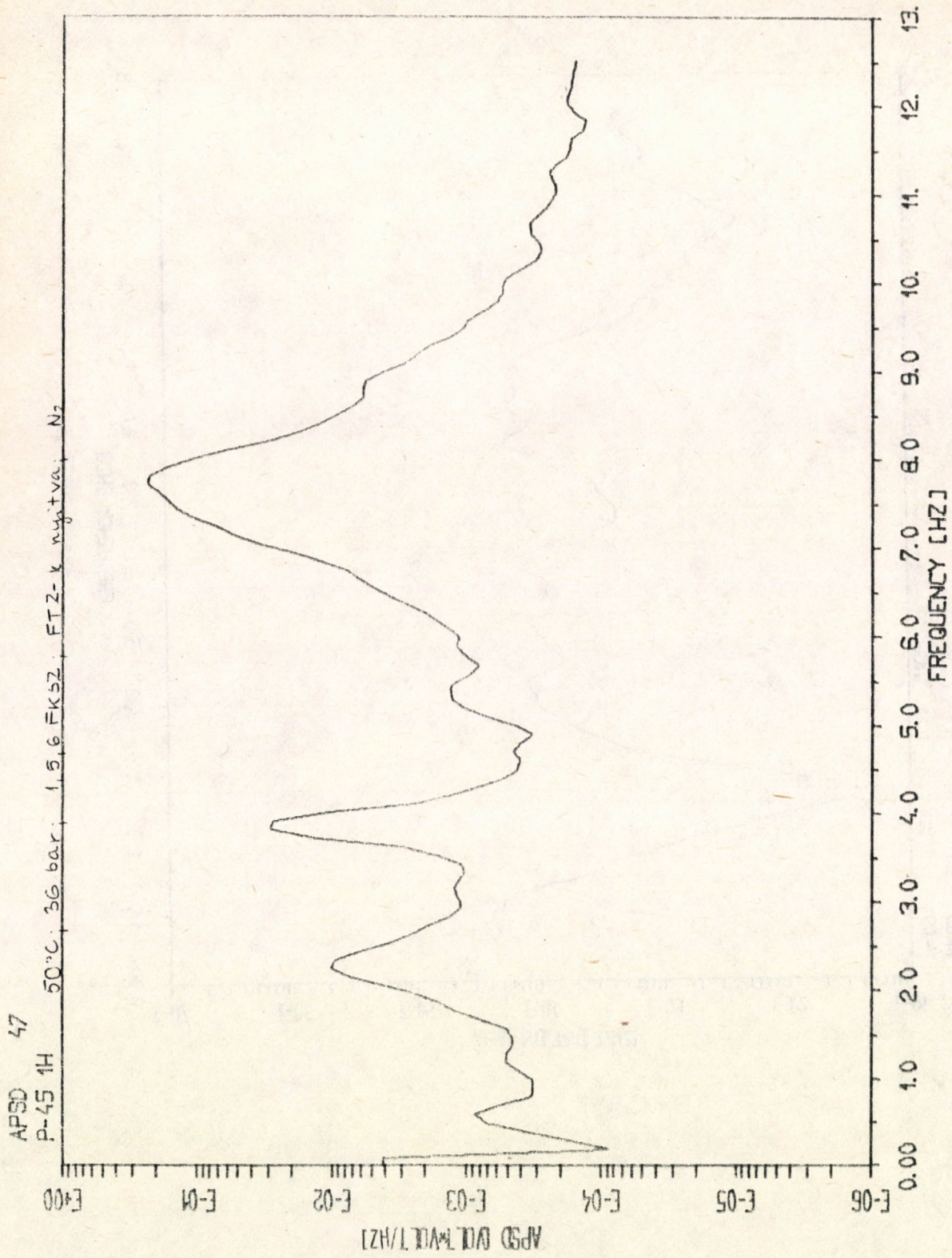
3.4.1 ábra

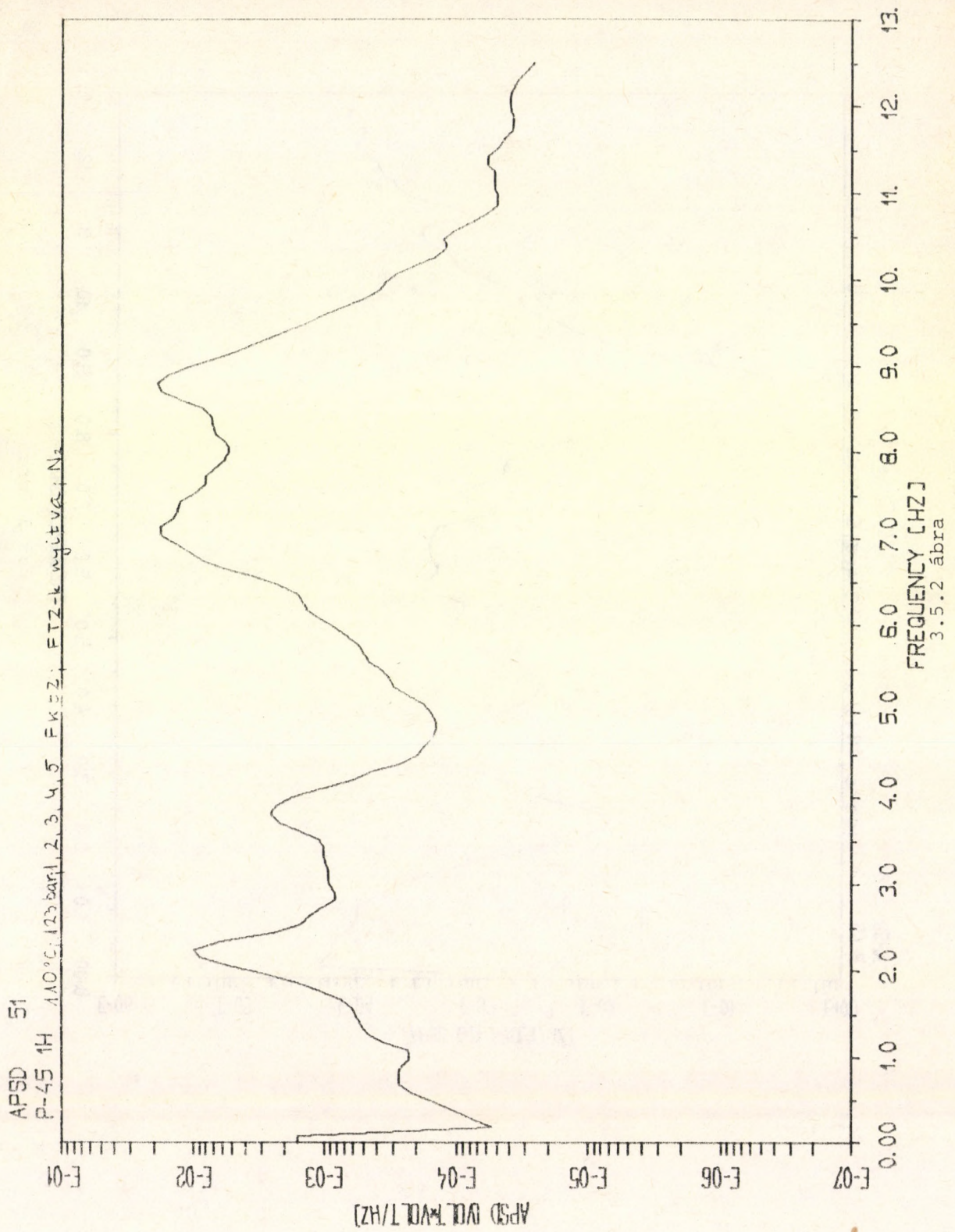

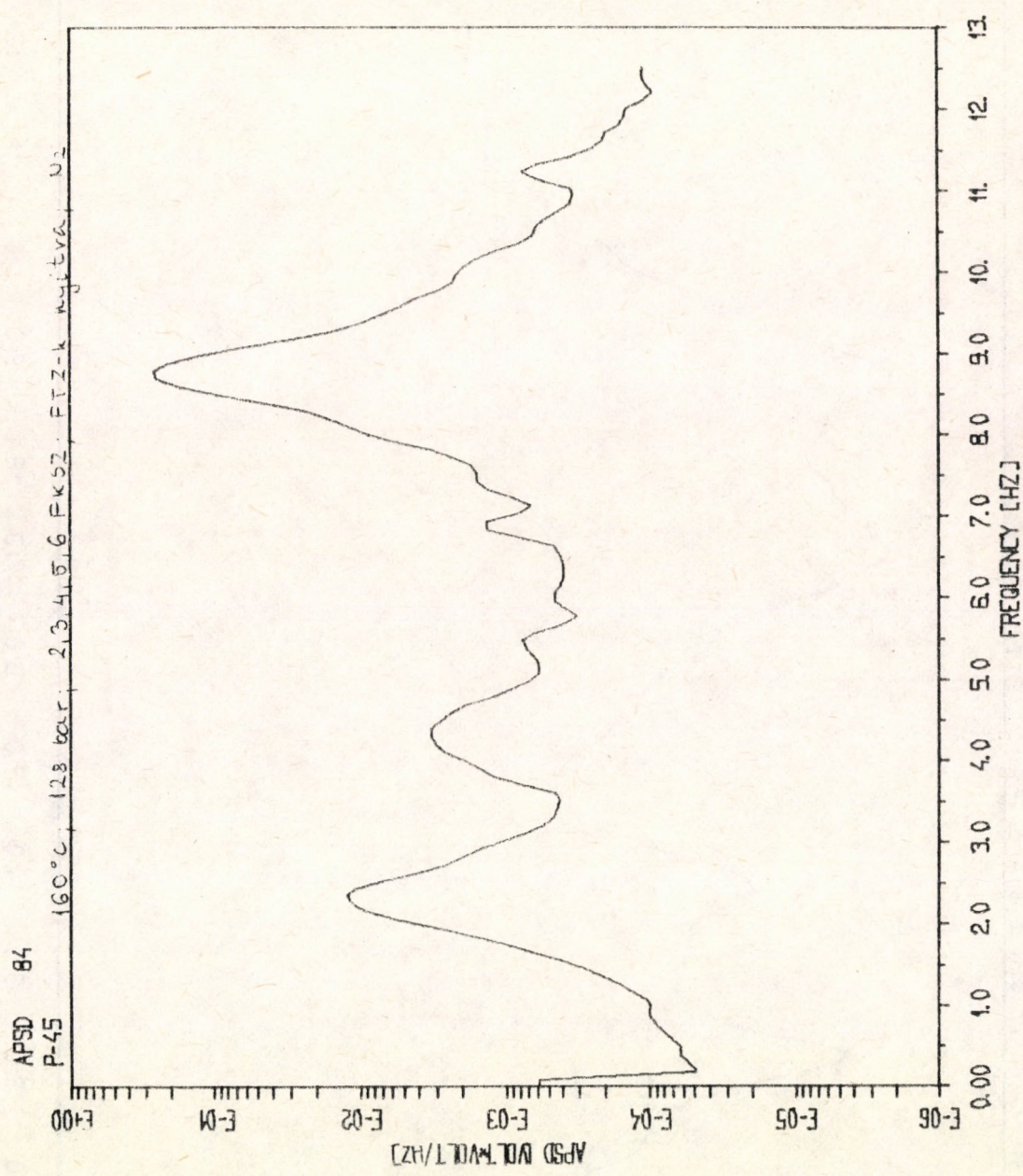

3.4.4 ábra

3.5.1 ábra

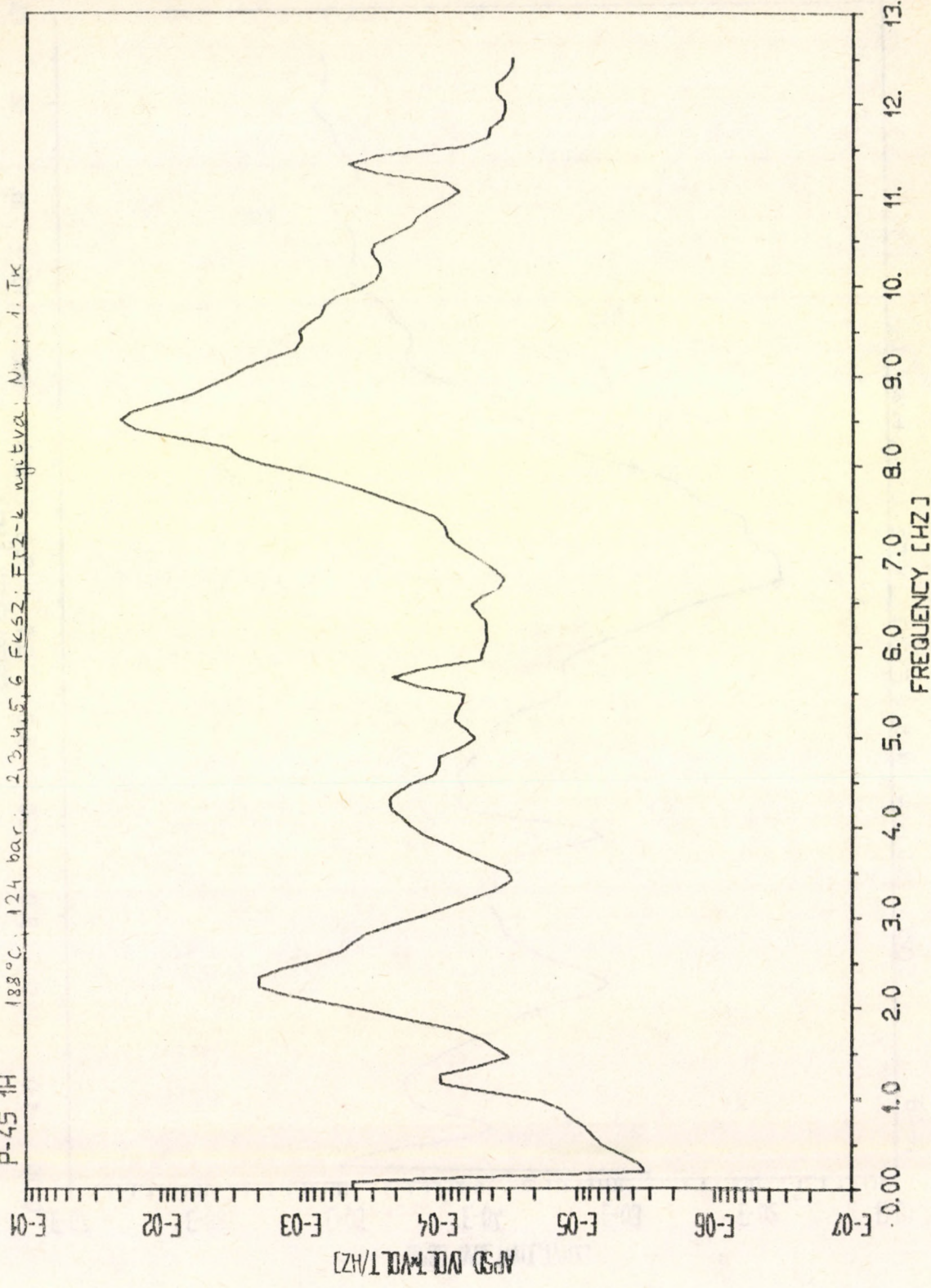

3.5.3 ábra

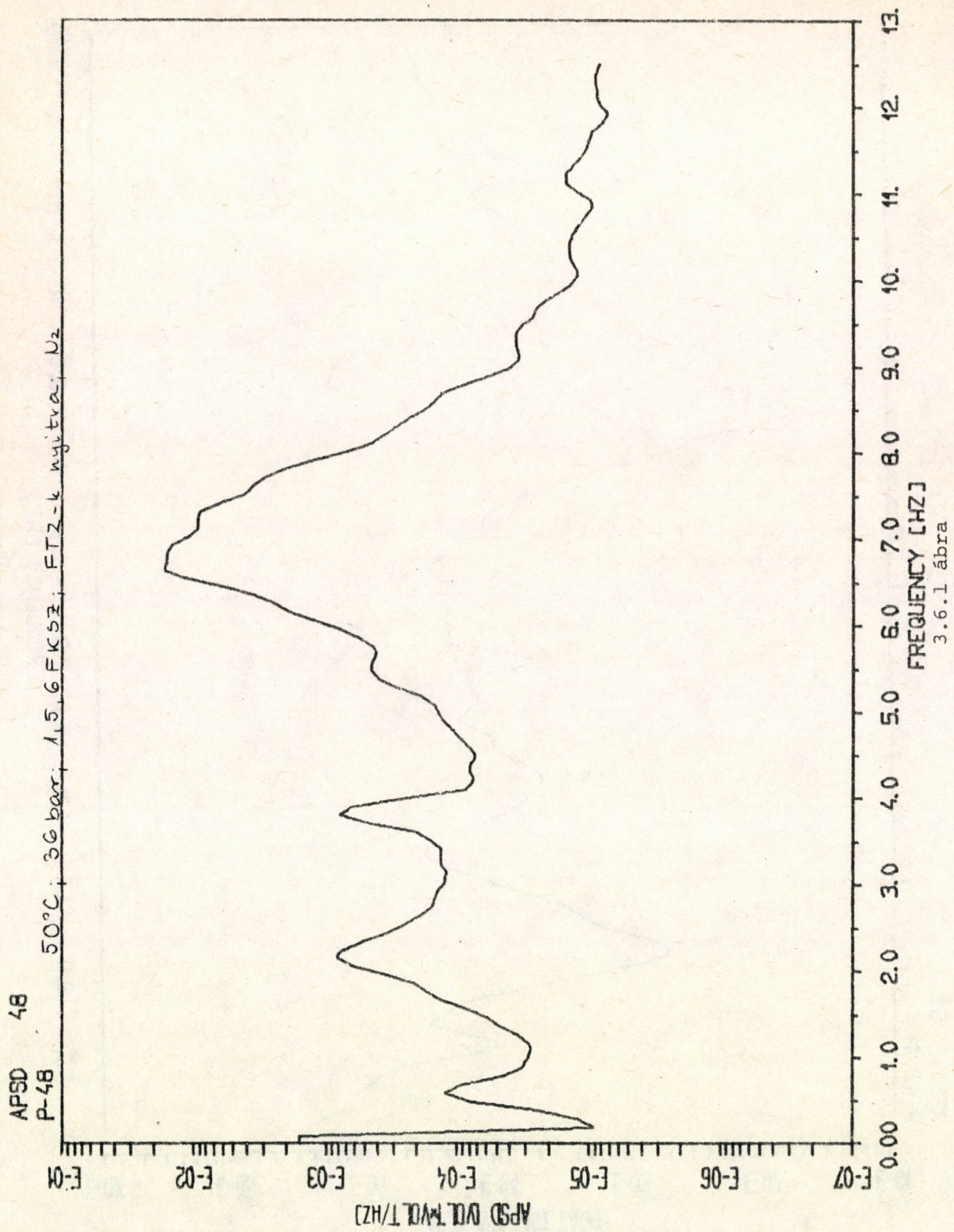
AFSD 55

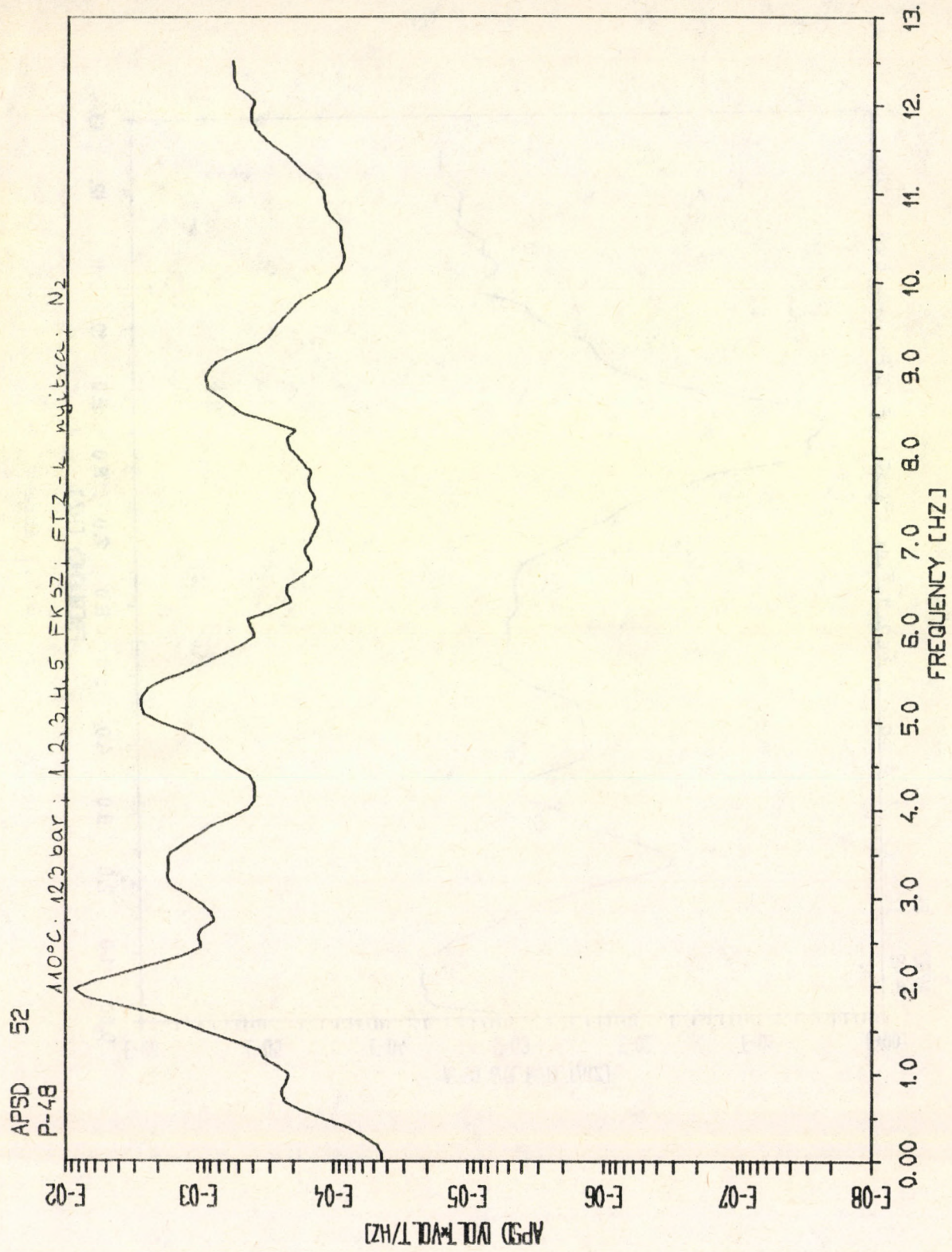
P-45 1H

183°C, 124 bar, 2,3,4,5,6 FkSZ; FI2-k nyitva; N₂; 1. Tk

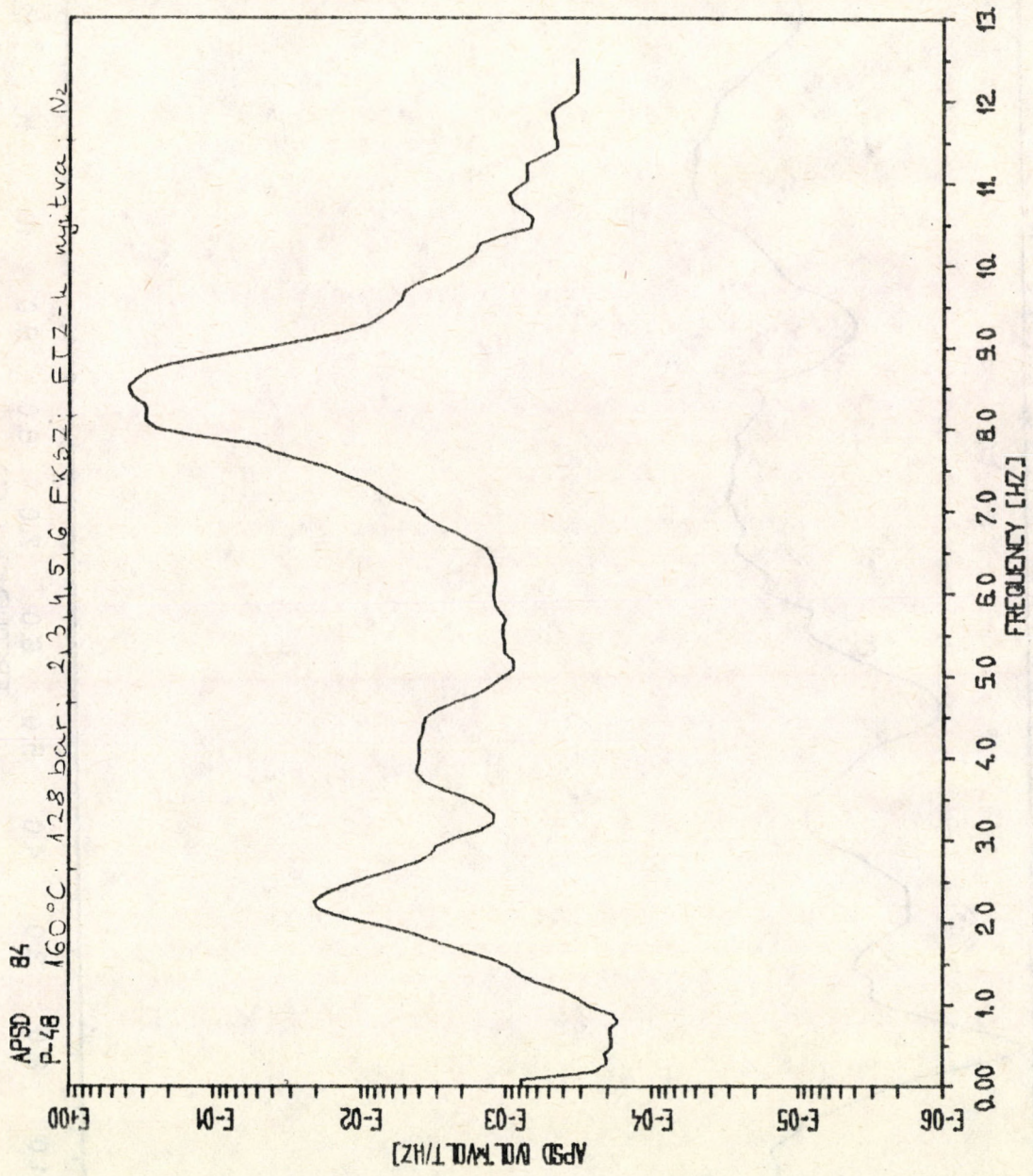

3.5.4 ábra

3.6.2 ábra

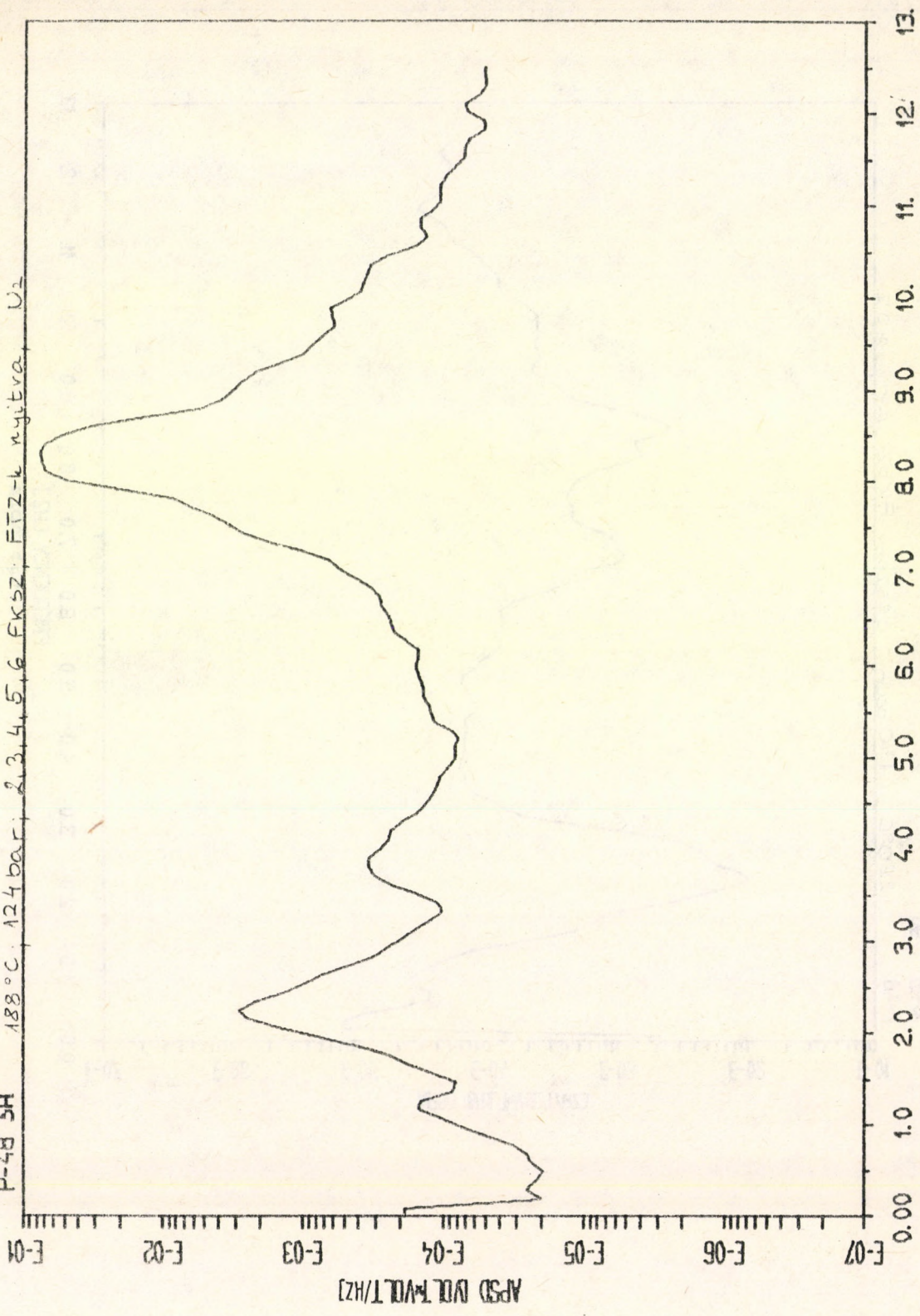

3.6.3 ábra

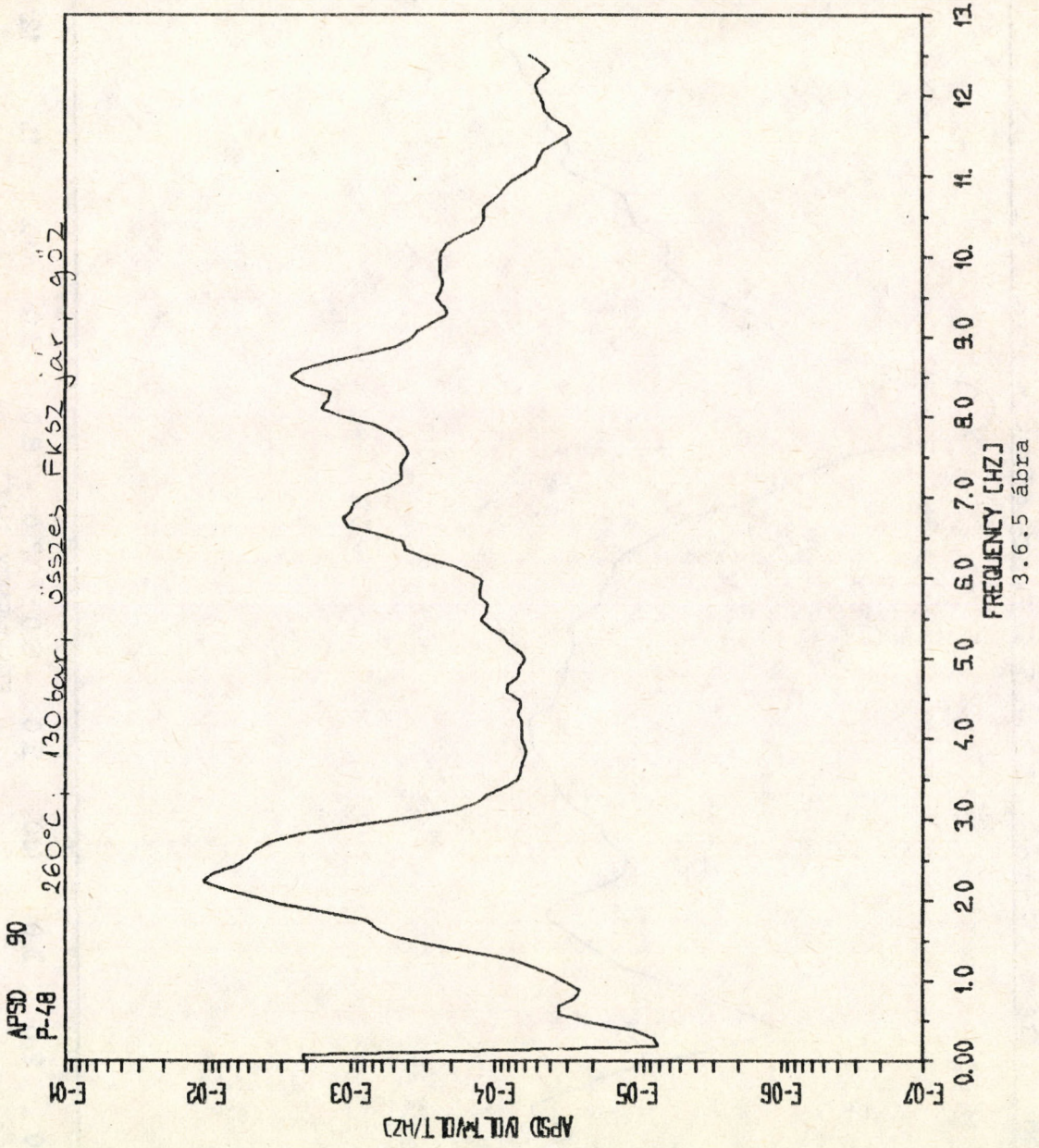
APSD 56

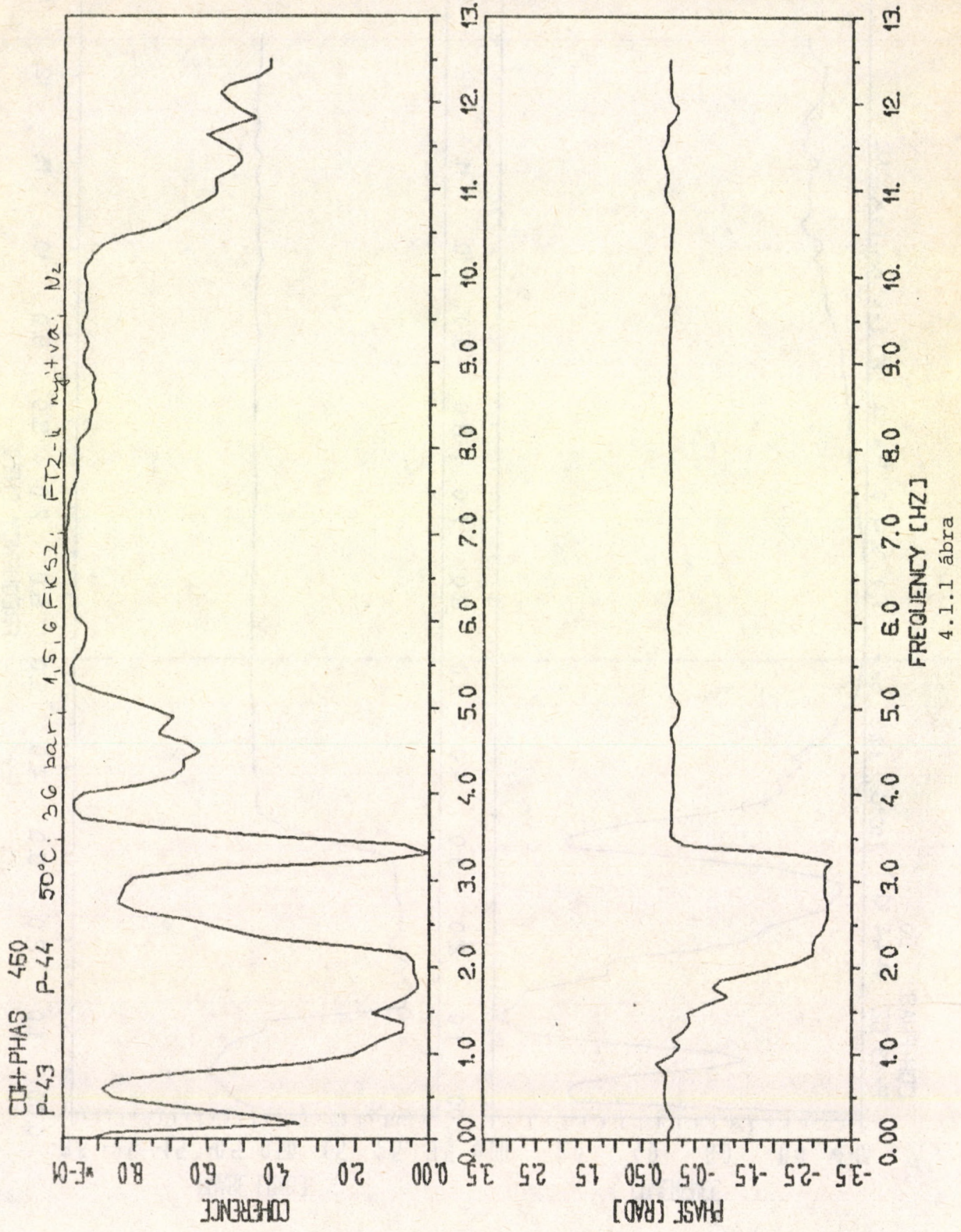
P-48 5H

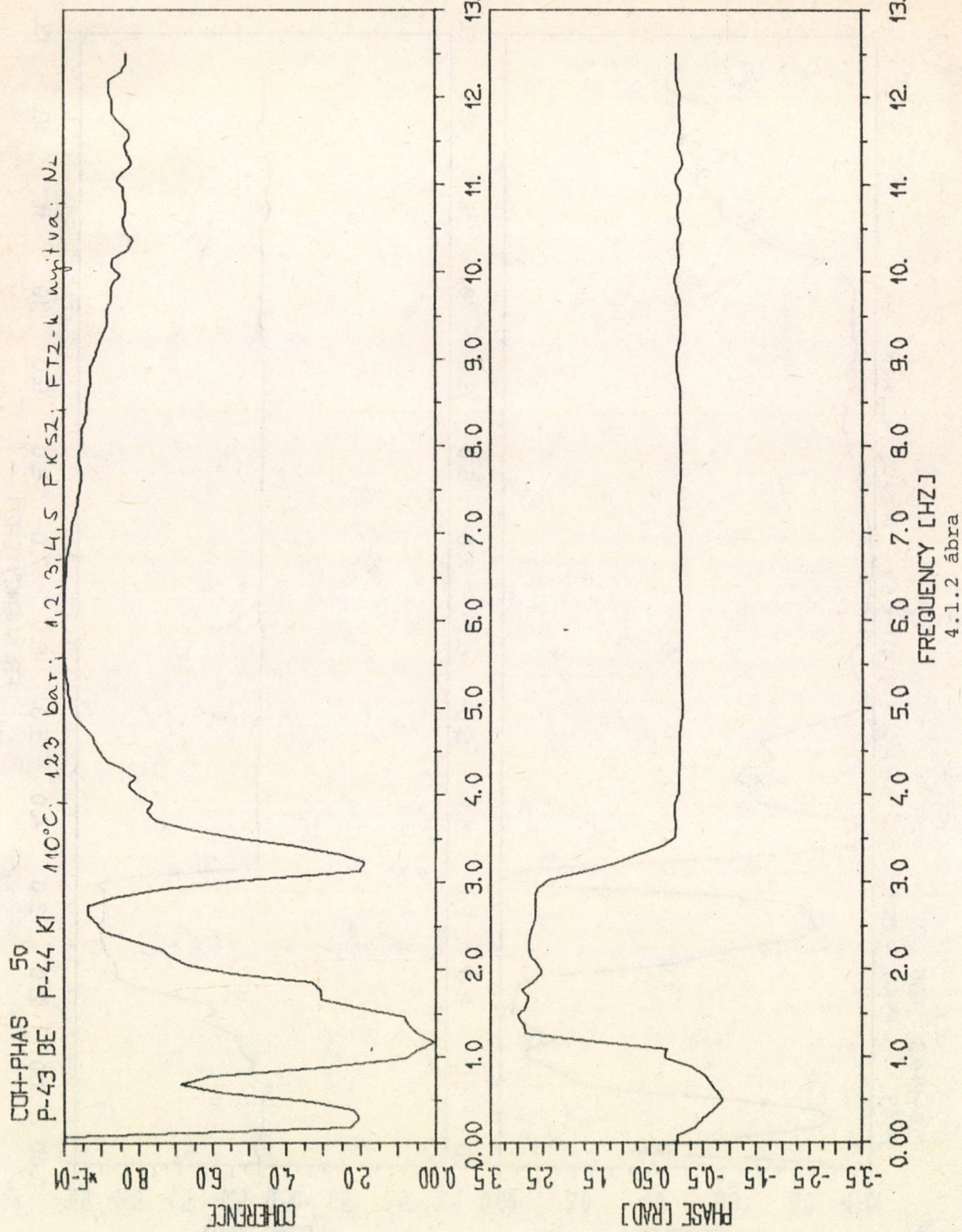
188°C 124 bar 2,3,4,5,6 FK52 FTZ-k nyitra, U₂

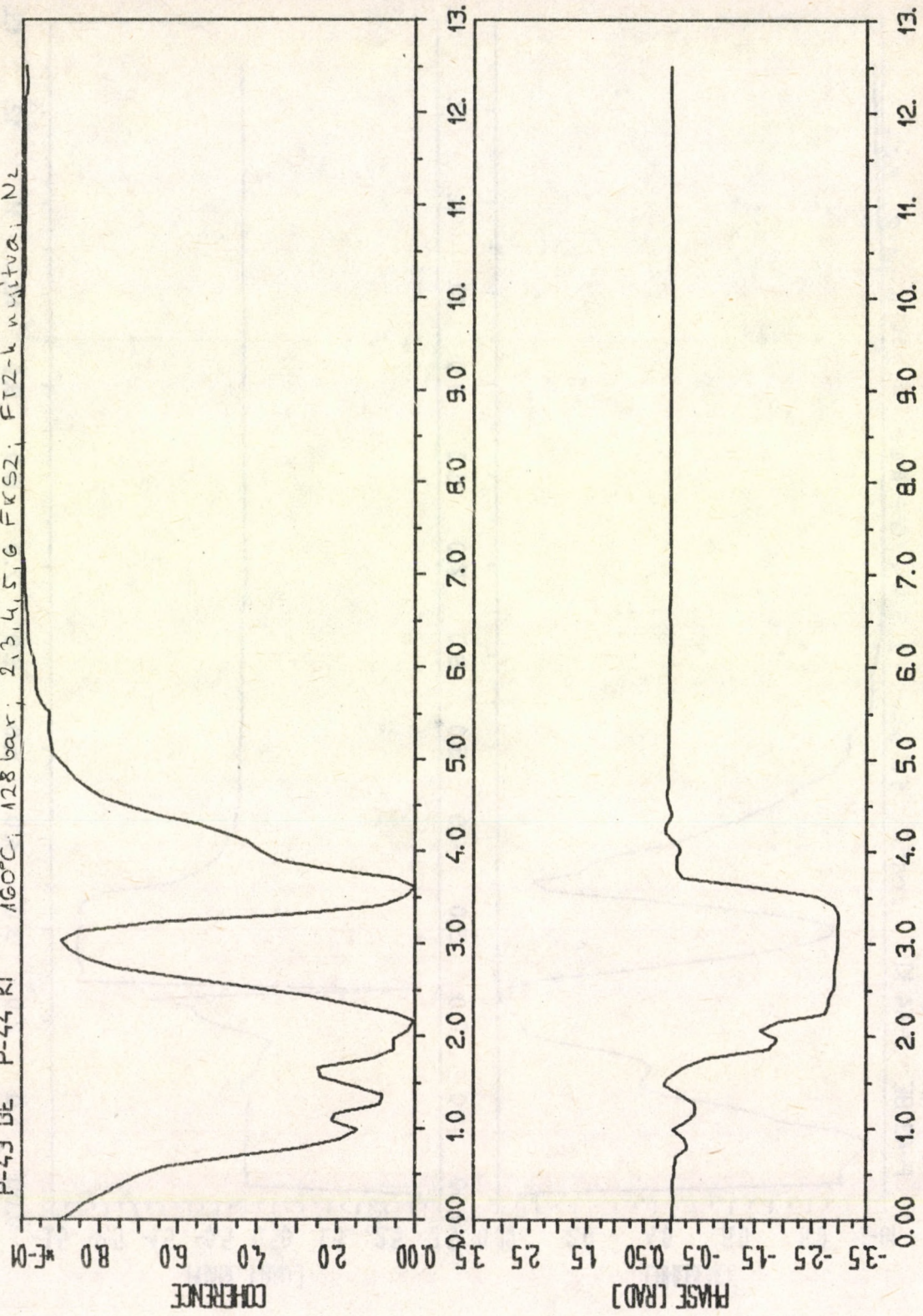
3.6.4 ábra

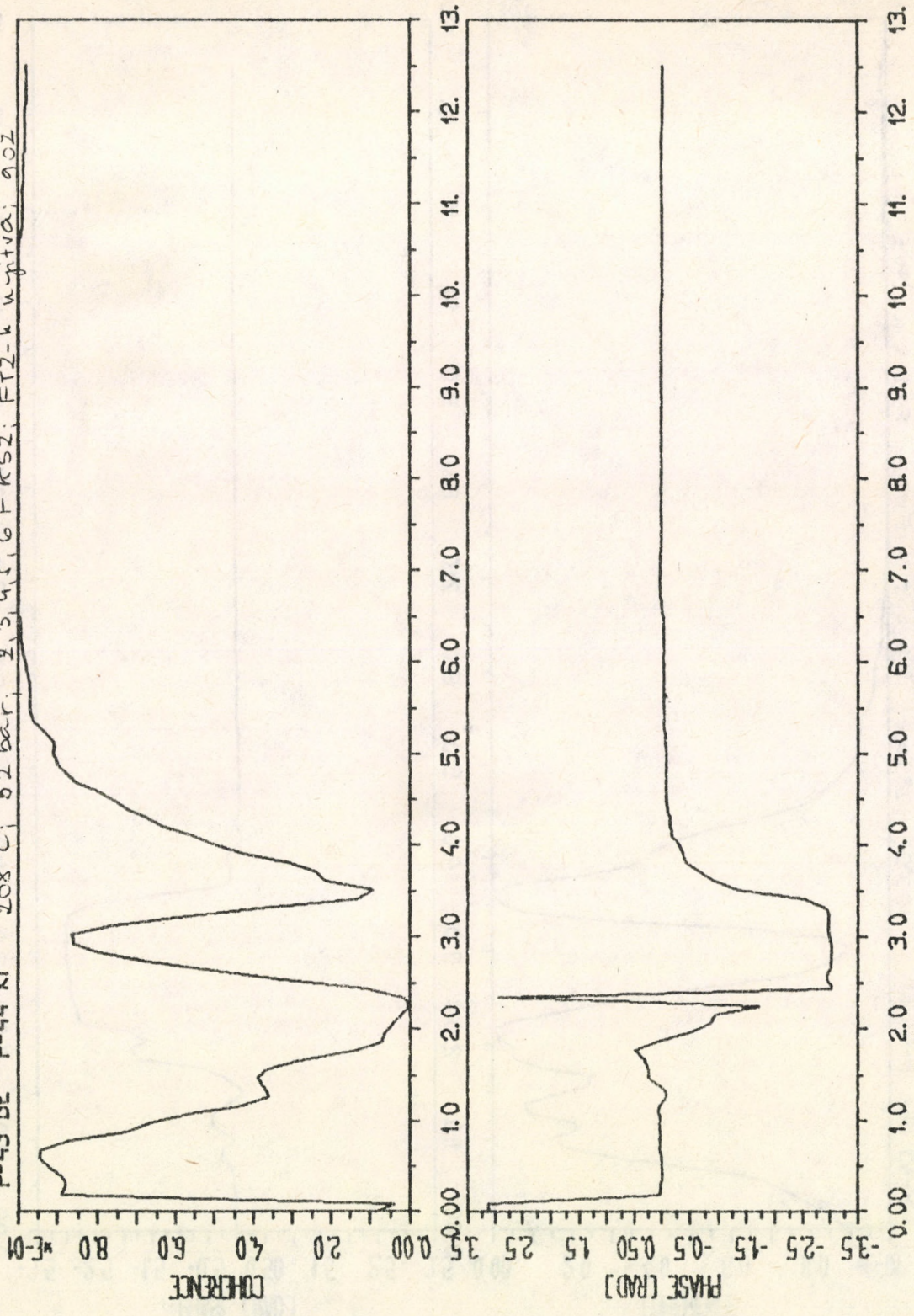

CO+PHAS 54
P-43 DE P-44 KI 128 bar; 160°C; 2,3,4,5,6 FK52; FTZ-k nyitva; N₂

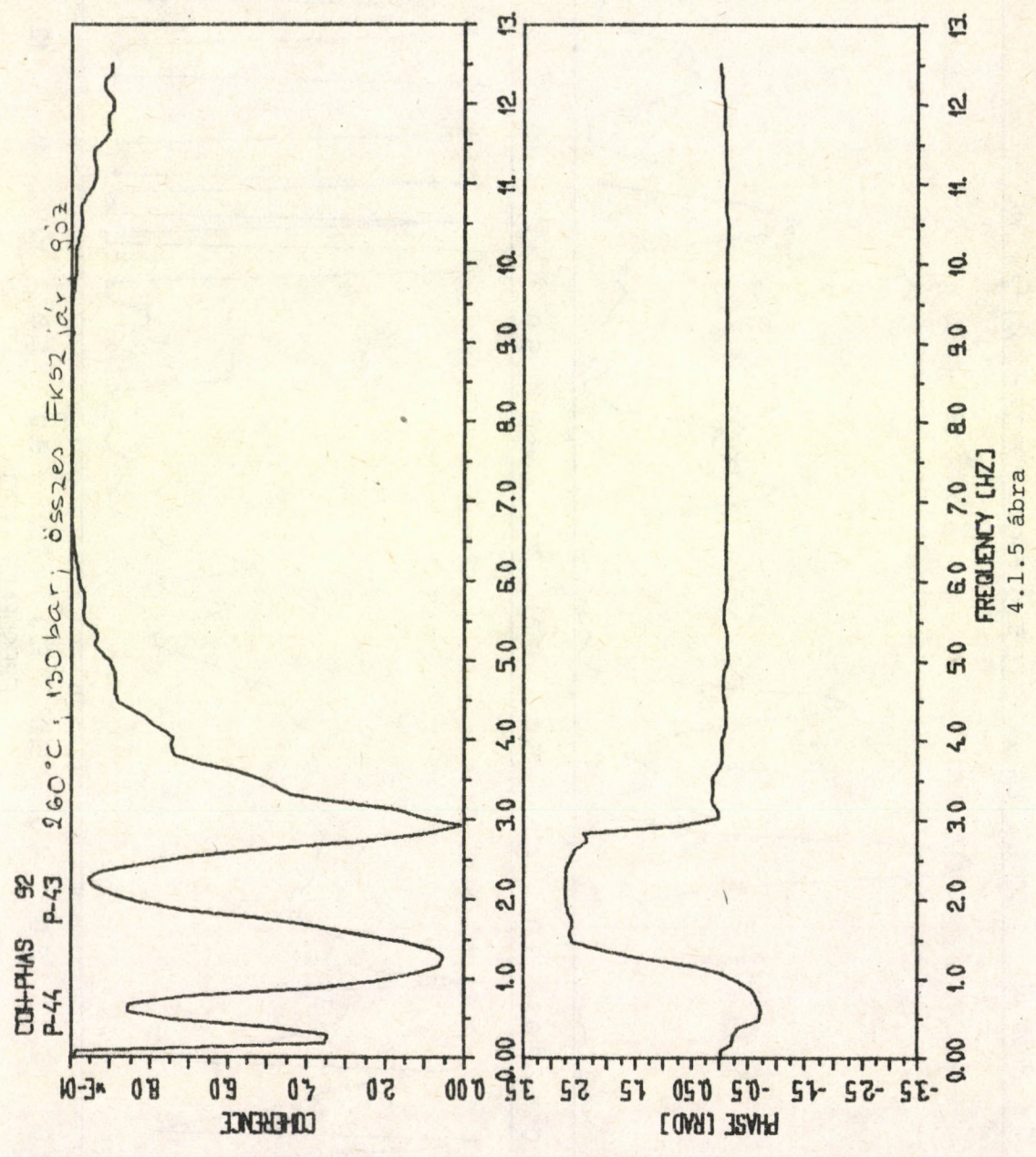

4.1.3 ábra

COH-PHAS 61
P-43 BE P-44 KI 203°C; 52 bar; 2,3,4,5,6 F K SZ; FTZ-k ujtva; gőz

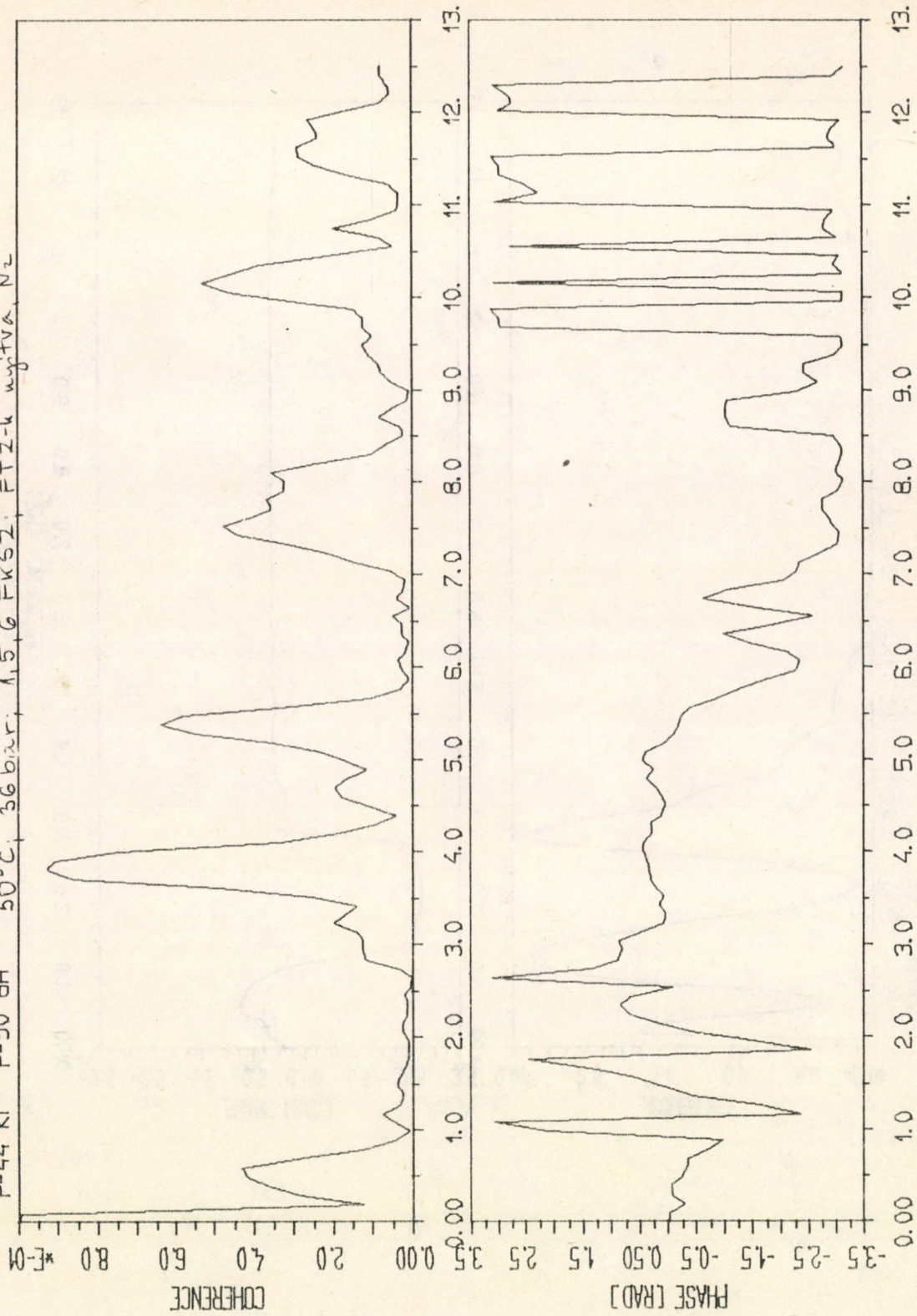
4.1.4 ábra

COH-PHAS 49

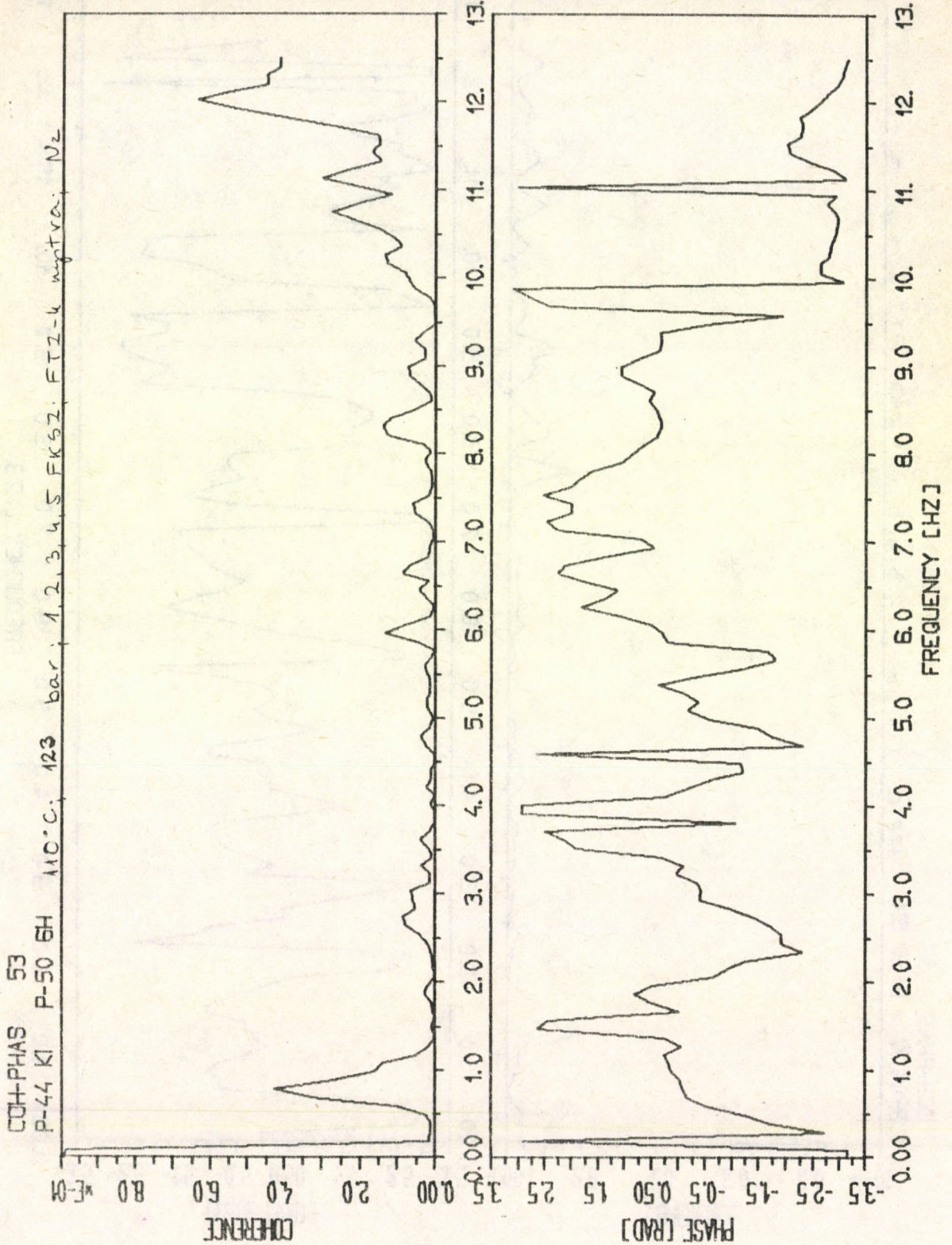
P-44 KI P-50 6H

50°C 36 b. r. 1,5 6 FK52 FTZ-k uj. tva Nz

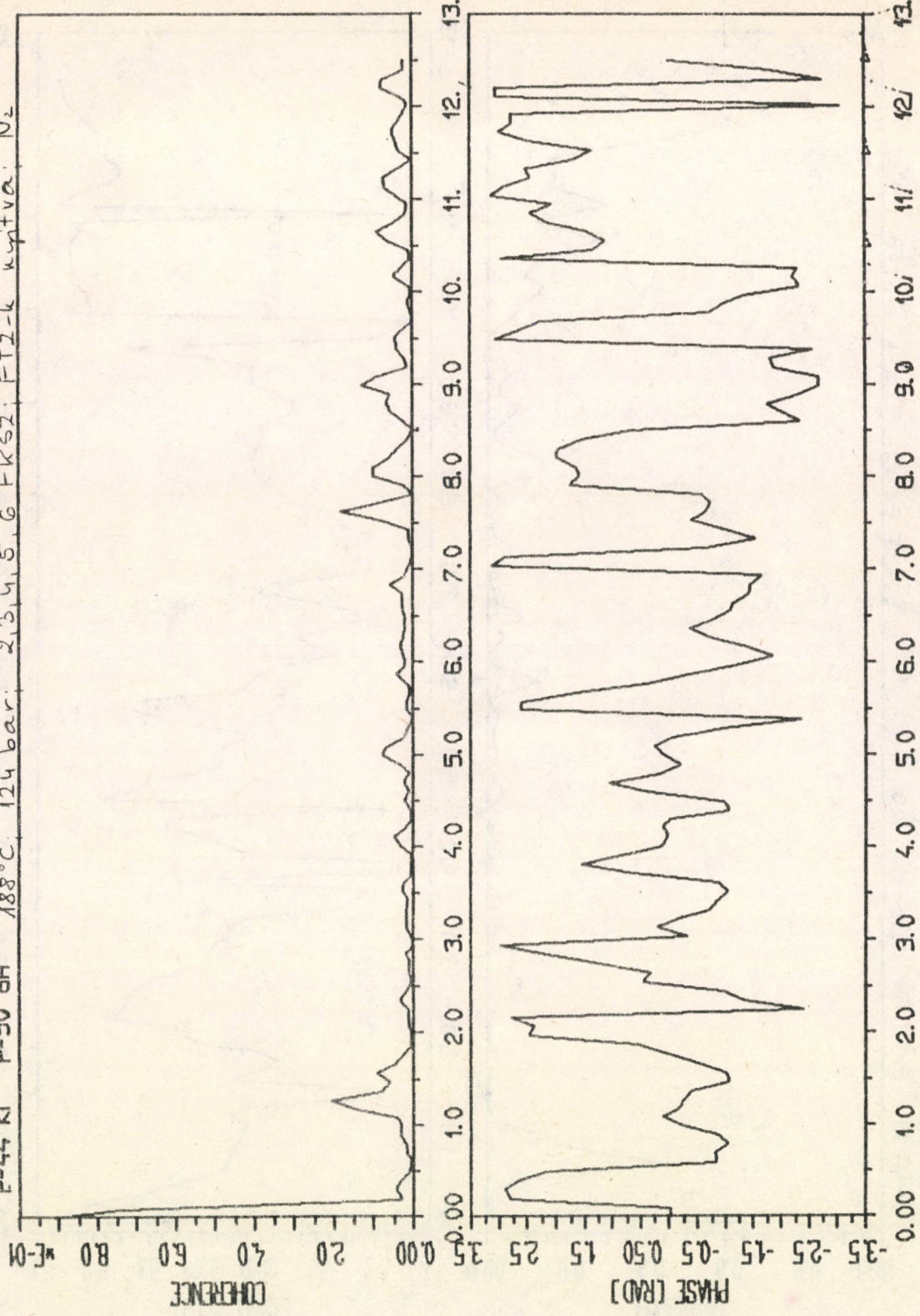
FREQUENCY [HZ]

4.2.1 ábra

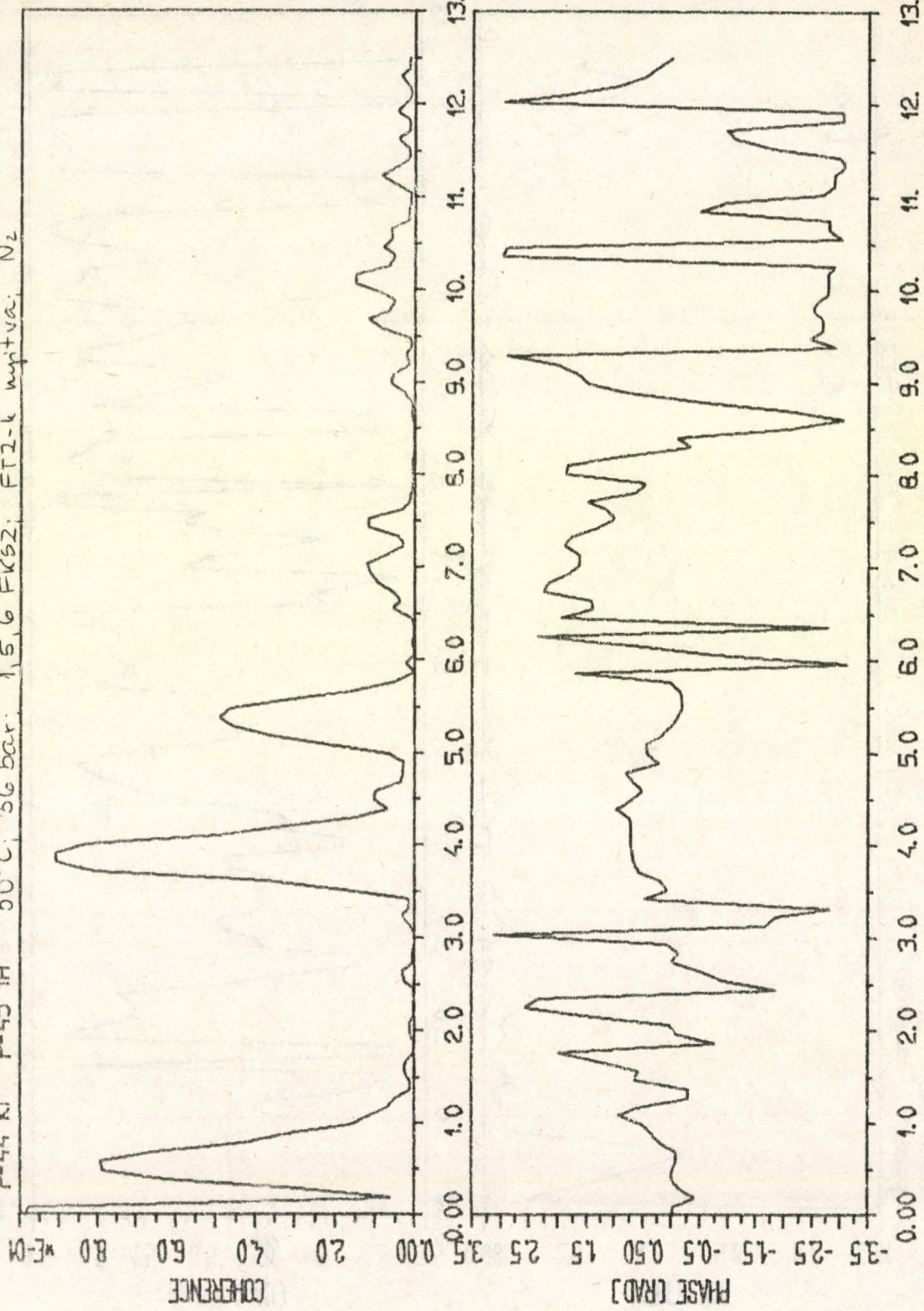
4.2.2 ábra

CZH-PHAS 57
P-44 KI P-50 6H 188°C 124 bar 2,3,4,5,6 FK52: FT2-k kytva: N₂

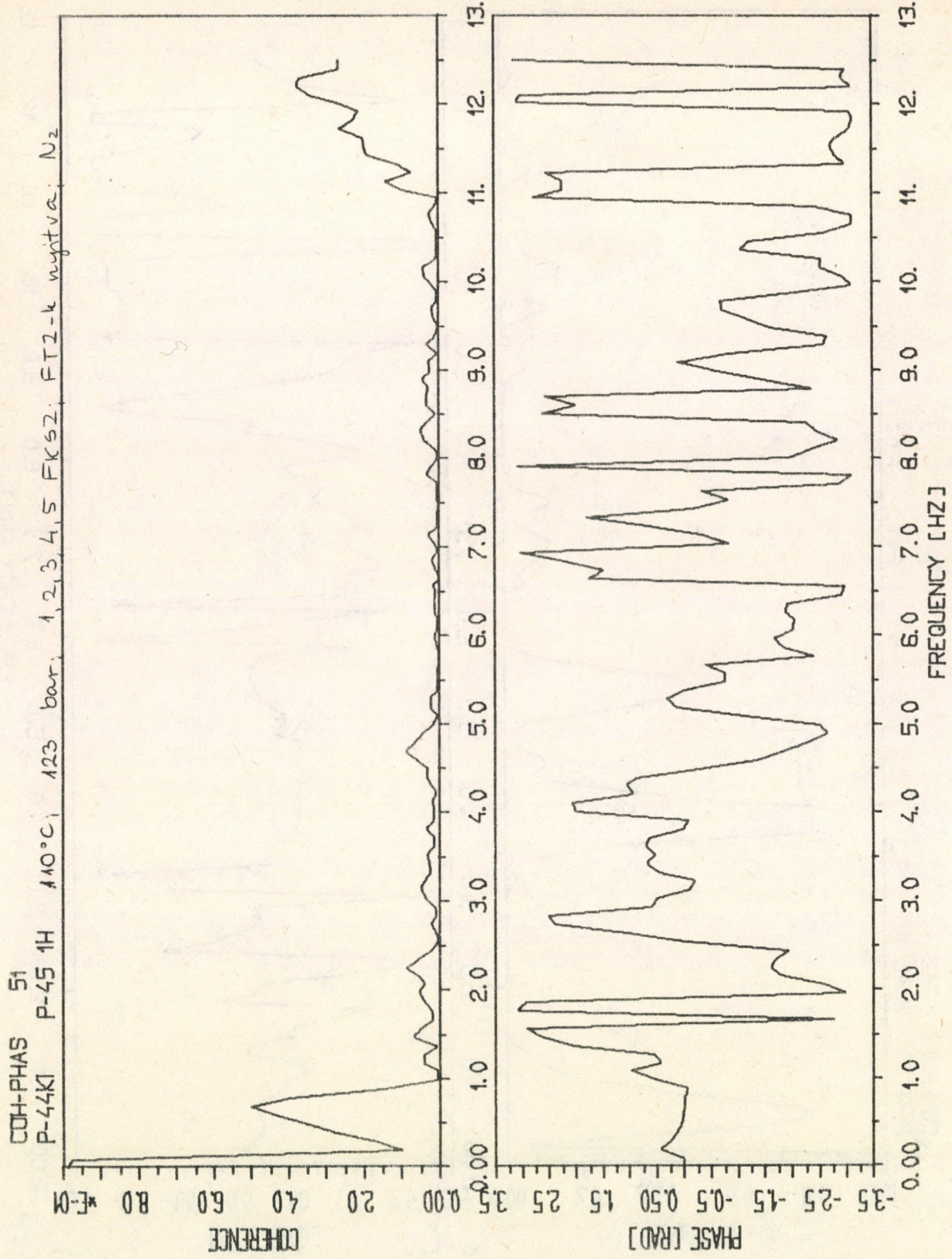

4.2.3 ábra

COH-PHAS 47
P-44 KI P-45 1H 50°C 3G bar 1,5,6 FKSZ: FT2-k nyitva: N₂

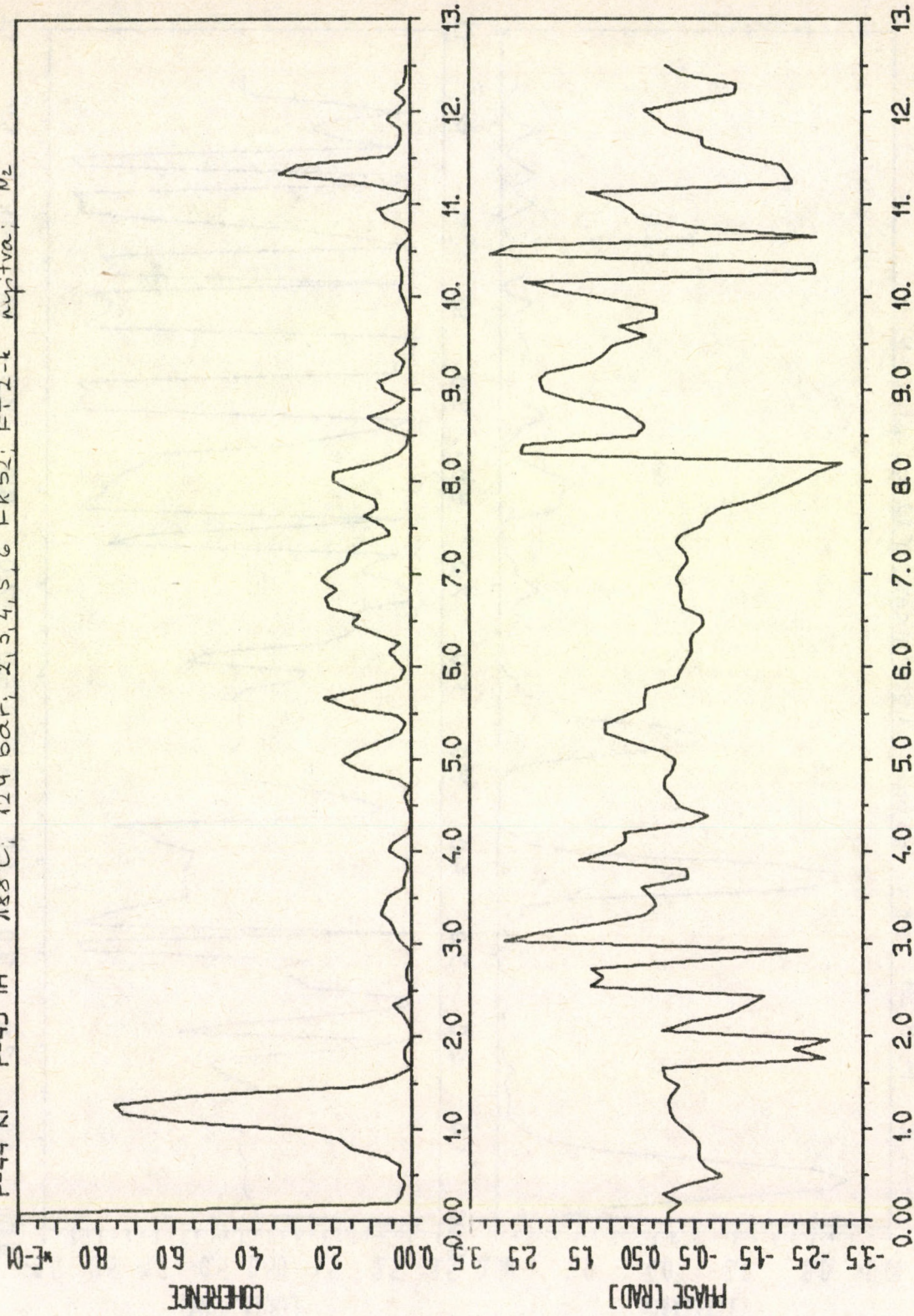

4.3.1 ábra

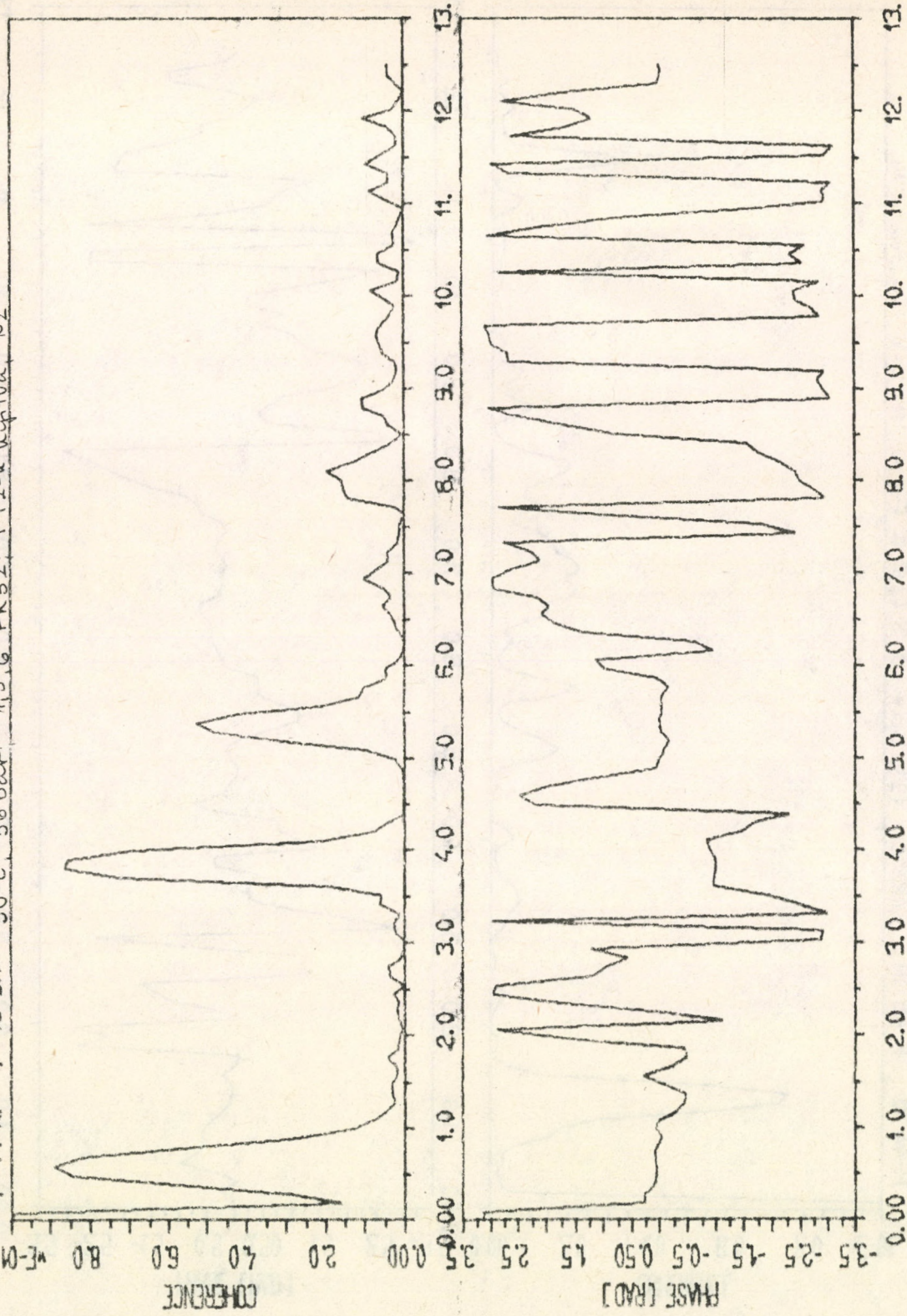
4.3.2 ábra

COH-PHAS 55
P-44 KI P-45 1H 188°C; 124 bar; 2,3,4,5,6 FK52; FT2-k nyitva; M₂

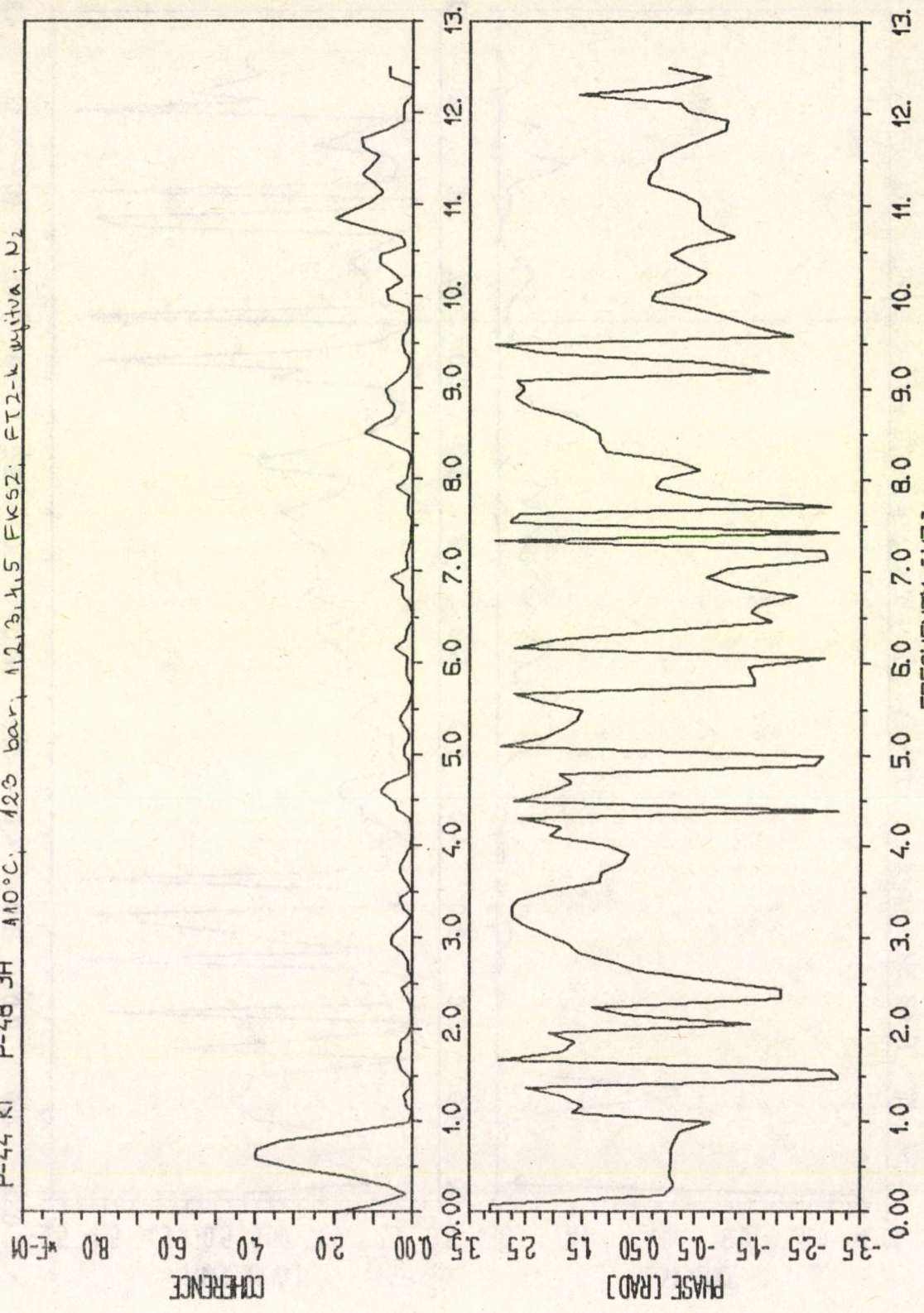
4.3.3 ábra

COH-PHAS 48
P-44 KI P-48 3H 50°C. 36 bar. 1,5,6 FK52; FT2-k. N₂

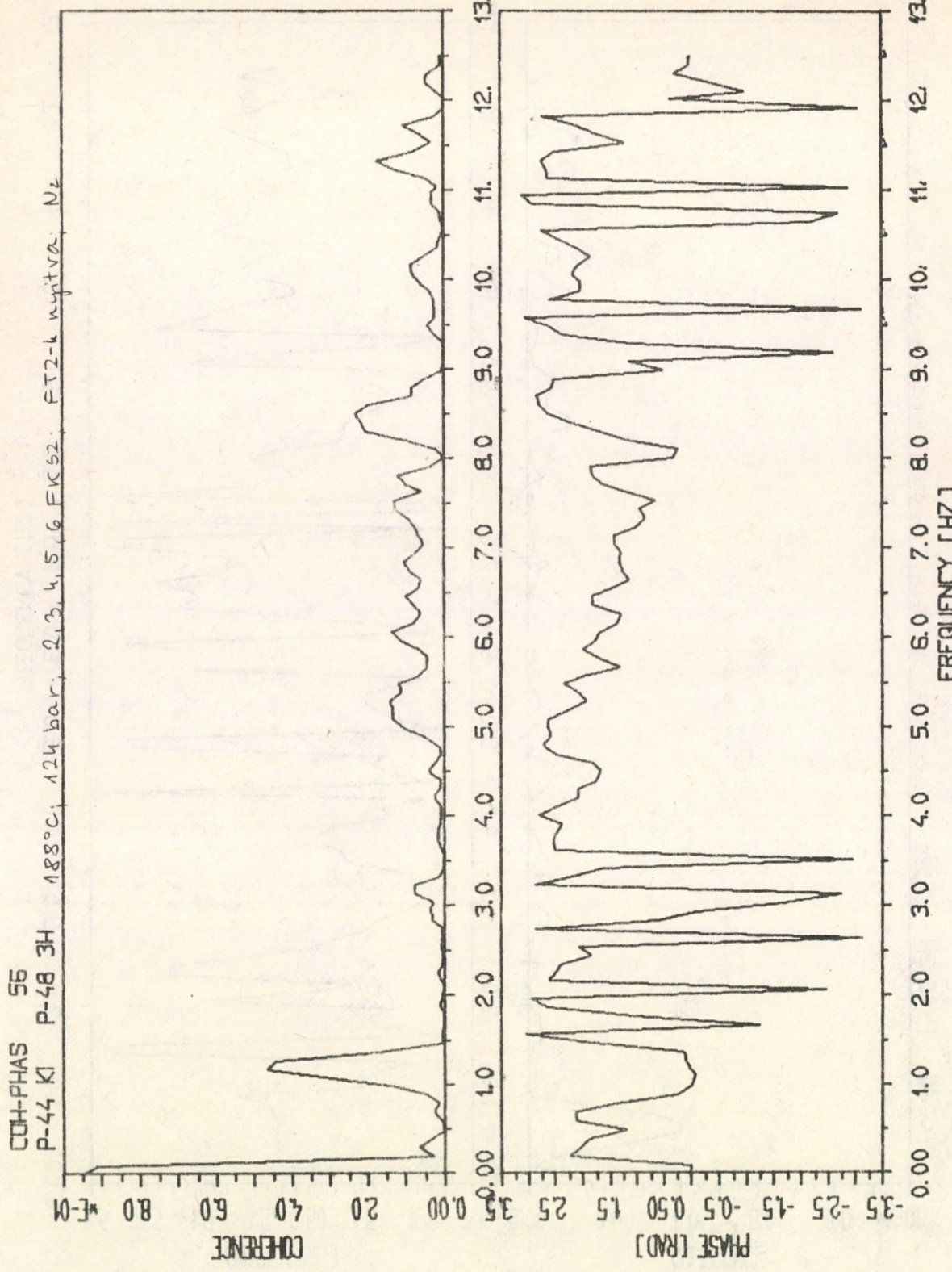

4.4.1 ábra

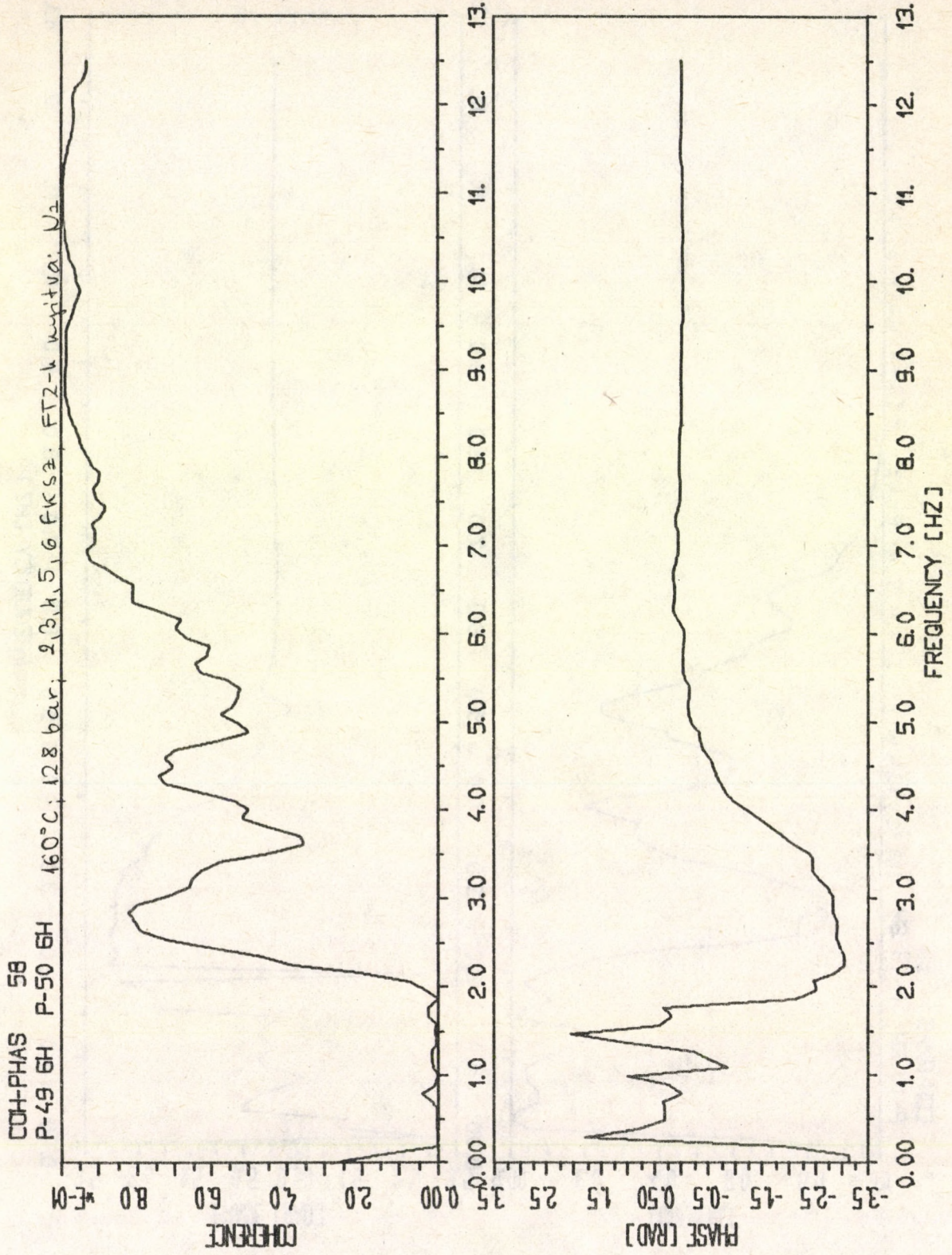
COH+PHAS 52
P-44 KI P-48 3H A10°C, 123 bar, 1,2,3,4,5 FK52; FI2-k útva; N₂

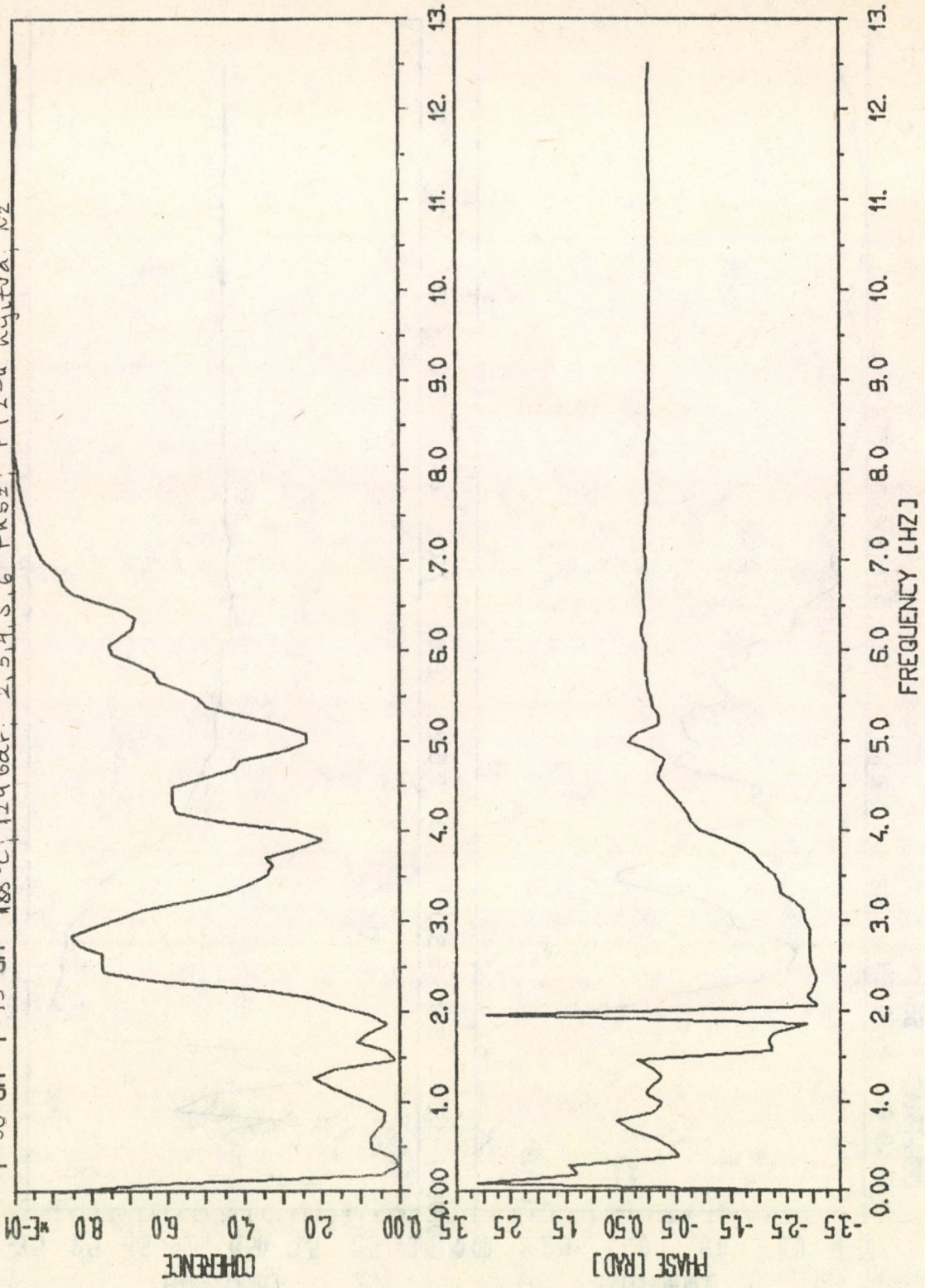
4.4.2 ábra

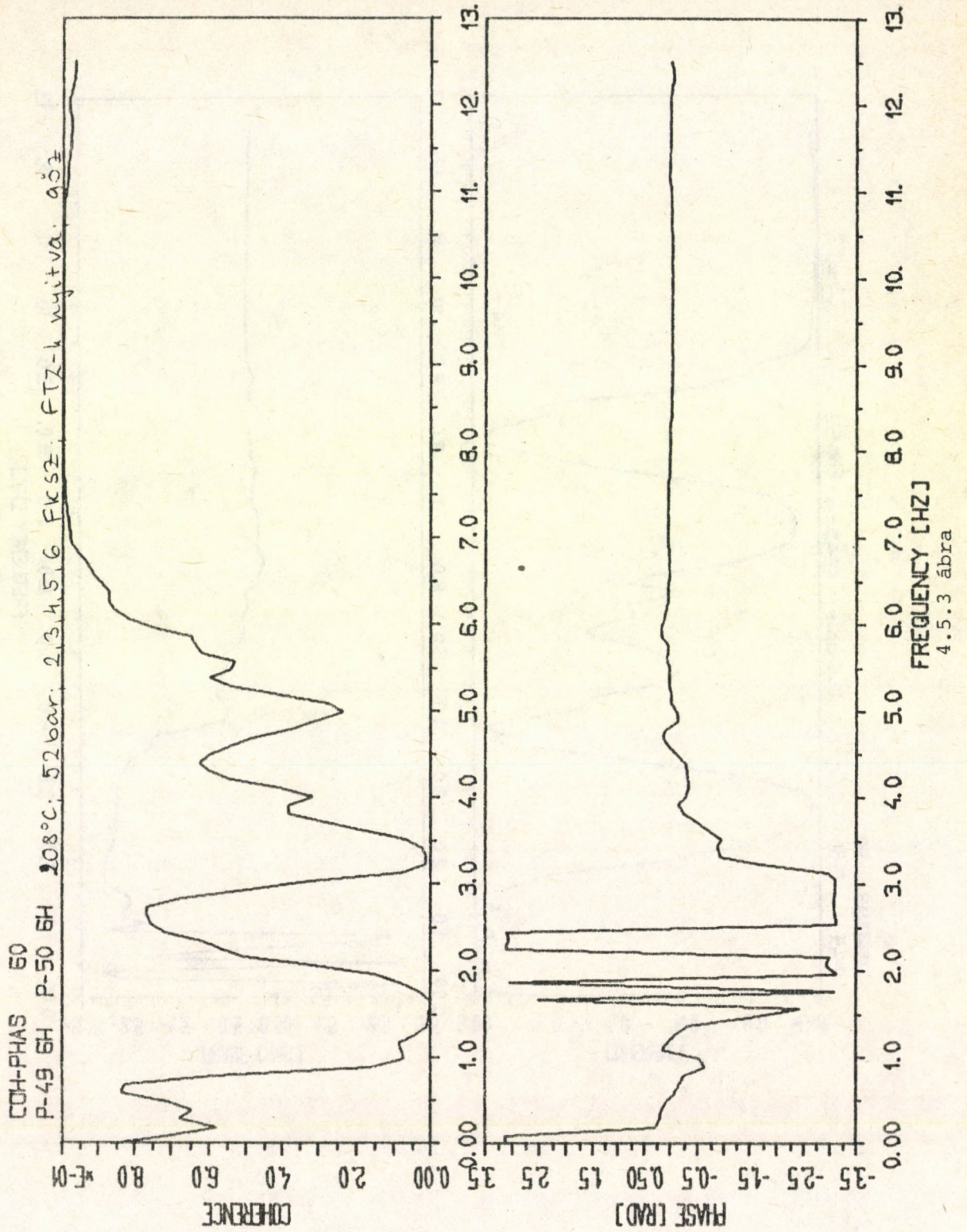
4.4.3 ábra

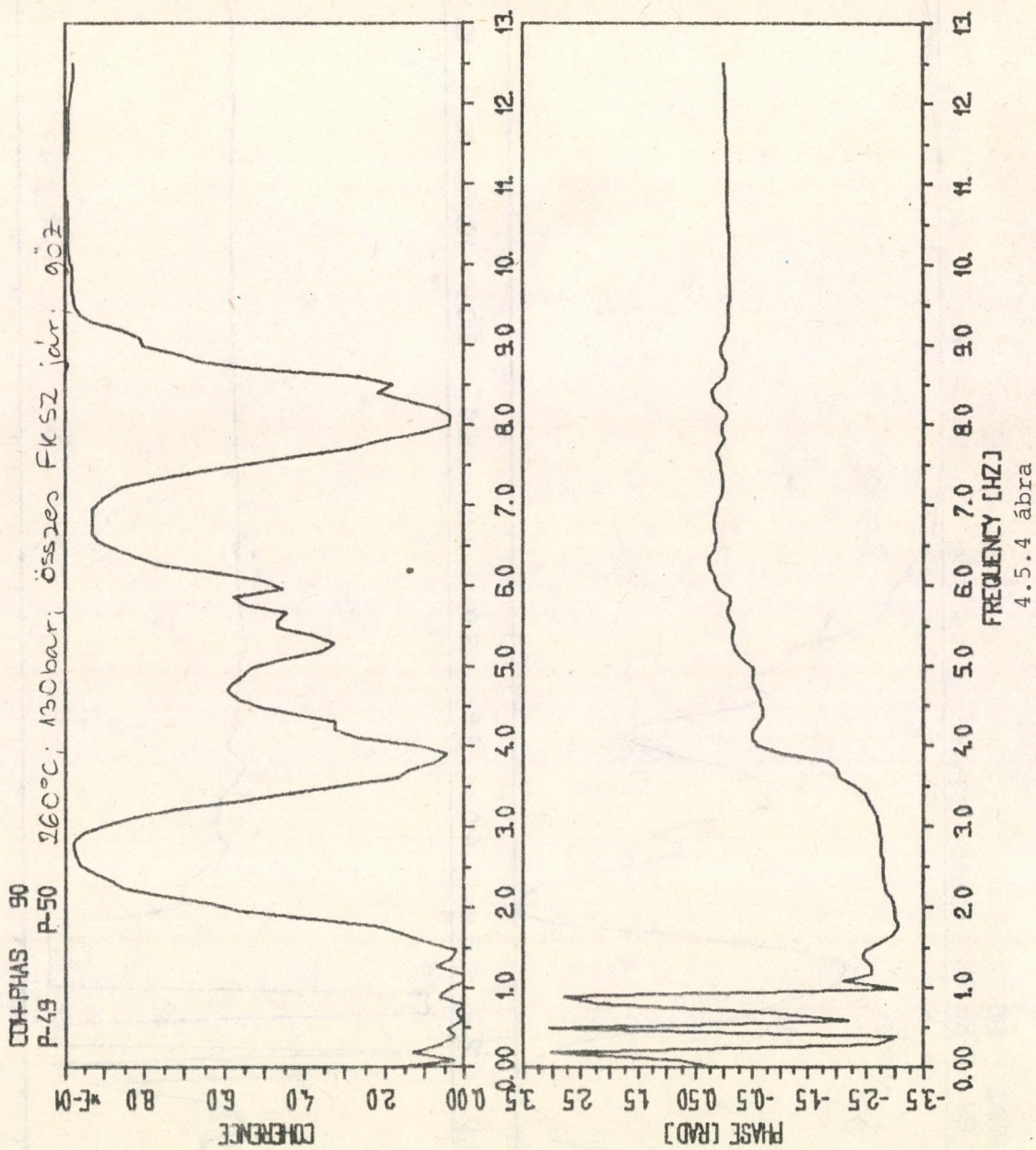

COH-PHAS 59
P-50 5H P-49 5H 188°C; 124 bar; 2,3,4,5,6 Fks3; FT2-4 nyitva, N2

4.5.2 ábra

63.452

Kiadja a Központi Fizikai Kutató Intézet
Felelős kiadó: Gyimesi Zoltán
Szakmai lektor: Czibók Tamás
Példányszám: 54 Törzsszám: 83-701
Készült a KFKI sokszorosító üzemében
Felelős vezető: Nagy Károly
Budapest, 1983. november hó